

TUNTURILATU

30 - VUOTISJUHLANUMERO

Itsepalveluravintolassa käy maittavan aterian nauttiminen mukavasti.

Junalla Lapin porteille

Tunturissa kävijät matkustavat alkumatkan junalla, koska rautateitse pääsee mukavasti päivällä sekä yöllä makuuvaunussa nukkuen kaikkina vuodenaikoina.

Autokin seuraa samassa pikajunassa Helsingistä Ouluun, Kemiin ja Rovaniemelle sekä Turusta ja Tampereelta Rovaniemelle, tai päinvastoin.

Ja lisäksi junamatka on aina edullinen.

Mukavaa matkaa

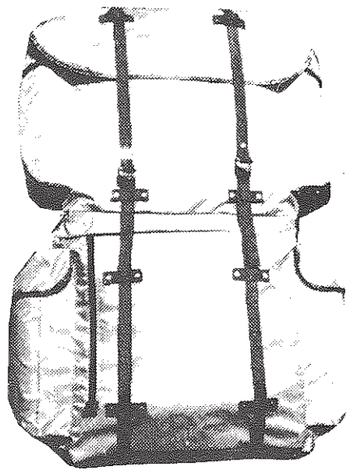
VR

Mallisuojattu uutuusrinkka

JÄNKÄ-

LUXUS

kaksiosainen ● molemmat osat irroitettavissa erilleen ● topatut kantoremmit voi irroittaa yläosaan, jolloin meillä on selkäreppu ● molemmat osat varustettu kahdella pikalukollisella sivutaskulla ● PVC-nailonreppukangasta ● teline 19 mm:n dur-alumiiniputkea ● paino n. 1,9 kg ● tilavuus n. 60 l.

OY PETÄJÄ RAUMA

Tunturilatu tänään

Tunturilatu ry:n kolmannen toimintavuosikymmenen täyttyessä on syytä tarkastella yhdistyksemme tilaa ja toimintaperiaatteita.

Tunturilatu on tavoitteiltaan koko toimintansa ajan ollut eräretkeilyä palveleva ja vain välillisesti toimintahengen ja -esimerkkien luomisen kautta sitä ohjaava toimintamuoto. Korostetun voimakkaasti jäsenten, tunturilatulaisten vastuulle onjäänyt aktiivinen toiminta, eräretkeily ja sen edellyttämän kunnon ylläpitäminen sekä toisaalta saamelaiskulttuurin ja luonnon vaaliminen. Yhteiskuntamme instituutioiden pyrkiessä yhä voimakkaammin holhoamaan ja säätelemään jäsentensä toimintaa onTunturilatu luottanut yksilöiden omaan aktiivisuuteen ja korostanut yksilöiden ja luonnollisten ryhmien omaa toimintavapautta ja -vastuuta.

Tunturilatulaisten yksilöllisen toimintavalmiuden kehittymisen myötä on myös yhteinen yhdistystoiminta saanut jäseniltään todella kiitettävän tuen. Omien eräpalstojen hankinta ja niiden käyttökuntoon saattaminen sekä siltojen rakentaminen ja "tunturiluudan" tapainen palvelutoiminta ovat projekteina talkootoimin suoritettuina onnistuneet mainiosti ja myöskin niittäneet Tunturiladulle ansaittua mainetta. Myönteisillä teoilla on vielä tänäänkin voimakkaampi vaikutus kuin kielteisellä sanailulla. Tunturiladun toimintatulokset ovat antaneet oikeutuksen hieman paradoksiseen johtopäätökeen: Mitä vaativamman ja mahdottomamman tehtävän jäsenistölle esittää, sitä varmemmin se myös toteutetaan. Edellistä näkymättömämpää, mutta yhtä vaativaa on ollut myös tunturiladun järjestöllisiin tehtäviin liittynyt jäsenten vapaaehtoinen ponnistelu.

Tunturiaate eli eräretkeily ja luonnon kokeminen sisältäpäin sen osana sekä alkuperäisen arktisen kulttuurin vaaliminen, on tänään voimakkaampaa kuin koskaan ja samalla entistä uhanalaisempaa. Tunturiladun toiminnalliset lähtökohdat heijastuvat myös susivaatimuksista ja niiden kehittymisestä. Tunturisuden arvohan on alunperin ollut vain osoitus tunturiharrastuksesta, taidollisesti vaatimukset ovat olleet kaikkien saavutettavissa. Lapinkäyntien helpottuminen ja varusteiden parantuminen ovat vuosien mittaan edellyttäneet pientä määrällisten vaatimusten kiristämistä. Laadullisista muutoksista ovat tärkeimpiä olleet ensiaputaitovaatimukset sekä eräretkikäsitteen täsmentäminen. Sen sijaan ulkopuolisten tunturisusille asettamat odotukset ovat olleet osittain ristiriidassa sääntöjemme asettaman harrastusperiaatteen kanssa. Eiköhän kuitenkin tunturisuden vaatimusten tavoitteena tule edelleenkin pitää vain riittävän harrastuspohjan saavuttamista ja taitovaatimukset tähänastiseen tapaan ehkä nykyisestä kiristettävinäkin jätettävä johtajasusien täytettäviksi. Susiarvojärjestelmä on kokonaisuudessaan osoittautunut kannustavaksi, tarkoituksenmukaiseksi ja hyvin toimivaksi. Ainoa asia-alue, jota susivaatimuksiin olisi ehkä perustellusti liitettävissä, on Lapin elämänpiirin ja sen perinteiden entistä syvällisempi tuntemus. Mitä ja miten osoitettuna voisimme vaatia uusilta susisadoilta, että oikea tunturihenki ja arktisen kulttuuriarvot tulisivat todella tutuiksi jokaiselle susimerkkiä kantamaan ryhtyvälle.

Tunturiladun parituhantisella jäsenistöllä ja sen helposti tunnistettavissa olevalla osalla, susijoukolla on vaikuttajayksilöistä koostuvana huomattavastilukumääräänsä suurempi vaikutus Lapinkäynnin ja eräretkeilyn ilmiöihin ja niiden kehittymiseen. Olemme tahtomattamme muiden kairaa kulkevien tarkkailun kohteena ja meiltä odotetaan aina muita esimerkillisempää käyttäytymistä. Jokainen tunturilatulainen on yksilönä vastuussa koko järjestön maineesta. Uskon tunturilatulaisiin. Vaikka me emme olekaan mitään valittua joukkoa, meidän on edelleenkin kyettävä myönteisesti osoittamaan, että olemme tunturiaatteen valiojoukkoa.

Erkki Tanttinen

Tunturiladun tämänhetkinen johtokunta. Istumassa vasemmalta varapuheenjohtaja Aarno Wäänänen, Sirkka Iivanainen, sihteeri Eil(Lehtonen, puheenjohtaja Antero Tarvainen, rahaston- ja kortiston hoitaja Anneli Peltonen, Sirkka Laakso, seisomassa vasemmalta Pekka Huttunen, Hannu Hiltunen, Yrjö Suuniittu, Jussi Saarinen ja Toivo Harjanne.

Tunturilatu r.y.

□ JOHTOKUNTA
PUHEENJOHTAJA
Antero Tarvainen
varapuheenjohtaja
Aarno Wäänänen
jäsenet: Toivo Harjanne, Hannu Hiltunen, Pekka Huttunen, Sirkka Laakso, Yrjö Suuniittu, Sirkka Iivanainen, Jussi Saarinen
Sihteeri: Eila Lehtonen
Poutamäentie 4 B 18 00360
Helsinki 36, puh. 558399.
Jäsenkortistonhoitaja sekä rahastonhoitaja:
Anneli Peltonen
Alkutie 27 00660 Helsinki 66
puh. 749 263
Juoksevat raha-asiat hoitaa: Kaija Nurmi, Suomen Ladun toimisto
Korkeavuorenkatu 25 A 00130
Helsinki 13
puh. 90-10101

□ NAISTOIMIKUNTA
Kokoonkutsujana
Kirsti Päivärinta
Pietarinkatu 19 00140
Helsinki 14 puh. 631 531

□ TUNTURIMAJAT
Susikyrö-Enontekiö
Susipesä-Inari
Rakennuspäällikkö Pekka Huttunen
Joukontie 27 76100 Pieksämäki 10

□ SUSIVALIOKUNTA
Puheenjohtaja
Lasse Lindberg
Jäsenet: Kauno Laine, Väinö Martikainen, Raimo Niklander, Ulla Saarinen, Tuulikki Sepänmaa

□ TUNTURIKERHOT
Kuokte (2) Hyvinkää
Puheenjohtaja Reino Aaltonen
Sihteeri: Jorma Vuorela
Salpausseläntie 2 A 10
05840 Hyvinkää 4, puh. 914-20650

Kolbma (3) Tampere
Puheenjohtaja Yrjö Suuniittu
Sihteeri Elma Mäkinen
Kirjavaisenkatu 5 Tampere
56, puh. 931-630 537

Njellä (4) Pieksämäki – Mikkeli
Puheenjohtaja Pekka Huttunen
Sihteeri Eila Hämäläinen
Nuijamiestenk. 22. B. 12
50100 Mikkeli 10
puh. 955-12843

Vihtta (5) Vaasa
Puheenjohtaja Aare Orhanen
Sihteeri Paavo Finnilä
Malmönkatu 17 65140 Vaasa
14, puh. 961-244442

Kuntta (6) Helsinki – Vartiokylä
Puheenjohtaja Alpo Mäntynen
Sihteeri Leena Andersson
Keinulaudantie 11 B 13
00940 Helsinki 94,
puh. 90-304385

Sietsa (7) Iisalmi
Puheenjohtaja Kauko Härkönen
Asevelikatu 10 74100 Iisalmi

Kavtsi (8) Helsinki
Puheenjohtaja Jussi Saarinen
Sihteeri Sirkka Seliste
Linnankoskenkatu 18. A 1
00250 Helsinki 25
puh. 90-499 096

Kolme vuosikymmentä sitten

Missä nainen? Vanha ja kulunut sanontatapa, mutta kaikesta päättäen pitää paikkansa vähän joka paikassa. Hieman ihmeellinen lähtökohta tarinalle, jossa pitäisi kertoa Tunturiladun alkuvaiheista. Mutta näin se vain on:

Maamme tunturitoiminta sai käytännön alkunsa naisten taholta. Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitto tarttui Ruotsin kautta tulleeseen "tunturivillitykseen ja järjesti 30-luvun alussa tutustumismatkoja Länsi-Lappiin. Jo alkuvaiheessa oli "kurssilaisia 62, ja he olivat 25—59 vuoden ikäisiä. Erikoisesti on huomattava juuri vanhempien, yli 40-vuotisten, runsas osanotto, mikä rohkaiskoon muitakin lähtemään tuntureille", näin kertoo SNLL:n historiikissa tri Kaarina Kari.

Niinpä yhteisen kipinän saaneet perustivat Tunturihiihtäjien Kerhon, jonka panos Suomen Ladun perustamisessa, 1938, oli erittäin merkittävä. Kerhohan lopetti toimintansa Suomen Ladun perustamisen jälkeen.

Sotien jälkeen järjesti Suomen Latu ensimmäiset tunturihiihtokurssit Äkäslompolossa 1946. Ne olivat elämyksiä ei ainoastaan ensikertalaisille vaan jo aikaisemmin tuntureihin tutustuneille. Kestihän junamatkakin toista vuorokautta ja aamuöinen hiihto kiperässä pakkasessa Äkäsjokisuusta Äkäslompoloon vaati jo melkoista kuntoa, 28 km.

53 tuntureille käynyttä kokoontui Puotinkylän kartanoon marraskuun 9 p:nä 1946 perustamaan Tunturilatua. Silloin ajettiin raitiovaunulla Kulosaareen ja käveltiin 7 km kokouspaikkaan. Tulipahan tämän tilaisuuden jälkeen todetuksi mm. seuraavaa:

"Nyt se kauan kaivattu kerho on vihdoinkin nähnyt päivänvalon. Sitä perustamassa oli sekä hiihtokurssilaisia että kesäleiriläisiä ja joitakin muitakin tunturitoiminnasta innostuneita. Heti virallisten asioiden tultua käsitellyksi laulettiin "Ylläkseen, Ylläkseen" ja sen jälkeen ryhdyttiin syömään maukasta porokeittoa. Loppuilta kului vilkkaan seurustelun,leikin ja tanssin merkeissä sekä kahvia maistellen.Lähes 20 henkilöä jäi retkeilymajan suojiin yöksi,muiden suunnistaessa kävellen tai klo 1 aikaan lähteneellä linja-autolla kaupunkiin.Hauska oli todeta että myös maaseudulta,Heinolasta,Porvoosta,Tampereelta, Kolhosta ja Vaasasta asti oli tunturihulluja saapunut tähän tilaisuuteen.Kokoukselle saapui kaksi sähkösanomaa tervehdyksenä."Nyt odotamme Vaasan,Tampereen ja Lahden seuraavan Helsingin esimerkkiä.Latu on hiihdetty!"

Siitähän se lähti käyntiin.Seuraavana vuotena tuli esille tunturisusikysymys.Varsinaisen idean antoi Jam-Jam Lampen ja häntä tuki Immo Sorjonen.Vaatimukset olivat silloisissa oloissa korkeat: pääsääntö 5 Lapinkäyntiä ja 10 huippua!Nythän näitä perussäännmtöjä ei noteerattane kovinkaan korkealle.Mutta silloin oli johtotähtenä,että Lapissa käynnistä muodostuisi tapa ja tässä mielessä susivaatimukset ovat tehneet erittäin merkittävää työtä.Ensimmäiset susivihkiäiset pidettiin Suomen Ladun toimistossa vielä nykyisinkin noudatettavine seremonioineen.Lapinnoitana oli Mauri Kurki-Suonio.Seuraavana vuotena eivät Ladun tilat enää riittäneet ja niinpä oli siirryttävä suurempiin paikkoihin.

Kun ikäsuden vaatimuksiin otettiin "vähintään 5 yli 1000 metrin huippua,järjestettiin 1948 Kilpisjärvelle vaellus,jolloin tämä minimi tulisi täytetyksi.

Siitähänm se on lähtenyt liikkeelle arvostettu Tunturilatu ja susikaarti.

JONNE SAASTAMOINEN

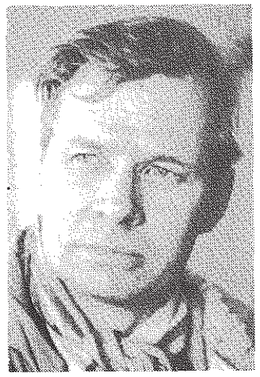

Tunturiladun perustava kokous 9.11. 1946 Puotinkylän retkeilymajassa. Keskellä mm. vasta perustetun kerhon puheenjohtaja Bjarne Lampén.

Tunturiladun puheenjohtajat 1946 – 1976

Bjarne Lampèn
1946 – 49
1969 – 71

Aaro Laine
1949 – 55

Yrjö Pitkänen
1955 – 69

Antero Tarvainen
v:sta 1971

VARAPUHEENJOHTAJAT

Esko Palmio	1946 – 1947
T.I. Sorjonen	1947 – 1949
Bjarne Lampèn	1949 – 1951
Olavi Masalin	1951 – 1955
Juho Lagus	1955 – 1962
Bjarne Lampèn	1962 – 1964
Juho Lagus	1964 – 1967
Bjarne Lampèn	1967 – 1969
Alpo Lahti	1969 – 1970
Antero Tarvainen	1970 – 1971
Aarno Wäänänen	1971 –

SIHTEERIT

Jaakko Leppäluoto	1946 – 1949
Urpu Upari	1949 – 1952
Matti Nieminen	1952 – 1953
Liisa Heiskanen	1953 – 1955
Marjatta Havupuu	1955 – 1958
Eira Halèn-Trangèn	1958 – 1963
Hilkka Repo	1963 – 1969
Leena Heinonen	1969 – 1971
Annikki Hakavuo	1971 – 1973
Eila Lehtonen	1973 –

JOHTOKUNNAN JÄSENET

Majlis Auterinen	1957 – 1959
Katri Eronen	1946 – 1947
Kai Eräjuuri	1946 – 1947
Veli Grönfors	1955 – 1957
Vellamo Hakkola	1947 – 1949
Eira Halèn-Trangèn	1959 – 1963
Toivo Harjanne	1959 –
Hannu Hiltunen	1966 –
Pekka Huttunen	1971 –
Sirkka Iivanainen	1972 –
Majlis Kihlberg	1956 – 1960
Paavo Kihlberg	1960 – 1970
Sirkka Laakso	1969 –
Juho Lagus	1952 – 1955, 1962 – 1964
Bjarne Lampèn	1951 – 1962, 1964 – 1967
Jaakko J. Leppäluoto	1947 – 1949
Lasse Lindberg	1972 – 1974
Antero Marsio	1947 – 1949
Tapani Piirainen	1969 – 1972
Elli Pitkänen	1955 – 1957
Pirkko Päivärinta	1963 – 1967
Eeva Ratia	1967 – 1969
Hilkka Repo	1963 – 1969
Jussi Saarinen	1974 –
Kaarlo Saikorinne	1949 – 1966
Pentti Siira	1951 – 1953
Yrjö Suuniittu	1969 –
Antero Tarvainen	1957 – 1959, 1963 – 1970
Eva Tigerstedt	1951 – 1955
Urpu Upari	1953 – 1955
Esko Venäläinen	1967 – 1969
Olavi Virtanen	1970 – 1972

Tunturikerhojen puheenjohtajat

Kuokte: Pekka Järvinen	1967 – 1972
Reino Aaltonen	1972 –
Kolbma: Yrjö Suuniittu	1967 –
Njellä: Pekka Huttunen	1969 –
Vihtta: Aare Orhanen	1970 –
Kuhtta: Alpo Mäntynen	1971 –
Sietsa: Kauko Härkönen	1972 –
Kavtsi: Lasse Lindberg	1972 – 1974
Jussi Saarinen	1974 –

Susivaliokunnan puheenjohtajat

Bjarne Lampèn	1951 – 1956
Antero Tarvainen	1956 – 1959
Reino Artola	1959 – 1962
Ville Rantala	1962 – 1969
Aarno Wäänänen	1969 – 1974
Lasse Lindberg	1974 –

TUNTURILATU

TUNTURILATU PERUSTETTIIN 9.11.1946 PUOTINKYLÄN RETKEILYMAJASSA. MUKANA OLI 53 RETKEILYSTÄ JA LAPISTA KIINNOSTUNUTTA HENKILÖÄ.

V. 1947 ensimmäiset tunturisusivihkiäiset, jolloin tunturisuden arvon saivat Kaj Eräjuuri, Leo Laakso (puutuu kuvasta), Anita Lampén, Bjarne Lampén, Antero Marsio, Esko Palmio, Unto Pöntinen, Frans Saastamoinen, Fanny Savolainen, T. J. (Immu) Sorjonen ja Olle Åkerblom.

I toimintavuosi 1946—1947

Puheenjohtajaksi valittiin Bjarne Lampèn
– alettiin tehdä tunnetuksi Lapinretkeilyä
– tehtiin 2 eräretkeä Haltille, jonne vietiin myös ensimmäinen vieraskirja
– tehtiin kesäretket Saariselälle ja Pallas – Ylläs – Ounastuntureille
– paikallisretkillä Helsingissä ja sen ympäristössä tehtiin Tunturilatua tunnetuksi
– osallistuttiin Metsätalolle pidettyyn retkeilynäyttelyyn sekä "Lappi nousee" ja Suur-kisanäyttelyyn
– syntyi "tunturisusi"-nimitys ja -vaatimukset

II toimintavuosi 1947—1948

– välittömästi ensimmäisen vuosikokouksen jälkeen vihittiin ensimmäiset 11 tunturisutta
– pidettiin retkenjohtajakurssi
– järjestettiin Kilpisjärvellä 4 hiihtokurssia, joilla oli yhteensä 60 osanottajaa
– kursseihin sisältyi erähiihto Kilpisjärvi – Abisko sekä filmausretki Haltialle Suomi-Filmin kanssa
– järjestettiin 4 kesäkurssia Kilpisjärvellä, Haltin-retki ja "viiden yli 1000 metrin tunturin" retki
– järjestettiin kesäretket Saariselälle, Utsjoelle ja Ounas – Pallas – Yllästuntureille

III toimintavuosi 1948—1949

– vihittiin ensimmäinen ikäsusi T. I. Sorjonen
– järjestettiin Kilpisjärvellä 2 tunturihiihtokurssia, joilla oli yhteensä 38 osanottajaa
– pidettiin Muotkatuntureilla erähiihtokurssi
– järjestettiin 4 kesäleiriä Kilpisjärvelle
– järjestettiin Inari – Hetta vaellus ja Piispanmukan leiri Rautatuntureilla
– toimittiin yhteistyössä Lapin Sivistysseuran kanssa

IV toimintavuosi 1949—1950

Puheenjohtajaksi siirtyi Aaro Laine
– eräretkiä ja ohjattua tunturileirejä järjestettiin entiseen tapaan
– Kuikkapään huipulle vietiin vieraskirja
– tunturien tuntumassa lahjoiteltiin palstoja ja rattoisia yhdessäolon hetkiä vietettiin muutenkin

V toimintavuosi 1950—1951

– harrastettiin Lapinretkeilyä
– Leo Backlen suunnitteli susimerkin
– järjestettiin valokuvauskilpailu jäsenille

VI toimintavuosi 1951—1952

– vietettiin Tunturiladun 5-vuotisjuhla
– viidennet susivihkiäiset filmattiin ja filmiä esitettiin Finlandia-katsauksen yhteydessä ympäri maata
– päätettiin rekistöidä yhdistys
– hyväksyttiin Tunturilatu r.y:n säännöt
– päätettiin liittyä Suomen Ladun jäsenyhdistykseksi
– päätettiin rakentaa Susipesän Sorvusojan rannalle Saariselälle
– rakennustalkoot pidettiin elokuussa 1952
– välitettiin jäsenistölle lippuja Helsingin olympiakisoihin

VII toimintavuosi 1952—1953

– järjestettiin valokuvauskilpailu
– Susipesä sai kalustuksen ja sen lähiympäristössä suoritettiin "somistusraivauksia"

VIII toimintavuosi 1953—1954

– päätettiin ottaa käytäntöön jotajasusiarvo
– 15 tunturilatulaista osallistui Pirkan-Ladun (Niinisalon Valkjärveltä Tampereelle) avaushiihtoon
– luovuttiin tunturikurssinen järjestämisestä
– keskusteltiin eräretkenjohtajien kouluttamisesta ja eräretkitoiminnan tehostamisesta

IX toimintavuosi 1954—1955

– Tunturilatu, Helsingin Latu ja Vuokatinkävijät muodostivat yhteistyövaliokunnan yhteisten tilaisuuksien järjestämiseksi
– vanhaan tapaan retkeiltiin

X toimintavuosi 1955—1956

– järjestettiin värivalokuvauskilpailu
– osallistuttiin "omalla nurkkauksella" Stockmann Oy:n järjestämään hiihtovälinenäyttelyyn
– valmisteltiin 10-vuotisjuhlaa
– rakennettiin retkeilijöiden ensimmäinen turvekota Vongoivalle

XI toimintavuosi 1956—1957

– Yrjö Pitkänen jatkoi Aaro Laineen jälkeen puheenjohtajana
– vietettiin 10-vuotisjuhla
– syötiin tunturisusien ensimmäinen yhteinen susilounas
– vihittiin ensimmäiset johtajasudet: Maj-Lis Auterinen, Eero Melto ja Antero Tarvainen
– kirjoitettiin Tunturiladun toiminnasta Latu- ja muissa lehdissä

XII toimintavuosi 1957—1958

– tehtiin kotarakennusretki ja rakennettiin Susikammi Puurihroaivin juurelle
– suunniteltiin turvekammia Laanilaan
– kerättiin varoja radion hankkimiseksi saamelaisten kouluasuntolaan Helsingissä
– järjestettiin ensiapukurssi SPR:n kanssa
– perustettiin ensimmäinen naistoimikunta
– aloitettiin joulupakettien lähettäminen Tunturiladun nimissä Lappiin

XIII toimintavuosi 1958—1959

– järjestettiin eräretkenjohtajakurssi, jolla oli 23 osanottajaa
– uudistettiin tunturisusi-, johtajasusi- ja ikäsusivaatimukset
– rakennettiin turvekammi Aku-joelle
– suunniteltiin turvekammia Sevettijärveen ja Utsjoen välille
– naistoimikunta aloitti varsinaisen toimintansa puheen johtajanaan Aini Lagus

XIV toimintavuosi 1959—1960

– rakennettiin turvekammi Utsjoen-, Sevettijärven maas-

V. 1972 olivat ensimmäiset Lapissa vietetyt susivihkiäiset Susikyrössä, jolloin mm. 1000. tunturisusi vihittiin. Näihin susivihkiäisiin oli kutsuttu myös kaikki Susikyrön naapurit: Raattaman, Ylikyrön ja Saajon talon asukkaat. Kuvassa naapurimme Vuontisjärven rannalta, silloinen Lapin läänin maaherra Martti Miettunen lausumassa tervehdyksensä iltajuhlassa.

toon Morishvein latvajärvelle
— osallistuttiin 2 viikon pituiseen hiihtoretkeen Itävallan alpeille
— osallistuttiin Stadionilla pidettyyn "Camping-tänään" näyttelyyn omalla osastolla

XV toimintavuosi 1960—1961

— osallistuttiin Suomen Ladun järjestämään Sudenpesän korjausretkeen
— virisi keskustelu omasta kämpästä
— lähetettiin retkikunnat tutkimaan Raattaman ja Tolosjoen maastoja kämppähanketta silmälläpitäen
— valmisteltiin 15-vuotisjuhlaa

XVI toimintavuosi 1961—1962

— vietettiin 15-vuotisjuhla
— päätettiin "kunniasudenarvon myöntämisestä
— keskusteltiin Tunturiladun alakerhojen perustamisesta
— kämppähanketta varten tehtiin tiedusteluretkiä reiteillä Ivalo-Uutela-Pallas ja Kiellajoki-Lemmenjoki-Ivalojoki
— Julkaistiin Tunturiladun oma lehti
— osallistuttiin Karoliinien hiihtoretkeen (retki alkoi Norjan Tydalista ja päättyi Ruotsin Händöliin)
— kämppää suunniteltiin Kiellajoen toisen lisäjoen varteen 7-8 kilometriä maantietä

XVII toimintavuosi 1962—1963

— Susivaatimuksia täydennettiin
— johtokunnan jäsenmäärää lisättiin kuudesta kahdeksaan
— päätettiin valmistaa Tunturiladun standaari
— suunniteltiin riippusiltaa Ivalojoen yli Kultalassa
— aloitettiin kirjeenvaihto tonttiasiassa Oskari Kyrön kanssa
— kevättalvella 1963 järjestettiin useampia tunturiaiheisia näyteikkunoita helsinkiläisiin liikelaitoksiin

XVIII toimintavuosi 1963—1964

— ostettiin Susikyrön palsta
— rakennettiin Ykin-silta
— 3 tunturilatulaista osallistui Karoliinien hiihtoretkeen
— tuettiin Suomen Ladun kurssikeskuksen, Kiilopään, suunnittelu- ja rakennustoimintaa

XIX toimintavuosi 1964—1965

— Susikyrössä suoritettiin lohkomistoimitus
— Susikyrö sai lainhuudon perustettiin ensimmäinen tunturikerho Kajaaniin
— perustettiin Alppikerho
— Kiilopäälle rakennettiin pato ja Ykin-silta sai tarpeellisen kyllästysmaalauksen
— keskusteltiin filmiarkiston perustamisesta.

XX toimintavuosi 1965—1966

— opaskirjanen uusittiin ja painettiin
— ostettiin Metsähallitukselta 2 Pekanjängän kämppää, jotka purettiin talkoovoimin tarvikkeet talletettiin Äkäslompoloon ja siirrettiin myöhemmin Susikyröön
— Susikyrö sai rakennusluvan
— pidettiin arpajaiset
— Susikyrön rakennuspiirrustukset laati rakennustoimikunnan suunnittelun tuloksena joensuulainen Ensio Lohiluoto
— talkoilla rakennettiin Susikyrön pienempi kelohirsikämppä vesikattoon
— porilaiset suunnittelivat tunturikerhoa
— Ykin-silta tuhoutui kevättulvissa
— Erik Pihkala teki tovereineen Grönlannin jäätiköllе vaellusmatkan
— naistoimikunta kokoontui säännöllisesti joka toinen viikko talkoo tehtäviin

XXI toimintavuosi 1966—1967

— Susikyrö valmistui 10. 10. 1967
— vietettiin 20-vuotisjuhlaa
— etsittiin uutta paikkaa Ykin-sillalle
— Susikyrön savusauna valmistui elokuussa 1967
— hankittiin Susikyröön oma vene
— perustettiin Hyvinkäälle tunturikerhon Kuokte
— perustettiin Tampereelle tunturikerho Kolbma

XXII toimintavuosi 1967—1968

— Ykin-silta rakennettiin talkoovoimin uudelleen samoin kuin keittokatos sillan pieleen
— Susikyrön sauna paloi osittain 5. 8. -68
— Susikyrössä suoritettiin sisustustöitä
— Tunturilatu-lehti sai uuden painoasun

XXIII toimintavuosi 1968—1969

— korjattiin tulipalossa vaurioitunut Susikyrön sauna ja muutettiin se uloslämpiäväksi
— tehtiin kullanhuuhdontaretki Lemmenjoelle
— Susikyrön asioita hoita maan valittiin "isäntä"

XXIV toimintavuosi 1969—1970

Bjarne Lampen jatkoi puheenjohtajan tehtäviä Yrjö Pitkäsen jälkeen
— perustettiin Mikkelin-Pieksämäen yhteinen tunturikerho Njellä
— perustettiin Vaasaan tunturikerho Vihtta
— tunturikerho Kolbman organisoimalla talkooretkellä korjattiin Sudenpesä
— Susikyrön talkooviikolla kunnostettiin mm. sauna
— kevättalvella järjestettiin ensimmäinen Susiviikko Susikyrössä
— suoritettiin mielipidetiedustelu Tunturiladun jäsenistön keskuudessa toiminnan tehostamiseksi
— Kilbman joukkue saavutti toisen tilan Suomen erävaelluksen mestaruuskilpailuissa

XXV toimintavuosi 1970—1971

— perustettiin Helsinkiin Vartiokylään tunturikerho Kuhtta
— vietettiin kevättalvella toista Susiviikkoa Susikyrössä
— Susikyrön kesätalkoissa rakennettiin kellari ja vaja
— Sudenpesä paloi kesäkuussa 1971

— hankittiin Susikyröön lisämaata
— valmisteltiin 25-vuotisjuhlaa

XXVI toimintavuosi 1971—1972

- 25-vuotisjuhla Dipolissa
- valmistui Hannu Hiltusen suunnittelema Susikyrö-hihamerkki
- Julkaistiin Antero Tarvaisen ja Hannu Hiltusen laatima vihkonen "älä eksy tunturiin" , joka jaettiin kaikkiin Lapin majoituspisteisiin
- ensimmäiseksi kunniasudeksi kutsuttiin Lampén
- ensimmäiseksi naisikäsudeksi vihittiin Elli Pitkänen
- perustettiin tunturikerho Sietsa lisalmeen
- kauppa- ja teollisuusministeriö myöntänyt virallisen valtauskirjan Susi-Äytsin kultavaltauksesta
- järjestettiin ensimmäinen kultaleiri Susi-Äytsissä
- Susikyröön rakennettiin keittokatos
- pidettiin susiaisten vii—meistelytalkoot Susikyrössä, joiden yhteydessä saatiin aikaan mm. niliaitta ja veistetty seita
- vietettiin ensimmäiset Lapissa tapahtuvat susivihkiäiset Susikyrössä, kutsuvieraina lähikylien asukkaita maaherra ja rouva Miettunen mukaan luettuna
- susivihkiäisistä ja Susikyröstä kerättiin Kauno Laineen johdolla filmi- ja äänimateriaalia myöhemmin laadittavaa Susikyrö-filmiä varten

XXVII toimintavuosi 1972—1973

- perustettiin tunturikerho Kavtsi Helsinkiin
- koko vuoden toimintaa leimasi "operaatio tunturiluuta" , joka käsitti Saariselän autiotupien ja ympäristön siivouksen ja kunnostuksen
- pidettiin Ykin Sillan kunnostus- ja maalaustalkoot
- pidettiin talkoot Susikyrössä tuloksena uudet maaportaat sekä saunalle uusi vesipaikka

YKIN SILTA jouduttiin rakentamaan toisen kerran, kun tulviva Ivalonjoki vei ensimmäisen mennessään. Tässä uuden sillan tekijät urakan päätyttyä 1968.

XXVIII toimintavuosi 1973—1974

- Suomen Ladun järjestämä retkeilyseminaari Kiilopäällä , jossa Tunturiladun puheenjohtaja toimi vetäjänä
- vietettiin kultaviikko Susi-Äytsissä
- pidettiin talkoot Susikyrössä , joilla kunnostettiin sauna
- Susikyröön vaihdettiin uusi lukko
- osallistuttiin Yliskyrö-Vuontisjärven yksityistien kunnostamistalkoisiin

XXIX toimintavuosi 1974—1975

- ostettiin 7,74 ha suuruinen paista Inarin kunnan Paatsjoen kylästä
- tunturikerho Njellän jäsenet purkivat talkoovoimin Pieksämäeltä ostetun vanhan hirsirakennuksen ja kuljettivat hirret palstalle
- rakennettiin talkoovoimin palstalle kämppä , Susipesä

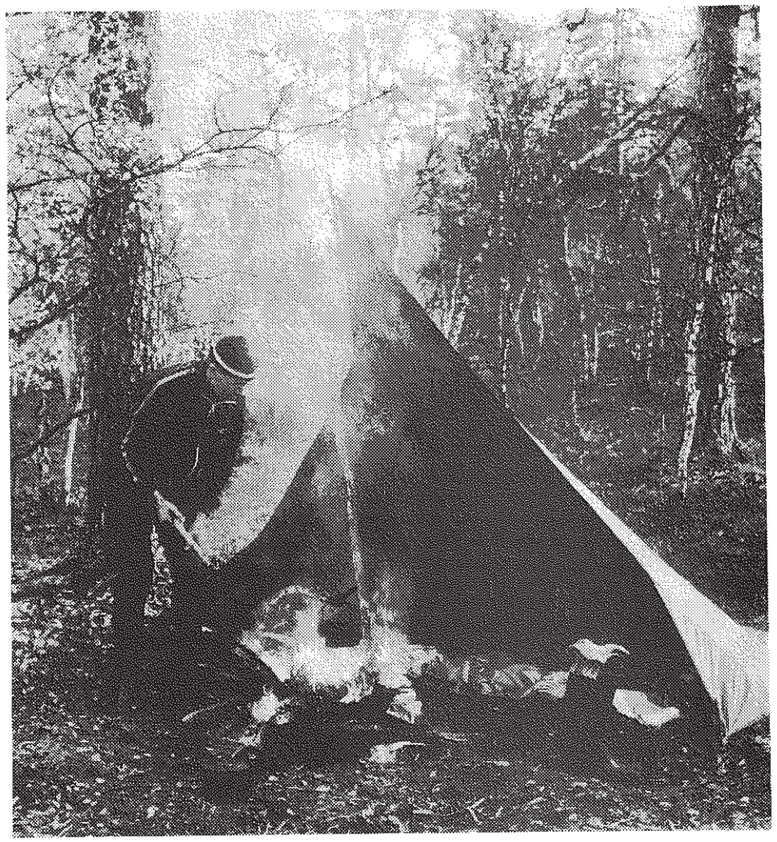
XXX toimintavuosi 1975—1976

- vietettiin susiviikkoa Susipesällä talkoiden merkeissä , tuloksena saunahirsien kaato ja kuljetus rakennuspaikalle
- rakennettiin sauna Susipesälle
- valmisteltiin Kiilopäällä vietettäviä 30-vuotisjuhlia ja susivihkiäisiä
- suunniteltiin vuosikokouksen hyväksyttäviksi uudet tunturisusivaatimukset
- vietettiin Tunturiladun ensimmäiset talvipäivät Hyvinkäällä tunturikerho Kuokten järjestämänä

V. 1969 vietettiin susivihkiäisiä Tampereella. Ikäsusi Tapani Piirainen odottelemassa hokmannia.

Tunturi-latu

Pienestä purosta, taitajien vetämänä,
suureksi virraksi, kuohuvaiseksi koskeksi.
Kairan kieltä oppimaan, kulkivat susien laumat.
Monet kammit rakensivat, Saariselkään oman pesän.
Ivalo-joen sillatkin, Kultalaan kun päästä piti,
kastumatta tiethenkin, turvaksi vaeltajille,
lappalaisille parahiksi.

Kasvoi lauma, tuli mieleen oma maa,
jossa koko susilauma, yhdessä sais' mellastaa.
Äkäslompolon laidalla, Pekan jängällä purettiin,
hirret muhkeat kuljetettiin, Vuontisjärven tantereelle.
Nousi sinne Susikyrö, asuinsijoille lapinmiehen,
ja jyrkän mäen alle rantaan, sauna turvekattoinen.
Siellä hetket monet vietetty on, ja turvansa antanut,
tämä rakas harmaja kämppä, meidät syliinsä sulkenut.

Tie kun tuli, muuttui kaikki, pian korvessa ei enää oltu,
haviteltiin uutta maata, joka kaukana ois' tiestä.
Jälleen pojat asialle, vaatimukset kovat oli.
Löytyi vihdoin paikka uus', Sarmitunturin kainalosta,
alkoi siellä kova touhu, Susipesä valmistui.
On siellä mielin määrin, tannerta vaeltaa,
ja karhu ja susi (se oikea), aivan nurkalla tallustaa.

Meillä vaalittavana on paljon, kaunista Lappia,
kevyesti on kuljettava, jotta muillekin jotain jää.
— Mutta, mikä on tässä maassa joka, mieltämme kiehtoopi?
— Sano ystävä, eikö Sinustakin, siellä kuu ole kaunehin,
ja tähdetkin loistavat kirkkaammin, ja aurinko hymyilevin.
Nyt tunturipurosta vettä nostan, ja maljan huulillein vien,
onnea ja menestystä, toivotan kerholle edelleen.

Brita Saloriutta

I. KUNNIASUSI V. 1971

1. Bjarne Lampén

IKÄSUDET

1. T. I. Sorjonen, Helsinki (1948)
2. Gunnar Stenfors, Äkäslompolo (1949)
3. Bjarne Lampén, Kauniainen (1950)
4. Aaro Raappana, Ivalo (1952)
5. Yrjö Metsälä, Kilpisjärvi (1952)
6. Antero Marsio, Hyvinkää (1954)
7. Yrjö Pitkänen, Helsinki (1954)
8. Olli Pesonen, Imatra (1955)
9. Ilkka Väänänen, Helsinki (1956)
10. Juho Lagus, Helsinki (1960)
11. U. E. Rautavuori, Helsinki (1964)
12. Erik Pihkala, Helsinki (1966)
13. Kullervo Kemppinen, Tapiola (1966)
14. Erkki Paavola, Karhula (1968)
15. Paavo Rannikko, Turku (1968)
16. Tapani Piirainen, Vanto (1969)
17. Frans Saastamoinen, Helsinki (1969)
18. Aare Orhanen, Vaasa (1970)
19. Toivo Harjanne, Helsinki (1971)
20. Elli Pitkänen, Tapiola (1971)
21. Antero Tarvainen,Helsinki (1971)
22. Antero Arola, Helsinki (1972)
23. Ville Rantala, Helsinki (1972)
24. Eeva Ratia, Porvoo (972)
25. Aarno Väänänen, Espoo (1972)
26. Väinö Friman, Lahti (1973)
27. Pekka Huttunen, Pieksämäki (1973)
28. Yrjö Suunnittu, Tampere (1973)
29. Tauno Saksala, Kangasala (1974)
30. Brita Saloriutta, Helsinki (1974)
31. Mauri Tani, Karhula (1974)
32. Kirsti Päivärinta, Helsinki (1975)
33. Pirkko Päivärinta, Helsinki (1975)
34. Teemu Salonen, Turku (1975)
35. Heikki Gröhn, Rovaniemi (1976)
36. Hannu hiltunen, Vantaa (1976)
37. Reino Kärkkäinen, Helsinki (1976)
38. Sirkka Laakso, Kerava (1976)
39. Kauno Laine, Helsinki (1976)

JOHTAJASUDET

1956

1. Majlis Auterinen, Helsinki
2. Eero Melto, Imatra
3. Antero Tarvainen, Helsinki

1960

4. Aarne Karmavaara, Turku
5. Paavo Rannikko, Turku

1961

6. Reino Artola, Vantaa
7. Heikki Gröhn, Rovaniemi
8. Evert Nikkonen, Turku
9. Oskari Tuomisalo, Helsinki

1962

10. Gunnar Sinervä, Turku
11. Pertti Veijalainen, Turku
12. Toivo Harjanne, Helsinki
13. Sakari Kärkkäinen, Tapiola
14. Veijo Kämäräinen, Helsinki
15. Tuure Saarinen, Helsinki

1964

16. Aki Kosonen, Hyvinkää
17. Erkki Kupiainen, Helsinki
18. Reino Kärkkäinen, Helsinki
19. Tapani Piirainen, Vanto
20. Pentti Tiilikainen, Jyväskylä

1965

21. Matti Haikola, Kuusankoski
22. Ensio Salomaa, Rovaniemi
23. Raine Valleala, Kuusankoski
24. Carl-Erik Wirtanen, Helsinki

1966

25. Tapio Ikonen, Kangasniemi
26. Kalevi Laaksonen, Tapiola
27. Eila Lehto, Mänttä
28. Erkki Paavola, Karhula
29. Heikki T. M. Pohjola, Turku
30. Brita Saloriutta, Helsinki
31. Yrjö Suuniittu, Tampere
32. Vilma Valkama, Helsinki
33. Erkki Wiksten, Helsinki

1967

34. Elis Heijari, Karhula
35. Pekka Järvinen, Hyvinkää
36. Ilmari Karsikko, Helsinki
37. Veikko Kautto, Joensuu
38. Aare Orhanen, Vaasa
39. Simo Ström, Helsinki
40. Veli Sunila, Helsinki
41. Jouko Tonteri, Tapiola

1968

42. Paavo Finnilä, Vaasa
43. Eero Kujala, Kouvola
44. Kauno Laine, Helsinki
45. Lauri Majander, Helsinki
46. Kalle Mustonen, Kuopio
47. Ulla (Neronen) Majander, Helsinki
48. Raimo Niklander, Helsinki
49. Aaro Rytilä, Helsinki

1969

50. Martti Jääskeläinen, Vaasa
51. Veli Nurminen, Helsinki
52. Aulis Sihvo, Jämsä
53. Mauri Tani, Karhula
54. Martti Valli, Vaasa

1970

55. Martti Heikura, Varkaus
56. Väinö Martikainen, Tampere
57. Kauko Romppanen, Tampere
58. Tuula Salomaa, Helsinki
59. Mauno Vehkaoja, Seinäjoki
60. Jouko Vuorinen, Kokkola
61. Taisto Vuorinen, Kokkola

1971

62. Matti Aro, Lahti
63. Ritva Hietamies, Raahe
64. Pekka Huttunen, Pieksämäki
65. Heikki Hänninen, Karhula
66. Kauko Härkönen, Iisalmi
67. Keijo Jokiranta, Voikkaa
68. Ella Kautto, Joensuu
69. Taisto Lötjönen, Varkaus
70. Reijo Mauno, Kuusankoski
71. Alpo Mäntynen, Helsinki
72. Arvo Rita, Helsinki
73. Yrjö Salomaa, Helsinki

1972

74. Reino Lahtinen, Helsinki
75. Lasse Muola, Mänttä
76. Mauri Mäkelä, Helsinki
77. Aapo Paavilainen, Tikkakoski
78. Veikko Parkkinen, Tampere
79. Arvo Piilikangas, Vaasa
80. Ilkka Sarparanta, Rauma
81. Maija Tuhtonen, Tampere

1973

82. Keijo Laiho, Helsinki
83. Kyösti Lamminjoki, Helsinki
84. Urpo Mikkonen, Valkeala
85. Tuovi Nyholm, Kuusankoski
86. Jouko Ohisalo, Helsinki
87. Pentti Ranta, Helsinki
88. Kalevi Rantanen, Helsinki
89. Antti Reeni, Riihimäki
90. Eeva Reeni, Riihimäki
91. Allan Vainio, Hämeenlinna
92. Soili Vuorinen, Kuusankoski

1974

93. Eino Häjänen, Riihimäki
94. Ritva Lehtinen, Helsinki
95. Marjatta Lindberg, Helsinki
96. Matti Mähönen, Helsinki
97. Lars Råberg, Helsinki
98. Yrjö Seppälä, Tampere
99. Martti Teväntilä, Helsinki

1975

100. Toivo Haavisto, Tampere
101. Kyösti Linna, Tampere
102. Voitto Penttinen, Petokoski Patokoski
103. Matti Rekola, Tampere
104. Maunu Wiksten, Pori
105. Timo Väyrynen, Oulu

1976

106. Matti Heiskanen, Kerava
107. Heikki Huhtinen, Hämeenlinna
108. Lauri Lehto, Hämeenlinna
109. Urpo Mollanen, Suonenjoki
110. Veikko Niskanen, Suonenjoki
111. Osmo Pitkänen, Hämeenlinna
112. Unto Pöntinen, Helsinki
113. Jussi Saarinen, Espoo
114. Tauno Saarinen, Forssa
115. Ulla Saarinen, Espoo
116. Toivo Seppälä, Hattula
117. Veijo Taavitsainen, Karhula
118. Erkki Tolvanen, Vantaa
119. Jorma Vuorela, Hyvinkää

Tunturisudet

1947
1. Kaj Eräjuuri, Helsinki
2. Leo Laakso, Helsinki
3. Anita Lampén, Kauniainen
4. Bjarne Lampén, Kauniainen
5. Antero Marsio, Hyvinkää
6. Esko Palmio, Helsinki
7. Unto Pöntinen, Helsinki
8. Frans Saastamoinen, Helsinki
9. Fanny Savolainen, Helsinki
10. T. I. Sorjonen, Helsinki
11. Olle Åkerblom, Helsinki

1948
12. Herbert v. Freyman
13. Tyyne Hellen, Helsinki
14. Jussi Lagus, Helsinki
15. Jaakko Leppäluoto, Helsinki
16. Yrjö Metsälä, Kilpisjärvi

1949
17. Leo Backlen, Helsinki
18. Yrjö Kohonen, Helsinki
19. Aaro Laine, Helsinki
20. Veini Laine, Helsinki
21. Liisa Salmi, Varkaus
22. Irja Marsio, Helsinki
23. Aatos Parisaari, Suomenoja
24. Olli Pesonen, Imatra
25. Henrik Segersven, Tammisaari
26. Pentti Siira, Helsinki

1950
27. Kerttu Arjovirta, Lieksa
28. Veli Grönfors, Helsinki
29. Irma Okkonen, Pakila
30. Paavo Laine, Lahti
31. Bobi Lundgren, Kellokoski
32. Olavi Masalin, Helsinki
33. Matti Nieminen, Helsinki
34. Yvonne Tigerstedt-Ström, Helsinki
35. Eva Tigerstedt, Hyvinkää
36. Urpu Upari, Helsinki

1951
37. Meri Aalto, Varkaus
38. Antti Hertola, Helsinki
39. Aimo Jäderholm, Helsinki
40. Uolevi Lappi, Helsinki
41. Mauno Nahkuri, Puistola
42. Elli Pitkänen, Tapiola
43. Yrjö Pitkänen, Tapiola
44. Aaro Raappana, Ivalo

1952
45. Kerttu Ek, Rekola
46. Majlis Auterinen, Helsinki
47. Irja Hurme, Halla
48. Tuulikki Karhunen, Hyvinkää
49. Veli-Aulis Klami, Rekola
50. Risto Koskinen, Helsinki
51. Aki Kosonen, Hyvinkää
52. Eero Kärppä, Hiekkaharju
53. Ale Laine, Elimäki
54. Mered Merisavo, Helsinki
55. Jouko Paasio, Helsinki
56. U. Rautavuori, Pelsonsuo
57. Hilkka Repo, Helsinki
58. Hilkka Rouhiainen, Helsinki
59. Salme Stude, Helsinki

1953
60. Anja Grönfors, Helsinki
61. Helmer Forsström, Hiekkaharju
62. Lauri Hänninen, Valkeakoski
63. Aleksanteri Kirjavainen, Kolho
64. Majlis (Lindholm) Kihlberg, Helsinki
65. Eero Melto, Tainionkoski
66. Simo Niemi, Rekola
67. Evert Nikkonen, Turku
68. Jalo Orre, Rovaniemi
69. Antero Tarvainen, Helsinki
70. Elma Pursiainen, Juva
71. Mirja Olsen, Halla
72. Eila Ranta. Malmi
73. Maila Blankenstein, Imatra
74. Eino Halonen, Vuoksenniska

1954
75. Elis Heijari, Karhula
76. Kullervo Kaltio, Rovaniemi
77. Irja Nikamaa, Helsinki
78. Raija Olander, Soukka
79. Inge Ohlsson, Kotka
80. Lilli Ohlsson, Karhula
81. Paavo Pitkänen, Rovaniemi
82. Sirkka Rautiainen, Karhula
83. Olavi Sile, Hyvinkää
84. Varpu Sile, Hyvinkää
85. Toivo Sivunen, Helsinki
86. Jouko Suomalainen, Karhula
87. Olavi Tuukkanen, Helsinki
88. Tuulikki Virtanen, Helsinki
89. Aatos Vuolle-Apiala, Koskenpää
90. Chia Öhman, Helsinki

1955
91. Raakel Hautala, Leppiniemi
92. Aarre Hiltunen, Oulu
93. Hannu Hämäläinen, Kemi
94. Bruno Igoni, Kotka
95. Eero Jatila, Savio
96. Kerttu Kuusi, Lempäälä
97. Jenny Ilves, Myllykoski
98. Kirsti Loikkanen, Savonlinna
99. Erkki Mikkola, Myllykoski
100. Erkki Paavola, Karhula
101. Mirjam Rantala, Helsinki
102. Ville Rantala, Helsinki
103. Teemu Salonen, Turku
104. Emil Sarkeala, Karhula
105. Raija Valtonen, Imatrankoski
106. Ragnar Weiman, Helsinki
107. Kauko Väyrynen, Helsinki
108. Kyllikki Väyrynen, Helsinki

1956
109. Reino Artola, Helsinki
110. Liisa Hakkola, Hyvinkää
111. Marjatta (Havupuu) Weckström, Rovaniemi

Tunturisusivihkiäiset 1953. Noitana toimi Jonne Saastamoinen ja susijoukoissa mm. nykyinen puheenjohtaja Antero Tarvainen (äärimmäisenä oik.) ja keskellä latujen grand old man Aleksanteri Kirjavainen.

112. Pertti Holopainen, Sunila
113. Toini Hyrkäs, Helsinki
114. Raimo Kaarlehto, Turku
115. Aarne Karmavaara, Turku
116. Akseli Kaskela, Helsinki
117. T. Kotanen, Helsinki
118. Vilho Lampisuo, Helsinki
119. Niilo Lusikka, Oulu
120. Anna-Liisa Määttä, Oulu
121. Rauno Riisalo, Helsinki
122. Pauli Saalamo, Helsinki
123. Kaarlo Salkorinne, Helsinki
124. Aili Sarpolahti, Jämsänkoski
125. Tauno Tarssanen, Inkeroinen
126. Olavi Wickstrand, Helsinki
127. Harri Virtanen, Helsinki

1957
128. Klaus Aalto, Turku
129. Ilmari Ahonen, Huutoniemi
130. Britta Andersson, Herttoniemi
131. Henrik Eriksson, Helsinki
132. Eira (Halén) Trangen, Norja
133. Martti Hietala, Kuusankoski
134. Aimo Huttunen, Helsinki
135. Helky Juvonen, Pitäjänmäki
136. Wiljam Komulainen, Helsinki
137. Pentti Koskinen, Helsinki
138. Hjalmar Lahtinen, Kuusankoski
139. Liisa Kivinen, Laaksolahti
140. Oili Lempinen, Jyväskylä
141. Ensio R. Louhiluoto, Kuopio
142. Veijo Mulari, Kotka
143. Maisa Penttala, Sunila
144. Urpo Poikolainen, Lahti
145. Meri Päivärinne, Karhula
146. Paavo Rannikko, Turku
147. Aulis Reijonen, Helsinki
148. Antti Tuomela, Kotka
149. O. Tuomisalo, Helsinki
150. Ilmari Viljaranta, Lahti
151. Hannu Virolainen, Savio
152. Leeni Väinölä, Kitee

1958
153. Matti Haikola, Kuusankoski
154. Toivo Harjanne, Helsinki
155. Tapio Ikonen, Kangasniemi
156. Lena Karlsson, Turku
157. Paavo Kihlberg, Helsinki
158. Siiri Kostamo, Rajamäki
159. Juhani Lakio, Turku
160. Alma Lappeteläinen, Kuopio
161. Anja Lehtonen, Helsinki
162. Lars Lindh, Turku
163. Lauri Majander, Helsinki
164. Niilo Mikkonen, Helsinki
165. Riitta (Orttenvuori) Rihtniemi, Helsinki
166. Olga Ossipoff, Helsinki
167. Linne Peltonen, Karhula

V. 1963 vietettiin susivihkiäisiä Turussa. Kuvassa johtajasudet Paavo Rannikko ja Veijo Kämäräinen, Toivo Harjanne, Sakari Kärkkäinen ja Tuure Saarinen.

168. Pauli Peltonen, Kolhonkylä
169. Kirsti Päivärinta, Helsinki
170. Pirkko Päivärinta, Helsinki
171. Eero Rainela, Helsinki
172. Liisa Rainela, Helsinki
173. Eeva Ratia, Porvoo
174. Laura Salfinen, Helsinki
175. Gunnar Sinervä, Turku
176. Elis Spring, Helsinki
177. Raili Tarvainen, Helsinki
178. Mauno Vehkaoja, Seinäjoki
179. Pertti Veijalainen, Turku

1959
180. Annikki Hakavuo, Helsinki
181. Juhani Joenpelto, Kilo
182. Aili Kaartinen, Kuusankoski
183. Kullervo Kemppinen, Helsinki
184. Lyyli Kinnunen, Mikkeli
185. Yrjö Lapinlinna, Helsinki
186. Risto Lehtinen, Tiirinniemi
187. Ruben Levänen, Kyminlinna
188. Helinä Löfroos, Pälkäne
189. Mauno Löfroos, Pälkäne
190. Einari Makkonen, Joensuu
191. Tuija Myllynen, Lahti
192. Airi Mäkinen, Karhula
193. Ritva Paloheimo, Rovaniemi
194. Eero Pavela, Helsinki
195. Annikki Pernu, Rovaniemi
196. Leo Raatikainen, Oulu
197. Esko Rauvala, Valkeakoski
198. Jalmari Ripatti, Karhula
199. Marja Rytkönen, Kotka
200. Olavi Sarkko, Helsinki
201. Maija Suopelto, Helsinki
202. Kaarlo Sällylä, Salo
203. Helka Talvitieva, Sysmä
204. Airi Turunen, Helsinki
205. Vilma Valkama, Helsinki
206. Niilo Vesikko, Rovaniemi
207. Pentti Viika, Imatra
208. Elvi Viljakainen, Kuusankoski
209. Matti Winberg, Turku

1960
210. Eino Airaksinen, Raisio
211. Heikki Gröhn, Rovaniemi
212. Helena Hietala, Valkeakoski
213. Hannu Hiltunen, Korso
214. Pentti Holappa, Oulu
215. Eevi Huttunen, Kuopio
216. Onneli Häyrinen, Helsinki
217. Reino Iivonen, Kotka
218. Raimo Juntunen, Helsinki
219. Matti Karo, Helsinki
220. Jussi Kautto, Helsinki
221. Veikko Kautto, Joensuu
222. Hemmo Kiviniemi, Eura
223. Sirkka Korpisaari, Takahuhti
224. Reino Kärkkäinen, Helsinki
225. Kalevi Laakso, Mikkeli
226. Oiva Laaksonen, Kauniainen
227. Pentti Laurila, Nokia
228. Ritva Linkoranta, Turku
229. Raimo Niklander, Vanha-Käpyiä
230. Esko Oinas, Kemi
231. Aulis Okkonen, Kotka
232. Maire Palmgren, Kouvola
233. Pentti Pohjanvirta, Mikkeli
234. Toivo Puolakka, Lähderanta
235. Anna-Liisa Rannikko, Turku
236. Kai-Lauri Riipinen, Helsinki
237. Tuure Saarinen, Helsinki
238. Brita Saloriutta, Helsinki
239. Jorma Sannela, Inkeroinen

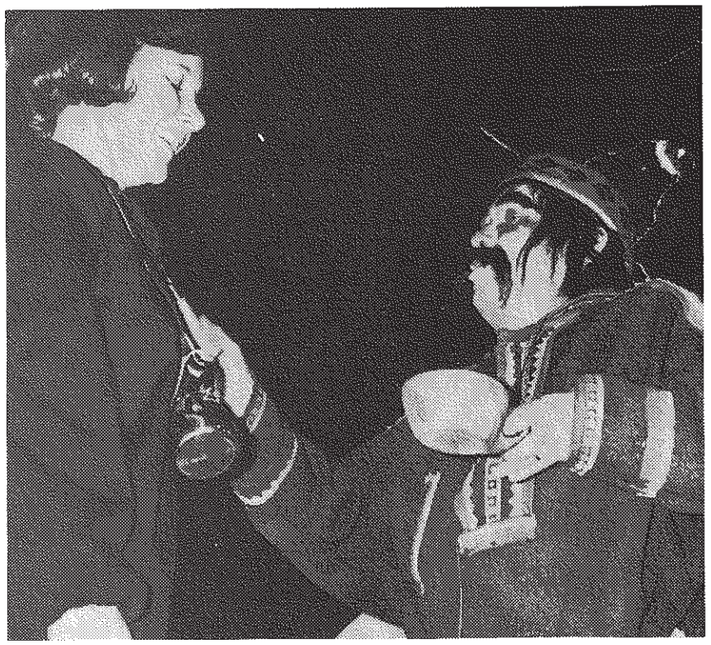

25-vuotisjuhla ja susivihkiäiset Dipolissa v. 1971.

240. Sirkka-Liisa Siivonen, Lappeenranta
241. Kauko Sirén, Kouvola
242. Elna Sirén, Kouvola
243. Veli Sunila, Helsinki
244. Jalmari Torikka, Pakila
245. Heli Viikala, Lappeenranta
246. Eero Vuento, Jyväskylä

1961

247. Heikki Aallonpää, Koria
248. Kerttu Anttila, Parola
249. Antero Arola, Helsinki
250. Raija Hakaniemi, Jämsänkoski
251. Laura Heikkinen, Valkeakoski
252. Helvi (Hellström) Bredenberg, Helsinki
253. Erkki Holmsten, Kulloo
254. Arvo Hämäläinen, Kotka
255. Sinikka Ihalainen, Turku
256. Hilkka-Lisa (Ingman) Härkönen, Helsinki
257. Ritva Ingman, Helsinki
258. Pentti Jalo, Helsinki
259. Anna-Liisa Kaivola, Helsinki
260. Anneli Kalpio, Helsinki
261. Sirkku Katainen, Helsinki
262. Erkki Kokki, Oulainen
263. Juhani Koponen, Helsinki
264. Aune Kritz, Helsinki
265. Veijo Kämäräinen, Pakila
266. Helvi Lamminpää, Tampere
267. Eila Lehto, Mänttä
268. Mauno Lindholm, Tampere

Viidessadas susi Eeva Hertonen v. 1966.

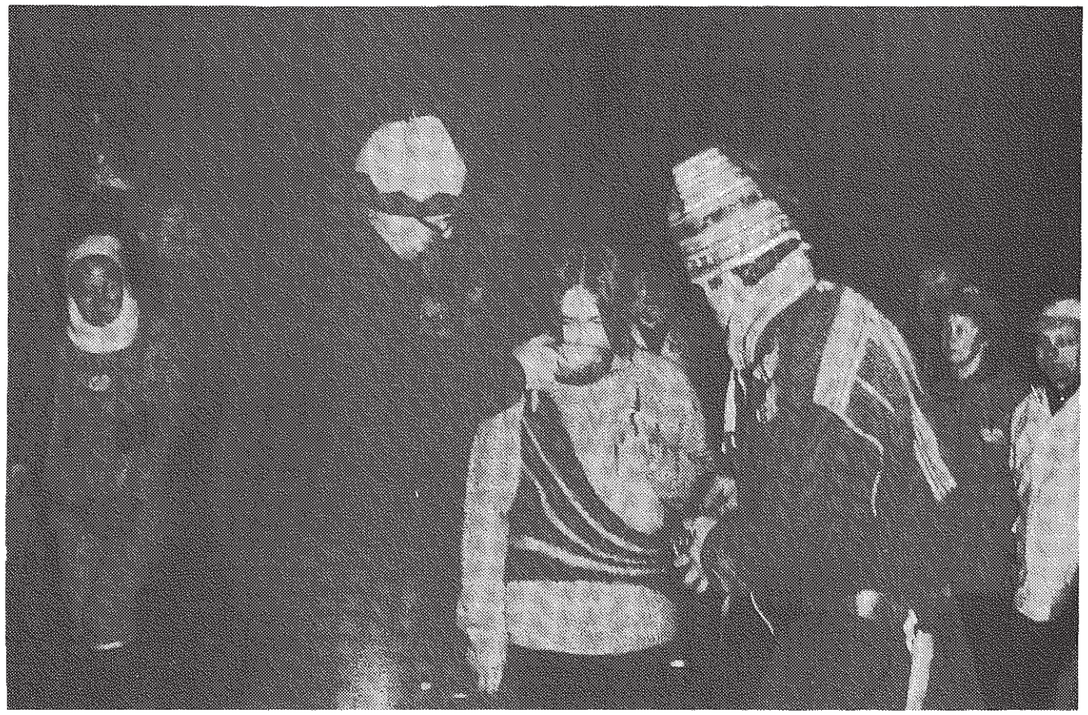
269. Paavo Nevalainen, Kuusamo
270. Toini Nikkonen, Turku
271. Lauri Noreila, Helsinki
272. Aino Nupponen, Lappeenranta
273. Veikko Nykänen, Kouvola
274. Matti Nyman, Rajakylä
275. Martti Okkonen, Helsinki
276. Eeva Puranen, Helsinki
277. Tauno Saksala, Pispala
278. Ensio Salomaa, Nokia
279. Maj-Lis Sandberg, Helsinki
280. Gunnar Saxén, Helsinki
281. Jouko Silvennoinen, Karhula
282. Kerttu Silvennoinen, Karhula
283. Hanna-Liisa Sippola, Vanha-Ulvila
284. Seppo Sirkiä, Karhula
285. Joonas Syrjänen, Helsinki
286. Eino Taipalinen, Helsinki
287. Pentti Tiilikainen, Jyväskylä
288. Göta Tuomisalo, Helsinki
289. Helena Tuovinen, Kuopio
290. Markku Veijalainen, Turku

1962

291. Martti Auvinen, Kemijärvi
292. Dora Erkko, Kotka
293. Pentti Erkko, Kotka
294. Carl-Johan Gottberg, Tapiola
295. Vuokko Gröhn, Rovaniemi
296. Klaus Hilbert, Haukilahti
297. Pirkko Huittinen, Korso
298. Reino Huittinen, Korso
299. Lasse Jaakkola, Tampere
300. Teuvo Karsta, Helsinki
301. Nils Katajainen, Helsinki
302. Erkki Katajapuu, Tuuri
303. Laila Keitola, Lahti
304. Asta Kiertonen, Tampere
305. Eila (Kritz) Hiltunen, Helsinki
306. Erkki Kupiainen, Helsinki
307. Sakari Kärkkäinen, Tapiola
308. Kaarlo Lahtinen, Lahti
309. Olavi Lommi, Karhula
310. Teuvo Länsisola, Helsinki
311. Kalle Matilainen, Iisalmi
312. Unto Merinen, Järvenpää
313. Urpo Mikkonen, Äänekoski
314. Kalle Mustonen, Kuopio
315. Hilkka Mäkelä, Karhula
316. Airi Nastakivi, Joensuu
317. Erkki Oksanen, Rauma
318. Aare Orhanen, Vaasa
319. Seppo Paakkanen, Kuopio
320. Lauri Paananen, Helsinki
321. Anna-Liisa Palmgren, Karhula
322. Valto Pietikäinen, Helsinki
323. Erik Pihkala, Helsinki
324. Tapani Piirainen, Vanto
325. Liisa Poikonen, Mäntyharju
326. Leena Puolitaival, Helsinki
327. Paavo I. Rannikko, Lieto
328. Reijo Riila, Helsinki
329. Aino Rikkola, Lievestuore
330. Sulo Saine, Helsinki
331. Marjatta Salovalta, Rauma
332. Santeri Salovalta, Rauma
333. Elvi Soikkeli, Helsinki
334. Simo Ström, Helsinki
335. Yrjö Suuniittu, Tampere
336. Eino Tanskanen, Niittylahti
337. Pirkko Tikka, Helsinki
338. Henri Timonen, Helsinki
339. Kirsti Vassinen, Nurmijärvi
340. Aila Veijalainen, Turku
341. Helena (Viljanen) Harjanne, Helsinki
342. Elina Vinberg, Iisalmi
343. Carl-Erik Wirtanen, Helsinki
344. Kirsti Väyrynen, Leppävaara
345. Jouko Järviö, Keuruu

1963

346. Eino Aaltonen, Kotka
347. Arvo Arvola, Tampere
348. Leila (Brummer) Räsänen, [illegible]
349. Elis Envall, Lahti

Tuhannes susi Helinä Heikkilä saa hokmanninsa. Noitaa avustamassa tuore ikäsusi Ville Rantala.

**Oskari Kyrö on sytyttänyt juhlan rakotulet. Pelimanni näppäilee alkusointuja ja oikealla Antero Tarvainen keskittyy haastattelemaan vieressä olevaa kansallispuiston entistä vartijaa Paalasmaata.
Kuva Susikyrön susivihkiäisistä 1972.**

350. Väinö Friman, Lahti
351. Harri Grönberg, Santahamina
352. Sisko Halonen, Helsinki
353. Stig Henriksson, Parainen
354. Pentti Hirvonen, Tampere
355. Kerttu Holmsten, Kulloo
356. Urho Hulkkonen, Tapiola
357. Matti Hurme, Ivalo
358. Pentti Koivistoinen, Äänekoski
359. Alpo Lahti, Helsinki
360. Iris Lahti, Helsinki
361. Raija Laitinen, Kouvola
362. Liisa (Lindroos) Paasonen, Helsinki
363. Sirkka Lumiaho, Vanto
364. Usko Mattila, Tampere
365. Elli (Mikkola) Outinen, Myllykoski
366. Paavo Mikkonen, Kemi
367. Martti Mäkelä, Jyväskylä
368. Taito Mörk, Jyväskylä
369. Soili Niklander, Helsinki
370. Rauha Piirainen, Vanto
371. Esko Puusola, Lahti
372. Mirja (Rekonen) Tummavuori, Maunula
373. Martti Riisalo, Helsinki
374. Tauno Saarinen, Hämeenlinna
375. Antti Saikkonen, Savonlinna
376. Mauno Sassi, Helsinki
377. Maire Schulman, Kuopio
378. Raija Sihvonen, Helsinki
379. Sylvi Sillanpää, Lahti
380. Kaisa Simonen, Tampere
381. Lauri Soikkeli, Helsinki
382. Matti Suihkonen, Helsinki
383. Jouko Tonteri, Tapiola
384. Iris Vainikka, Helsinki
385. Pekka Vassinen, Jyväskylä
386. Erkki Wiksten, Helsinki
387. Olavi Virtanen, Tapiola
388. Eero Äikää, Helsinki

1964

389. Pekka Ahokanto, Tammisalo
390. Pekka Björkvall, Kauniainen
391. Helmi Dahlgren, Kokkola
392. Esko Forsberg, Vaajakoski
393. Helge Foss, Norja
394. Katri Grönroos, Kokkola
395. Pentti Haaranen, Puistola
396. Lilja Halmetoja, Kokkola
397. Jorma Hanka, Rajamäki
398. Johan Hannén, Helsinki
399. Juhani Harju, Kokkola
400. Runo Harmo, Helsinki
401. Hannes Heiskanen, Kuusankoski
402. Alli (Hoikkala) Einiö, Niittykumpu
403. Veikko Hulkko, Loimaa
404. Kaj Häggblom, Kokkola
405. Sirkka Iivanainen, Kotka
406. Pekka Järvinen, Hyvinkää
407. Pentti Karhunen, Helsinki
408. Aulis Kinnari, Helsinki
409. Pirkko Koivumäki, Lauttasaari
410. Aune Konttinen, Jokela
411. Sulo Koskela, Et.Haaga
412. Aini Koskus, Maunula
413. Pekka Kosonen, Helsinki
414. Esko Kurvinen, Helsinki
415. Valde Kärkäs, Karihaara
416. Sirkka Laakso, Helsinki
417. Kalevi Laaksonen, Tapiola
418. Väinö Lahti, Humppila
419. Veikko Laine, Lahti
420. Paavo Lakiasuo, Keuruu
421. Mauri Lehtonen, Kokkola
422. Aimo Leppänen, Kokkola
423. Risto Loikola, Kouvola
424. Antero Lounavaara, Helsinki
425. Mauri Mandelin, Tapiola
426. Aino Markkanen, Herttoniemi
427. Reijo Mauno, Kuusankoski
428. Georg Merikoski, Rauma
429. Veikko Myllymäki, Kokkola
430. Liisa Mäkinen, Helsinki
431. Salme Neuvonen, Et. Haaga
432. Antti Nikulainen, Rekola
433. Matti Nieminen, Jyväskylä
434. Pertti Niutanen, Helsinki
435. Pentti Nurminen, Helsinki
436. Marja-Liisa Nykänen, Helsinki
437. Leila Ojanen, Herttoniemi
438. Hertta Pakkala, Hamina
439. Kalle Palonen, Loimaa
440. Vilho Palonen, Keuruu
441. Paula (Palm) Korhonen, Kokkola
442. Aarne Peltonen, Niinikoski
443. Tuulikki (Peltonen) Vierros, Tapanila
444. Heikki Pohjola, Turku
445. Leila (Rannikko) Henriksson, Helsinki
446. Urho Saarenvirta, Helsinki
447. Pirkko (Selinmaa) Kurvinen, Korso
448. Heli-Inkeri Särö, Helsinki
449. Raine Valleala, Kuusankoski
450. Ella Vartiainen, Joensuu
451. Yrjö Virtanen, Loimaa
452. Onni Väisänen, Jyväskylä

1965

453. Eino Hanelius, Tapiola
454. Sulo Hilvonen, Lahti
455. Keijo Jokiranta, Voikkaa
456. Eeva Jäntti, Joensuu
457. Tuure Kairaneva, Kotka
458. Ilmari Karsikko, Helsinki
459. Arvi Kiirama, Karhula
460. Erkki Korkeila, Helsinki
461. Pirkko (Laakso) Lehtonen, Tampere
462. Paavo Laaksonen, Tampere
463. Heikki Laine, Helsinki
464. Pirkko-Merja Lounavaara, Helsinki
465. Paavo Lähteenmäki, Vaajakoski
466. Hilkka Mäkisalo, Valkeakoski
467. Leo Naarvala, Helsinki
468. Kari Nepola, Helsinki
469. Ulla (Neronen) Majander, Helsinki
470. Pentti Nummikaski, Helsinki
471. Petri Pajulinna, Rajakylä
472. Marja-Leena Pasanen, Kuopio
473. Antti Peltonen, Jyväskylä
474. Tellervo Peltonen, Tapanila
475. Antero Pokki, Kuusankoski
476. Antti Rikkola, Lievestuore
477. Pekka Ruuska, Lievestuore
478. Aimo Saarelainen, Ivalo
479. Aune Santala, Valkeakoski
480. Tyyne Sassi, Helsinki
481. Eino Sorvari, Karhula
482. Matti Suhonen, Niittykumpu
483. Asko Tarponen, Turku
484. Jaakko Taskinen, Kuusankoski
485. Harri Taurén, Turku
486. Esko Tiilikainen, Lahti
487. Annikki Toivonen, Vanha-Ulvila
488. Eeva Toukonen, Valkeakoski
489. Antero Turunen, Myllykoski
490. Eila (Uusitalo) Väänänen, Ruomela
491. Aarno Väänänen, Ruomela

1966

492. Tuomo Airola, Voikkaa
493. Salme (Arminen) Laaksonen, Tapiola
494. Klaus Assmus, Saksa
495. Kaarlo Einiö, Niittykumpu
496. Leena Elolinja, Karhula
497. Ritva Gustafsson, Helsinki
498. Viljo Haapala, Kangasniemi
499. Kirsti Hamartola, Helsinki
500. Eeva Hartonen, Sunila
501. Jalo Heimonen, Helsinki
502. Leena Heinonen, Helsinki
503. Ritva Hietamies, Raahe
504. Jukka Hillukka, Ylivieska
505. Lahja Hirvonen, Jyväskylä
506. Martti Hjelt, Karhula
507. Enni Huttunen, Lauritsala
508. Pentti Hölttä, Karhula
509. Kalevi Hyppölä, Helsinki
510. Eino Ikonen, Tapiola
511. Ritva (Jalasmäki) Laakkonen, Tapiola
512. Jorma Jokinen, Helsinki
513. Sinikka Kainulainen, Lauritsala
514. Ossi Kilpi, Helsinki
515. Eero Kivinen, Karhula
516. Olli-Matti Koivulehto, Kuopio
517. Mikko Kraft, Helsinki
518. Eero Kujala, Kuopio
519. Erkki Laasonen, Helsinki
520. Lasse Lahtinen, Lahti
521. Kauno Laine, Helsinki
522. Teuvo Launiainen, Littoinen
523. Kauko Laurinolli, Koivistonkylä
524. Rainer Levander, Inkeroinen
525. Raija Lilja, Jyväskylä
526. Raimo Linna, Oulu
527. Toivo Liukkonen, Kouvola
528. Liisa Louniala, Tuira
529. Erkki Luukkonen, Tampere
530. Sinikka Mursula, Valkeakoski
531. Tenho Myllymäki, Helsinki
532. Aarne Mäkelä, Karhula
533. Eino Nieminen, Tampere
534. Soini Nousiainen, Helsinki
535. Kalevi Näätänen, Karhula
536. Jaakko Paalasmaa, Helsinki
537. Rainer Paasonen, Hyvinkää
538. Katri Pajuvirta, Helsinki
539. Raili Partanen, Kuopio
540. Pauli Puolakka, Helsinki
541. Pekka Puro, Viherlaakso
542. Jorma Puttonen, Helsinki
543. Aarno Raita, Turku
544. Arvo Rita, Helsinki
545. Kauko Romppanen, Tampere
546. Lars Råberg, Helsinki
547. Pirkko Saastamoinen, Kuopio
548. Heli Sallas, Turku
549. Tuula Salomaa, Helsinki
550. Yrjö Salomaa, Helsinki
551. Leila Salonoja, Laaksolahti
552. Kaarlo Seppänen, Helsinki
553. Aulis Sihvo, Jämsä
554. Ulf Sjölund, Helsinki
555. Olai Snellman, Helsinki
556. Jussi Suontila, Naantali
557. Kaija Tahvanainen, Ukkola
558. Lauri Tamminen, Helsinki
559. Aarre Tanhua, Tampere
560. Aatto Valkokivi, Savonlinna
561. Risto Varila, Helsinki
562. Eero Varonen, Kuopio
563. Risto Vassinen, Jyväskylä
564. Esko Venäläinen, Kanada
565. Elise Vesterinen, Helsinki
566. Pentti Vierros, Suomenoja
567. Ilpo Villanen, Kotka
568. Lauri Vilppola, Lahti
569. Ritva Wirtanen, Helsinki

1967

570. Hannu Airas, Lahti
571. Aira Ala-Mäyry, Kaleva
572. Mirja Annala, Tampere
573. Juhani Anteroinen, Varkaus
574. Asta Arkima, Tapiola
575. Vilho Arkima, Tapiola
576. Solveig Bäck, Vaasa
577. Viki Candé, Tapiola
578. Veijo Ehari, Joensuu
579. Paavo Finnilä, Vaasa
580. Alfons Grönberg, Turku
581. Reijo Haavisto, Helsinki
582. Arvo Haikonen, Helsinki
583. Hannu Hakala, Tampere
584. Eino Halinen, Lieksa
585. Pentti Hasu, Jyväskylä
586. Irma Hartikainen, Jyväskylä
587. Kalevi Hatanpää, Tampere
588. Anja Heiskanen, Oulu
589. Kauko Hulkkonen, Kouvola
590. Kaisa Hyvönen, Hyvinkää
591. Hilkka Häggblom, Kokkola
592. Eila Hämäläinen, Mikkeli
593. Matti Innamaa, Tampere
594. Arvi Jakosuo, Jyväskylä
595. Martti Jääskeläinen, Vaasa
596. Eilo Kallio, Riihimäki
597. Arto Kallio, Helsinki
598. Reijo Kananen, Kilo
599. Ahti Karilainen, Lahti
600. Pekka Karjalainen, Kouvola
601. Karl-Gustav Kekoni, Vaasa
602. Paavo Kivinen, Hyvinkää
603. Eero Koivumäki, Helsinki
604. Saara Koivunen, Jyväskylä
605. Inger Koivurinta, Helsinki
606. John Koivurinta, Helsinki
607. Hanna Korkiakoski, Keuruu
608. Helka Kostio, Jyväskylä
609. Martti Lahtinen, Jyväskylä
610. Reino Lahtinen, Tapiola
611. Eira Laiho, Lahti
612. Kalevi Laine, Helsinki
613. Pentti Laine, Turku
614. Juho Lampinen, Helsinki
615. Juha Lappalainen, Tampere
616. Ilmari Laukkanen, Kouvola
617. Kaarlo Lavola, Pori
618. Pentti Lehtinen, Helsinki
619. Pertti Leinonen, Kouvola
620. Risto Leinonen, Lahti
621. Risto Lepistö, Mikkeli
622. Erkki Levy, Jyväskylä
623. Veikko Lipsanen, Varkaus
624. Annikki Liukkonen, Kouvola
625. Kirsti Louhela, Kouvola
626. Taisto Lötjönen, Varkaus
627. Heikki Mallat, Helsinki
628. Väinö Martikainen, Tampere
629. Veikko Melko, Tuira
630. Mauri Mäkelä, Helsinki
631. Alpo Mäntynen, Helsinki
632. Artturi Määttä, Varkaus
633. Maija-Liisa Määttä, Varkaus
634. Marja-Terttu Niemi, Tampere
635. Lempi Nieminen, Jyväskylä
636. Veli Nurminen, Helsinki
637. Bror-Carl Norrgård, Karhula

638. Tuovi Nyholm, Kuusankoski
639. Pertti Oinonen, Savonlinna
640. Pertti Oksanen, Jyväskylä
641. Anja Pajunen, Ridasjärvi
642. Marjatta Palin, Helsinki
643. Mirja Parvikko, Kuusankoski
644. Pirkko Pispala, Tampere
645. Kimmo Puonti, Kotka
646. Irja Pykäläinen, Helsinki
647. Risto Pyrhönen, Helsinki
648. Lauri Raatikainen, Varkaus
649. Heikki Rasa, Lappeenranta
650. Pentti Riikonen, Lappeenranta
651. Erkki Ripatti, Kotka
652. Pentti Rosenborg, Kerava
653. Leila Huutola, Posio
654. Erkki Rutanen, Jyväskylä
655. Aaro Rytilä, Helsinki
656. Lyyli Sarkkinen, Kempele
657. Esko Selänne, Turku
658. Elsa Sorsa, Kouvola
659. Lempi Särmölä, Kaukas
660. Johanna Söderholm, Helsinki
661. Mauri Tani, Karhula
662. Esko Tiainen, Savonlinna
663. Tuulikki Tiainen, Savonlinna
664. Laura Tuomaala, Oulu
665. Ilse Tuovila, Oulu
666. Arvi Valtonen, Jyväskylä
667. Soili Vuorinen, Helsinki
668. Antero Voutilainen, Matinkylä
669. Jouko Vuorinen, Kokkola
670. Taisto Vuorinen, Kokkola
671. Urho Vuorio, Inkeroinen

1968

672. Osmo Ahtokari, Helsinki
673. Pauli Alho, Lahti
674. Matti Aro, Lahti
675. Erik Borgar, Vaasa
676. Leena Halttunen, Seinäjoki
677. Olavi Harala, Tampere
678. Toivo Hartikainen, Rajakylä
679. Aune Heinonen, Helsinki
680. Martti Heikura, Varkaus
681. Anna-Liisa Hietala, Jyväskylä
682. Terttu Hokkanen, Jyväskylä
683. Alpo Hotakainen, Kokkola
684. Pekka Huttunen, Pieksämäki
685. Anni Jokela, Helsinki
686. Erkki Jokinen, Pirkkala
687. Helmer Jussila, Pori
688. Eila Kattelus, Vaasa
689. Jorma Kattelus, Karhula
690. Esko Kivikoski, Helsinki
691. Taimi Kivikoski, Helsinki
692. Helmi Komulainen, Helsinki
693. Hilkka Kontula, Karhula
694. Seppo Koponen, Siilinjärvi
695. Rauha Korpela, Seinäjoki
696. Liisa Kuitunen, Karhula
697. Risto Kultala, Kokkola
698. Veikko Kälviäinen, Kotka
699. Nestor Laakso, Piikkiö
700. Pekka Laaksonen, Pori
701. Oiva Laatikainen, Jyväskylä
702. Kai Lang, Karhula
703. Veikko Laine, Hyvinkää
704. Ritva Lehtinen, Helsinki
705. Ritva Levander, Turku
706. Rauha Lounila, Oulu
707. Veikko Lounila, Oulu
708. Pentti Luostarinen, Suinula
709. Iiris Mattila, Kotka
710. Aarne Miettinen, Kyminlinna
711. Reijo Mäkinen, Tampere
712. Tauno Niemelä, Myllykoski
713. Tauno Nuotio, Rauma
714. Pertti Nurminen, Karhula
715. Olavi Oja, Lahti
716. Boris Orlo, Turku
717. Anja Pere-Kinnunen, Tapiola
718. Erkki Petänen, Kerava
719. Tauno Piiroinen, Koivistonkylä
720. Hilkka Puro, Viherlaakso
721. Antti Päivinen, Kymi
722. Pentti Pälve, Kotka
723. Riitta Raitapuro, Oulu
724. Aaro Rajamäki, Helsinki
725. Taisto Rautia, Koivistonkylä
726. Marja-Liisa Riihelä, Kotka
727. Veikko Riihelä, Kotka
728. Maire Rissanen, Kuopio
729. Ritva Saarela, Helsinki
730. Raimo Salminen, Joensuu
731. Jaakko Salonoja, Laaksolahti
732. Mikko Savonen, Helsinki
733. Antti Seikku, Rauma
734. Tuulikki Sepänmaa, Tampere
735. Ritva Sundell, Jyväskylä
736. Keijo Suominen, Pori
737. Antti Syrjälä, Jyväskylä
738. Arvo Tavi, Jyväskylä
739. Risto Tervahauta, Turku
740. Salme Tokola, Vaasa
741. Viljo Turunen, Kokkola
742. Viivi Uusitalo, Kokkola
743. Anna-Liisa Valli, Vaasa
744. Martti Valli, Vaasa
745. Raimo Valli, Helsinki
746. Mauri Valtonen, Kyminlinna
747. Maunu Wiksten, Pori
748. Kalevi Viljanen, Tapiola
749. Seppo Viljanen, Vammala
750. Urho Vuorio, Tampere
751. Raimo Ylätalo, Myllykoski

1969

752. Reino Aaltonen, Riihimäki
753. Alpo Aho, Pieksämäki
754. Vuokko Ahonen, Helsinki
755. Carl Ahlroth, Friherrs

Trimmi-saappaaseen Nokia kehitti erikois-pohjan, jonka voi nastoittaa.

Suunnistusliiton sekä Kuntourheiluliiton testaama Trimmi-saapas sopii kuntoilijoiden lenkkisaappaaksi ja aktiiviurheilijoille harjoittelukäyttöön. Ripakuvioitu pohja pitää livettävälläkin ja jäisellä reitillä. Saapas on kevyt ja kestävä ja lestiltään jalkaan sopiva. Kiristettävä saappaan suu estää roskien ja risujen sisällepääsyn.
Nastat kiinnitysohjeineen saapasparin mukana.

NOKIA

756. Gösta Andersen, Karhula
757. Sölve Andersen, Halla
758. Eeva-Liisa Aro, Virolahti
759. Terttu Civill, Korkeamäki
760. Matti Dahlman, Helsinki
761. Hilkka Hahl, Myllykoski
762. Tyyne Hall, Itä-Hakkila
763. Liisa Haunia, Kiikka
764. Risto Hemminki, Helsinki
765. Erkki Hiltunen, Tampere
766. Eino Häjänen, Riihimäki
767. Heikki Hänninen, Karhula
768. Kauko Härkönen, Iisalmi
769. Ritva Iljamo, Helsinki
770. Taisto Kaartinen, Pieksämäki
771. Kalevi Kakko, Helsinki
772. Viljo Kangas, Helsinki
773. Kaarlo Kankare, Helsinki
774. Hannu Koistinen, Helsinki
775. Marja-L. Konttinen, Kuopio
776. Helka Kärpänen, Helsinki
777. Kyösti Lamminjoki, Helsinki
778. Veikko Leppäkoski, Helsinki
779. Antti Linna, Takahuhti
780. Eila Lötjönen, Varkaus
781. Aune Martikainen, Helsinki
782. Erkki Mattila, Lahti
783. Kalevi Matturi, Oulu
784. Antero Mikkonen, Varkaus
785. Risto Nieminen, Toijala
786. Ritva Norha, Helsinki
787. Esa Paltemaa, Iisalmi
788. Lyyli Paltemaa, Iisalmi
789. Seija Pelkonen, Oulu
790. Paavo Peltonen, Outokumpu
791. Timo Pilviö, Tampere
792. Ritva Pohjamo, Jyväskylä
793. Raili Pohjonen, Turku
794. Hilkka Pyykkö, Helsinki
795. Pentti Rainio, Järvenpää
796. Heli Rautanen, Rekola
797. Raimo Rautanen, Rekola
798. Ulla Rostua, Helsinki
799. Anni Salmela, Oulu
800. August Schmeider, Karhula
801. Tage Strandström, Bolarskog, Slätberg
802. Reijo Tappola, Raahensalo
803. Usko Tiainen, Kauniainen
804. Reino Tolkki, Jyväskylä
805. Maija Tuhtanen, Pispala
806. Marja Vainio, Kyminlinna
807. Kaj Weurlander, Espoo
808. Matti Vuorinen, Hyvinkää
809. Sisko Välimaa, Juurikkaniemi

1970

810. Pertti Auvinen, Varkaus
811. Uuno Avikainen, Jyväskylä
812. Toivo Haavisto, Kaleva
813. Rainar Hakulinen, Hämeenlinna
814. Risto Hakulinen, Hämeenlinna
815. Pekka Heinivaho, Messukylä
816. Mikael Hidén, Helsinki
817. Aila Hiltunen, Joensuu
818. Pentti Himmanen, Savio
819. Esko Huhtinen, Juva
820. Hannu Hynynen, Kokkola
821. Heikki Hyväkkö, Karhula
822. Leif Häggblom, Kotka
823. Reijo Häkkinen, Helsinki
824. Eila Hänninen, Karakallio
825. Erkki Ilomäki, Helsinki
826. Max Jensen, Helsinki
827. Eila Joki, Kaleva
828. Ahti Joutsensalmi, Karkkila
829. Eino Jurvainen, Helsinki
830. Raino Järves, Helsinki
831. Teuvo Järvinen, Helsinki
832. Maire Kalanti, Helsinki
833. Pentti Kangasvieri, Lapua
834. Paavo Kantokorpi, Helsinki
835. Anja Kauppinen, Varkaus
836. Jarmo Kekki, Järvenpää
837. Elli Kivilaakso, Turku
838. Hemmo-Veikko Kivilaakso, Turku
839. Seppo Kolkka, Karhula
840. Valter v. Kraemer, Karhula
841. Leevi Kuismanen, Kangasala
842. Irma Kurtto, Helsinki
843. Maila Kuusonen, Helsinki
844. Uolevi Laitio, Saukkola
845. Annikki Lastumo, Tampere
846. Eila Liinakoski, Helsinki
847. Erkki Lindberg, Helsinki
848. Lars-Erik Lindberg, Helsinki
849. Marjatta Lindberg, Helsinki
850. Marjatta Martikainen, Tampere
851. Reijo Martin, Jyväskylä
852. Reino Mattila, Kotka
853. Erkki Mehtonen, Savonlinna
854. Harri Metsälä, Riihimäki
855. Lauri Muola, Mänttä
856. Elma Mäkinen, Tampere
857. Reino Nousiainen, Lieksa
858. Irma Nurmo, Helsinki
859. Matti Nurmo, Helsinki
860. Matti Paasikallio, Savonlinna
861. Aapo Paavilainen, Tikkakoski
862. Veikko Palo, Karakallio
863. Kaarina Parkkali, Kouvola
864. Veikko Parkkinen, Tampere
865. Pentti Pihlakoski, Rusko
866. Matti Piirainen, Vanto
867. Oili (Pulkkinen) Virtanen, Hakunila
868. Veijo Rahikainen, Kemijärvi
869. Seppo Raivio, Jyväskylä
870. Silja Rantanen, Tornio
871. Usko Rantanen, Tornio
872. Matti Rekola, Tampere
873. Hilkka Rissanen, Karhula
874. Maija Räsänen, Helsinki
875. Matti Räty, Karkkila
876. Tenho Saarentaus, Kerava
877. Ritva Salmi, Hyvinkää
878. Ilkka Sarparanta, Rauma
879. Leo Savolainen, Karkkila
880. Erkki Sinerviö, Helsinki
881. Veikko Sipari, Kotka
882. Veikko Stark, Oulu
883. Marjatta Summanen, Kotka
884. Rauni Taimisto, Seinäjoki
885. Toimi Takala, Sotkamo
886. Asser Tervo, Joensuu
887. Eila Tervo, Joensuu
888. Liisa Tikka, Helsinki
889. Pentti Toivonen, Pieksämäki
890. Niilo Tuomola, Veikkola
891. Toivo Valtonen, Vaasa
892. Unto Väänänen, Pieksämäki
893. Rae Ylisäe, Helsinki
894. Mauri Åhman, Helsinki

1971

895. Antti Aalto, Tampere
896. Reino Aalto, Pori
897. Lauri Ahtiainen, Savonlinna
898. Elna Finnilä, Vaasa
899. Reino Fredriksson, Helsinki
900. Harri Grönfors, Helsinki
901. Kirsti Halonen, Lahti
902. Arno Hanelius, Helsinki
903. Pertti Heitto, Helsinki
904. Eliina Hiillos, Kemijärvi
905. Antti Hockman, Neuvoton
906. Kalevi Holma, Kankaanpää
907. Anja Huhtala, Karhula
908. Auli Hämesalo, Helsinki
909. Irma Jerkku, Parantala
910. Terttu Jokiranta, Voikkaa
911. Alvar Joutvuo, Hämeenlinna
912. Kaarin Joutvuo, Hämeenlinna
913. Tauno Jääskeläinen, Vaasa
914. Elsi Kaarakainen, Helsinki
915. Rafael Kaitosaari, Helsinki
916. Irmeli Kangasniemi, Nurmijärvi
917. Kalervo Kankainen, Vaasa
918. Tauno Kastevaara, Kemijärvi
919. Eino Kauppila, Pilkanmaa
920. Tapani Keskioja, Porvoo
921. Marja-Liisa Kokkonen, Kemijärvi
922. Tuula Kokkonen, Karhula
923. Pentti Kolehmainen, Hämeenlinna
924. Kalevi Kylänen, Helsinki
925. Timo Kyyhkynen, Helsinki
926. Keijo Laiho, Helsinki
927. Mirja Laitio, Saukkola
928. Esko Lind, Helsinki
929. Olle Lindroth, Helsinki
930. Kyösti Linna, Tampere
931. Paavo Luotonen, Jämsä

932. Lasse Lääkkö, Kemi
933. Kari Lång, Karhula
934. Alli Makkonen, Kymi
935. Pauli Makkonen, Kymi
936. Lauri Martin, Helsinki
937. Pekka Marva, Rauma
938. Pirkko Marva, Rauma
939. Elli Mauno, Kuusankoski
940. Mikko Mäki, Tampere
941. Ossi Mälkiäinen, Kouvola
942. Aulis Nisula, Tikkakoski
943. Ossi Nyman, Ruomela
944. Jouko Ohisalo, Helsinki
945. Aatos Oksanen, Oulu
946. Pertti Oranen, Helsinki
947. Tauno Pajunen, Heinola
948. Risto Patomeri, Porvoo
949. Eero Perttunen, Kemi
950. Arvo Piilikangas, Vaasa
951. Pirkko-L. Piilikangas, Vaasa
952. Juhani Priha, Kouvola
953. Pirkko Punju, Paltaniemi
954. Kaarlo Purasmaa, Kotka
955. Pentti Ranta, Helsinki
956. Kalevi Rantanen, Helsinki
957. Antti Reeni, Riihimäki
958. Pentti Ristikangas, Rajamäki
959. Eva Rostedt, Riihimäki
960. Tuula Ruohonen, Mikkeli
961. Helena Rytkönen, Helsinki
962. Helinä Saarinen, Tampere
963. Kauko Sahla, Helsinki
964. Heikki Sarkeala, Kyminlinna
965. Sinikka Sarkeala, Kyminlinna
966. Helena Sarparanta, Kortela
967. Kirsti Seikku, Rauma
968. Arvi Seppänen, Oulu
969. Liisa Skyttä, Kirjamoi
970. Ulla Snellman, Kajaani
971. Timo Soini, Kotka
972. Lea Strömberg, Kajaani
973. Aimo Suikkanen, Porvoo
974. Anneli Sundell, Karakallio
975. Tapani Suojanen, Tampere
976. Leena Suutari, Kemijärvi
977. Viljo Talvisilta, Hämeenlinna
978. Sirkka Tani, Karhula
979. Väinö Tarkiainen, Pieksämäki
980. Jaakko Tervaportti, Porvoo
981. Laimi Toivonen, Tampere
982. Olavi Toivonen, Oulu
983. Urho Uotinen, Karhula
984. Anja Uuskäkelä, Kajaani
985. Allan Vainio, Hämeenlinna
986. Arvo Vatanen, Kokkola
987. Pauli Vehmassalmi, Pilkanmaa
988. Paavo Viiri, Kuopio
989. Risto Virta, Helsinki
990. Terttu Yli-Nokari, Pori

1972

991 Unto Aaltonen, Martinmäki
992 Allan Ahonen, Pieksämäki
993 Sakari Aitovieri, Helsinki
994 Marjatta Arminen, Turenki
995 Antero Aspegren, Helsinki
996 Inga Bergman, Helsinki
997 Tellervo Fredriksson, Helsinki
998 Marjatta Haikonen, Hyvinkää
999 Seppo Hakala, Halli
1000 Helinä Heikkilä, Tampere
1001 Rainer Heikkilä, Espoo
1002 Anja Hellström, Helsinki
1003 Olavi Hiironen, Mikkeli
1004 Asta Hilska, Orimattila
1005 Tuula Hockman, Vehkalahti
1006 Hilkka Holappa, Oulu
1007 Anna-Liisa Holopainen, Kuopio
1008 Tapio Huhtinen, Hämeenlinna
1009 Teuvo Hurula, Laahe
1011 Kaisa Jahnukainen, Karhula
1010 Annikki Härkönen, Iisalmi
1012 Seppo Juurikkala, Espoo
1013 Eila Kaikkonen, Oulu
1014 Olli Kauppila, Rajamäki
1015 Toivo Kolehmainen, Espoo
1016 Aino Korppi, Helsinki
1017 Eino Koskinen, Hämeenlinna
1018 Inkeri Kunttu, Helsinki
1019 Pirkko Laurila, Savio
1020 Irja Lehmus, Helsinki
1021 Tauno Lempinen, Pori
1022 Kalevi Leskisenoja, Espoo
1023 Kaisa Linna, Oulu
1024 Veikko Lonka, Hämeenlinna
1025 Marjatta Matturi, Oulu
1026 Matti Mähönen, Helsinki
1027 Hannu Niikko, Muonio
1028 Salli Oikari, Saarijärvi
1029 Leena Oikarinen, Koljonvirta
1030 Olavi Oikarinen, Koljonvirta
1031 Jorma Ojala, Vähikkäiä
1032 Leena Pasi, Kotka
1033 Olavi Piesanen, Kouvola
1034 Pirkko Pihlajainen, Ylivieska
1035 Tapani Pihlajainen, Ylivieska
1036 Jussi Pitkänen, Inkoo
1037 Kaija-Lotta Puhakka, Lahti
1038 Timo Puhakka, Lahti
1039 Marja-Leena Pulli, Helsinki
1040 Sulo Pöllänen, Tampere
1041 Raimo Ranta, Tikkakoski
1042 Sulo Rantala, Keuruu
1043 Aira Rinne, Hyvinkää
1044 Irma Rostedt, Helsinki
1045 Väinö Rytkönen, Jyväskylä
1046 Aino Rämä, Hämeenlinna
1047 Vilho Rämä, Hämeenlinna
1048 Taisto Saarentaus, Kerava
1049 Matti Saari, Helsinki
1050 Maija Saarinen, Mäntyharju
1051 Markus Segerstråle, Espoo
1052 Mauno Seppälä, Tampere
1053 Yrjö Seppälä, Tampere
1054 Hilkka Soine, Järvenpää
1055 Timo Soljama, Nokia
1056 Maija Sorsa, Kotka
1057 Vesa Sorsa, Kotka
1058 Jukka Teppala, Turku
1059 Martti Teväntilä, Helsinki
1060 Jussi Töysä, Keuruu
1061 Eira Vanhanen, Elimäki
1062 Minerva Vesterinen, Tampere
1063 Lasse Vuorinen, Piikkiö
1064 Timo Väyrynen, Espoo

1973

1065 Veli Autti, Tampere
1066 Matti Boisman, Kuusank.
1067 Henrik Brummer
1068 Birger Fagerström, H:ki
1069 Jarmo Haapala, Kouvola
1070 Kerttu Hilska, Orimattila
1071 Juhani Hyttinen, Savio
1072 Matti Juura, Inkeroinen
1073 Helena Jäntti, Suonenjoki
1074 Pirkko Jäntti, Helsinki
1075 Seppo Jäntti, Helsinki
1076 Kalevi Kanerva, Turku
1077 Timo Karttunen, Karhula
1078 Olavi Keinänen, Helsinki
1079 Asta Korkeila, H:linna
1080 Olavi Kotovaara, L:ranta
1081 Paul Kunelius, Jyväskylä
1082 Sylvi Kärkkäinen, Viekij.
1083 Liisa Lappi, Helsinki
1084 Lauri Lehto, Hämeenlinna
1085 Henrietta Levo'n, Oulu
1086 Venni Maunula, Kuopio
1087 Pekka Mehtonen, Kuusank.
1088 Sinikka Mikkonen, Autio
1089 Urpo Moilanen, Suonenj.
1090 Eero Multamäki, Helsinki
1091 Osmo Mustonen, Helsinki
1092 V. Niskanen, Suonenjoki
1093 Lea Nissinen, Varkaus
1094 Olavi Nykänen, Karhula
1095 Viljo Paukkunen, Kouvola
1096 Voitto Penttinen, H:linna
1097 Ritva Pitenius, Varkaus
1098 Risto Pylkkänen, Karhula
1099 Raimo Raatikainen, Oulu

1100 Saga Rahko, Helsinki
1101 Vuokko Raita, Turku
1102 Laila Raunio, Helsinki
1103 Jorma Reiman J:koski
1104 Matti Rutanen, Espoo
1105 Jussi Saarinen, Espoo
1106 Ulla Saarinen, Espoo
1107 Muisto Salo, Riihimäki
1108 Juti, Sillander, Vaasa
1109 Anja Snellman, Iisalmi
1110 Veijo Taavitsainen, Kymi
1111 Sinikka Taina, Kuusank.
1112 Heijke Tallroth, Espoo
1113 Unto Toivonen, Helsinki
1114 Erkki Tolvanen, Seutula
1115 J. Valjakka, Kaustinen
1116 Kai Asenius, Rauma
1117 Jukka Vilen, Turku
1118 Matti Vilkki, Siltakylä
1119 Heikki Virta, Helsinki
1120 Aila Virtanen, Espoo
1121 Risto Vuolle-Apiala

1974

1122 Unto Aikio, Kaamanen
1123 Veikko Arponen, Anjala
1124 Ismo Dunder, Ulvila
1125 Göran Ekman, Vaasa
1126 Leena Halonen, Vihavuosi
1127 Maija-Liisa Halonen, Hämeenlinna
1128 Osmo Heino, Hyvinkää
1129 Matti Isotalo, Espoo
1130 Seija Jokela, Inari
1131 Raimo Kainila, Rajamäki
1132 Jorma Kanerva, Espoo
1133 Kalle Keränen, Tampere
1134 Eero Keskinen, Vantaa
1135 Markku Kuusela, Tampere
1136 Helvi Lappalainen, Helsinki
1137 Ilmari Lappalainen, Helsinki
1138 Olavi Lujanen, Helsinki
1139 Martti Mäkelä, Tampere
1140 Olavi Mäkelä, Hyvinkää
1141 Marja-Leena Paavola, Tampere
1142 Toivo Peiponen, Jyväskylä
1143 Matti Pietilä, Iittala
1144 Osmo Pitkänen, Hämeenlinna
1145 Keijo Rapo, Nastola
1146 Matti Reittamo, Helsinki
1147 Aarre Sarjakivi, Helsinki
1148 Hellä Sarjakivi, Helsinki
1149 Timo Sarkkinen, Helsinki
1150 Sirkka Seliste, Helsinki
1151 Inke Sunila, Helsinki
1152 Erkko Suomi, Tuomarila
1153 Marjatta Suosilta, Hyvinkää
1154 Osmo Suosilta, Hyvinkää
1155 Eero Suutari, Hämeenlinna
1156 Gertrud Timgren, Helsinki
1157 Ahti Tolonen, Muonio
1158 Anneli Vanamo, Helsinki
1159 Iiro Vanamo, Helsinki
1160 Jari Vanamo, Helsinki
1161 Kauko Vanamo, Helsinki
1162 Tenho Vastela, Espoo
1163 Kauko Viitaniemi, Tampere
1164 Tuula Voutilainen, Helsinki
1165 Jorma Vuorela, Hyvinkää
1166 Helge Österman, Tapiola

1975

1167 Seppo Heikki Aho, Espoo
1168 Johanne (Liisa) Anttonen, Oulu
1169 Pauli Olavi Hakulinen, Helsinki
1170 Stig Erik Hannen, Helsinki
1171 Matti Uolevi Heiskanen, Kerava
1172 Suvi Marja Hiltunen, Helsinki
1173 Irma Orvokki Hulkkonen, Keski-Palokka
1174 Pauli Hulkkonen, Keski-Palokka
1175 Rauno E. Huumonen, Turku
1176 Matti Antero Huusko, Turku
1177 Pekka Huusko, Turku
1178 Raija Marja Härmä, Myllykoski
1179 Auvo Armas Ilomäki, Helsinki
1180 Ilmari Issukka, Juankoski
1181 Mikko Järvinen, Keuruu
1182 Irja Kainulainen, Hämeenlinna
1183 Kaarlo Karttunen, Helsinki
1184 Marja Ketola, Aulanko
1185 Raimo Kinnunen, Inkeroinen
1186 Kaarlo Kolehmainen, Tampere
1187 Ero Korhonen, Kouvola
1188 Matti Kärki, Keuruu
1189 Anja Laitinen, Utti
1190 Seija Lamberg, Tampere
1191 Risto Lammentausta, Kuopio
1192 Leena Lampiluoto, Haarajoki
1193 Mikko Latva, Helsinki
1194 Vilho Lehto, Yläne
1195 Oiva Lehtonen, Vaasa
1196 Raija Lehtonen, Vaasa
1197 Jouko Merikannel, Kotka
1198 Toivo Mustonen, Katinala
1199 Uolevi Mättö, Hyvinkää
1200 Irja Nieminen, Espoo
1201 Kari Nieminen, Espoo
1202 Olavi Nieminen, Espoo
1203 Sulevi Nikander, Karhula
1204 Tuure Ollila, Hämeenlinna
1205 Tauno Palo, Hämeenlinna
1206 Tero Parsama, Helsinki
1207 Pentti Pohjola, Turku
1208 Eeva-Riitta Raunio, Pieksämäki
1209 Jukka Rönnholm, Keuruu
1210 Toivo Seppälä, Katinala
1211 Veikko Sievänen, Helsinki
1212 Marjatta Siuko, Hämeenlinna
1213 Toivo Siurua, Hyvinkää
1214 Rune Storhannus, Helsinki
1215 Martti Tenhunen, Hämeenlinna
1216 Pirjo Tuomi, Vantaa
1217 Veikko Tyrväinen, Pieksämäki
1218 Lennart Uimonen, Espoo
1219 Kari Yrjänäinen, Pieksämäki

1976

1220 Arvo Anivuo, Alastaro
1221 Matti Haapala, Turku
1222 Rauni Haapala, Turku
1223 Lauri Hellgren, Helsinki
1224 Oili Hyle, Pori
1225 Oiva Hyle, Pori
1226 Kerttu Hynninen, Nokia
1227 Marjatta Ikonen, Jyväskylä
1228 Pirkko Jyvämies, Kerava
1229 Tapio Jyvämies, Kerava
1230 Martti Karp, Koski
1231 Sinikka Karttunen, Helsinki
1232 Orvokki Keränen, Tampere
1233 Toivo Kilpeläinen, Tampere
1234 Seppo Kullaa, Kursu
1235 Pekka Kytö, Turku
1236 Jouko Kössi Raisio
1237 Aarna Lehtisalo, Lauttakylä
1238 Kyösti Lehtonen, Joensuu
1239 Tyyne Lehtonen, Hämeenlinna
1240 Elias Lehtonen, Tampere
1241 Olli Mettälä, Anjalankoski
1242 Esko Minkkinen, Espoo
1243 Leena Mäkipää, Turku
1244 Leena Määttänen, Lahti
1245 Pertti Neiglick, Espoo
1246 Antti Nikula, Mynämäki
1247 Helga Nurmilaukas, Kotka
1248 Pirkko Nylund, Turku
1249 Timo Paasijoki, Tampere
1250 Pertti Pekkala, Haapavesi
1251 Marja Raita, Helsinki
1252 Teppo Rajala, Vantaa
1253 Heikki Rautanen, Alastaro
1254 Jaakko Rautanen, Loimaa
1255 Erkki Reiman, Helsinki
1256 Jukka Renko, Myllykoski
1257 Aimo Simola, Tampere
1258 Esa Säde, Jyväskylä
1259 Lasse Särkkä, Joensuu
1260 Erkki Tammela, Tikkakoski
1261 Viljo Teittinen, Pieksämäki
1262 Kari Tuomi, Vantaa
1263 Kyösti Turkki, Pori
1264 Mirjam Tyrväinen, Pieksämäki
1265 Pentti Vainio, Iisalmi
1266 Matti Varvio, Tampere
1267 Teuvo Verkkoniemi, Kurikka
1268 Kauko Wikstrand, Helsinki
1269 Yrjö J. Viitanen, Tampere
1270 Yrjö R. Viitanen, Tampere
1271 Alpo Voutilainen, Helsinki

Tunturikerhotoiminta Tunturiladun piirissä

Tunturilatu ry on Suomen Ladun latuyhdistyksistä erikoisasemassa monestakin syystä. Yksi toiminnan kannalta tärkeimpiä syitä on sen jäsenkunnan levittäytyminen koko Suomen alueelle. Tästä johtuen on varmasti aina johtokunnalla ollut vaikeuksia tarpeeksi tehokkaan yhteydenpidon pitämisessä jäseniin. Kun jäsenmäärä on voimakkaasti kasvanut, on tämä vaikeus tullut entistä selvemmin esille.

Tämä onkin yksi syy tunturikerhojen perustamiselle ja tunturikerhotoiminnalle TL:n piirissä. Johtokunnan on paljon helpompi hoitaa asioita tunturikerhojen kautta postin vastaanottajan ollessa esim. kerhon sihteeri, jonka kautta tieto leviää nopeasti ja tehokkaasti kerhon jäseniille. Johtokunta ja susivaliokunta voivat susiasioita käsitellessään varmistua tietojen oikeellisuudesta, kun paikkakunnalla on tunturikerho, jonka kautta susianomukset ja muut vinkit tulevat. Erityisen tärkeäksi se onkin tullut susilauman jatkuvasti voimakkaasti kasvaessa, jolloin susimerkin kantajiin kohdistuva aiheeton- ja aiheellinenkin- arvostelu lisääntyy.

Tunturilatu ei voisi toteuttaa sääntöjenmukaista toimintaansa tunturiretkeilyn tunnetuksitekemistä niin tehokkaasti kuin nyt tapahtuu ellei tunturikerhotoimintaa olisi. Kerhot hoitavat sijoituspaikkakunnillaan tämän tehtävän niin ulospäin kuin jäsenistöönkin kohdistuen. Näitä tehtäviä hoidetaan myös niillä paikkakunnilla, joilla tunturilatulaisten toiminta on vireää, vaikka tunturikerhoja ei vielä ole perustettukaan.

Toinen yhtä tärkeä syy tunturikerhotoiminnalle on samalla paikkakunnalla ja sen ympäristössä asuvien aktiivisten tunturilatulaisten halu toimia yhdessä lapinretkien välilläkin. On selvästi tiedostettu tarve verestää retkimuistoja yhteisissä kuvailloissa, kohentaa ja ylläpitää kuntoa yhteisillä hiihto-, patikka- ym retkillä. Tärkeä syy kerhotoiminnalle on myös varustekokeilujen ja testausten sekä yhteishankintojen suorittaminen samalla paikkakunnalla asuvien kesken. Yhteinen toiminta hyödyttää varsinkin niitä retkeilijöitä jotka eivät tule lähteneeksi TL:n kiertokirjeissä ilmoitetuille eräretkille tai talkoisiin ellei tuttuja tunturikerholaisia lähde mukaan.

Kolmas syy tunturikerhotoiminnalle (se on paremminkin kerhotoiminnan erittäin positiivinen seuraus) on oikean tunturihengen tai olisiko parempi sanoa - aidon tunturilatulaishengen säilyttäminen ja vaaliminen. On selvää, että kun tällaisen järjestön jäsenmäärä lähentelee kahta tuhatta, häviää helposti sen toimintaa sävyttänyt miellyttävä, intiimi tunnelma jonka yhdessä kairoja kuluneet retkiveljet ja -siskot tavittavat. Tunturiladun piirissä on tunturikerhotoiminnassa säilynyt ja mahd. uudestisyntynyt se tunnelma ja yhteenkuulumisen henki. Tämä tunturilatu-henki heijastuu nyt takaisin TL:n kaikkiin tilaisuuksiin. Siitä on osoituksena Tunturiladun ylläpitäminen sellaisiin suorituksiin, jotka ovat herättäneet ansaittua huomiota ja ihailua SL:n latuyhteisön ulkopuolellakin.

Tämän kirjoituksen puitteissa lienee syytä tarkastella tunturikerhotoimintaa hieman toisestakin näkövinkkelistä. Aina ei tunturikerhojen perustamista ole katseltu suopein silmin. On ymmärrettävää, että kun paikkakunnalla on ripeästi toimiva latuyhdistys, joka mahd. myös harrastaa tunturiretkeilyä, ei TL:n tunturikerhon perustaminen samalle paikkakunnalle ikäänkuin kilpailemaan aktiivisista jäsenistä ole suotavaa. Tunturiladun johtokunta onkin omaksunut varovaisen kannan uusia kerhoja perustettaessa. Toisaalta, samalla paikkakunnalla on varmasti myös yksinäisiä tunturiladun jäseniä, jotka eivät kuulu ao latuyhdistykseen ja joiden etua on TL:n katsottava. Jos siis tällaiset henkilöt lähtevät asialle ja haluavat hieman kiinteämpää yhteistoimintaa keskenään ja mahd. myös täysin "villinä" tunturiretkeilyä harrastavat mukaan, niin johtokunta tulee antamaan kaiken tukensa uuden tunturikerhon perustamiselle. Varmasti samalla paikkakunnalla löytyy toimintakenttää sekä latuyhdistykselle että tunturikerholle kun ennakkoluuloista päästään. Yhteistyökin on varmasti hedelmällistä.

Yrjö Suuniittu

Alppikerho retkeilemässä Itävallan Alpeilla v. 1960.

Alppikerho

Tunturilatu r.y.:n historiaan kuulunee, sanoisinko " syrjähyppy" Lapista Itävallan alpeille. Joukko latulaisia teki v. 1960 matkan Itävallan hiihtoparatiisiin Söldeniin. Noihin aikoihin slalomia eli pujottelua tai lasketteluksikositä sanoisi, oli alettu laajemmalti harrastaa Suomessa.

Kevät-talvella v.1964 toinen ryhmä latulaisia oli matkalla 16 hengen pikkubussilla kohti alppeja. Ikimuistettava matka halki Euroopan, kun ensin oli Turku-Tukholma välisen lauttalakon vuoksi ajettu Tornion-Haaparannan kautta Ruotsin rannikkotietä alas Tukholmaan ja edelleen kohti Itävaltaa.

Söldenissä vietimme aurinkoisia päiviä lasketellen, joku saaden selkänsä vesikelloille auringon voimakkaasta paahteesta, retkeillen kiemurtelevaa alppitietä vuoristomajaan.

Niin oli alppikuume vallannut joukon latulaisia ja marraskuun 13 päivänä 1964 Suomen Ladun toimistoon oli kerääntynyt 23 henkilöä perustavaan kokoukseen. Alppikerho perustettiin.

Kerhon tarkoituksena oli olla alppihiihdosta-ja retkeilystä kiinnostuneiden henkilöiden yhdyssiteenä. Kerhoilloissa esitelmin, luennoin, kuva- ja filmiesityksin oli tarkoitus kehittää alppituntemusta.

Kerhoiltoja oli, olimme yhteydessä myös Suomen Alppikerholaisiin, jotka harrastavat kiipeilyä ja heidän vierainaan kuva-illassa, että Sipoossa kalliojyrkänteillä saimme tutustua alppikiipeilyyn ja sen tekniikkaan.

Kerhon jäsenmäärä suurimmillaan oli noin 50 jäsentä, puheenjohtajanamme toimi Knud Steiner.

Alpit olivat kuitenkin ehkä liian kaukana aktiivisempaan toimintaan, yhteisiä matkoja näin pienessä piirissä vaikeahko järjestää. Aikaa myöten Alppikerhon toiminta laantui, silloisten innokkaimpien jäsenten hajaantuessa kukin tahoilleen ja tunturilatuhengen mukaisesti Lapi kairat vetivät enemmän puoleensa.

Anneli Peltonen

Kuokten perustamiskokous. Ensimmäinen puheenjohtaja Pekka Järvinen keskustelee Antero Tarvaisen kanssa.

Kuokte

Tunturikerho Hyvinkään alueella asuvien tunturilatulaisten yhdyssiteeksi! Asiaa olivat työtoverit Pekka ja Rainer pohtineet jo kauan. Paikkakunnalla asuvien tunturilatulaisten ja muiden retkeilystä kiinnostuneiden tiedettiin kannattavan ajatusta. Toimintakenttä ja -periaatteet olivat valmiit, keskityttäisiin yksinomaan eräretkeilyyn toiminta-alueena Lappi ja harjoittelualueena Hyvinkää ympäristöineen. Paikalliseen kuntoliikuntaan osallistuttaisiin vain tilapäisesti, jos apua tarvitaan. Jotta tuleva toiminta saataisiin laajalle pohjalle ja sivummallakin asuvat pääsisivät kiinteästi mukaan, suunniteltiin kerhotoimikunta kyläkohtaiseksi: jokaisesta taajamasta valitaan vähintään yksi edustaja.

Perustava kokous päätettiin pitää 15.2.1967 Välenojan nuorisotalolla. Kokouskutsu pantiin sanomalehtiin ja Tunturiladusta pyydettiin edustajat. Väkeä tuli tuvan täydeltä —30 henkeä, joista vain viisi oli ennestään Tunturiladun jäseniä. Kummeiksi saapuivat Helsingistä johtokunnan jäsenet Antero Tarvainen ja Toivo Harjanne. Kokouksen puheenjohtajiksi valittiin Antero Tarvainen, joka alustavassa puheenvuorossaan selosti Tunturiladun toimintaa, tavoitteita ja saavutuksia. Keskustelun jälkeen päätettiin perustaa kerho, joka edustaisi paikkakunnalla Tunturilatua ja noudattaisi toiminnassaan tunturikerhoja varten laadittuja mallisääntöjä. Nimeksi tuli Hyvinkään ja ympäristön tunturikerho, mutta se muutettiin myöhemmin Kuokteksi, saamenkieliseksi kakkoseksi, perustamisjärjestyksen mukaan. Perustavan kokouksen sihteeri Pekka Järvinen valittiin uuden kerhon puheenjohtajaksi. Hänen avukseen kerhotoimikuntaan joutuivat Jarmo Innala ja Rainer Paasonen, Jokelasta Esko Nio, Kaukasista Aune Konttinen, Mutilasta Taimi Wallin, Rajamäestä Siiri Kostamo, Ridasjärveltä Anja Pajunen ja Riihimäeltä Arvo Kallio. Myöhemmin kerhotoimikunta valitsi keskuudestaan varapuheenjohtajaksi Rainer Paasosen, sihteeriksi Anja Pajusen ja taloudenhoitajaksi Aune Konttisen.

Alkuvaikeuksia pelättiin, sillä joukkomme oli pääosin muualta paikkakunnalle muuttaneita; meitä ei tunnettu eikä ollut suhteita. Järjestötoiminnassa kouliutuneen Pekka Järvisen johdolla toiminta kuitenkin käynnistyi mukavasti. Solmittiin yhteyksiä, järjestettin retkiä, joille kutsuttiin mukaan muitakin. Patikoitiin, pyöräiltiin, suunnistettiin ja talvisin hiihdettiin. Hyvinkään sanomalehdissä oli selostuksia puuhistamme, usein jopa kuvilla varustettuina. Seuratoimintapalstalla esiintyi tiheään Kuokten ilmoituksia. Meidät huomattiin ja kyseltiin uteliaina, mikä tuon oudon nimen taakse kätkeytyvä touhukas porukka oikein oli. Tunturilatu ja käsite tunturisusi alkoivat tulla tunnetuiksi. Kaupungin vapaa-aikatoimistokin kutsui edustajiamme neuvotteluihin, ja saimme tehtäviä. Avasimme ja merkitsimme latu- ja polkureittejä, ja vedimme retkiä, järjestimme luontopolkuja, rakensimme rakovalkeita eri tilaisuuksiin ja olimme toimitsijoina Impivaaran juoksussa, rastivahteina Jukolan viestissä ja SM-suunnistuksissa. Seita-viikolla meille uskottiin useita tehtäviä, ja Hyvinkään Sveitsissä järjestimme yleisömenestyksen saavuttaneen hiihtovälinenäyttelyn. Tunsimme olevamme tarpeellisia.

Kerhon vuotuiseen liikuntaan ovat kuuluneet perinteiset Seitsemän veljeksen ja Monnin hiihto, joissa on oltu mukana sekä ladulla että toimitsijoina. Muuten vain on otettu osaa Aleksis Kiven hiihtoon, Seitsemän veljeksen vaellukseen ja 10 lammen vaellukseen. Kukin kiertelee tahollaan lyhyempiä lenkkejä. Oma-aloitteisesti on v:sta 1967 lähtien järjestetty välillä jo perinteeksi tuliut helalauantai vaellus,

tunturilatulaisten kova kuntomarssi, joka näyttää taas sammuvan kuoktelaisasteelle! Reitti ehkä kaipaa korjausta. Viimeiset 15 km Rajamäestä Hyvinkäälle onkin siirretty toiseen maastoon. Kerho on suunnitellut ja pätkissä kulkenut 90 km vaellus reitin Eerikkilän urheiluopistolta Hyvinkäälle. Seutukaavaliitolle tehty ehdotus alueen säilyttämisestä nykyisellään. Omassa piirissä on järjestetty maastossa tapahtuneen koulutuksen lisäksi luentoja värivalokuvauksesta ja suunnistuksesta sekä lyhyt eräretkenjohtajakurssi.

Kokoontumis tiheyden määräävät kerääntyneet asiat joten kokouksissa tarinatuokiot ovat jääneet lyhyiksi. Toimihenkilöt ovat olleet pitkäaikaisia. Puheenjohtaja vaihtui v.1973, kun paikka jäi tyhjäksi Pekka Järvisen kerholle yllätyksenä tapahtuneen kuoleman vuoksi. Siitä lähtien on perämisessä ollut Reino Aaltonen apunaan varapuheenjohtaja Osmo Heino sihteeri Jorma Vuorela, taloudenhoitaja Sisko Tolonen ja muut kerhotoimikunnan jäsenet.

Viimeaikaisesta toiminnasta huomattavin saavutus olivat helmikuiset Tunturiladun 1. talvipäivät Usminjärvellä. Tietenkin olimme entiseen tapaan joukolla mukana myös Suomen Ladun leiripäivillä. Erävaelluksen SM—kilpailuihin partio Heino—Pekkala osallistunut menestyksekkäästi. Tunturilatuun pidetään yhteyttä postin lisäksi osallistumalla etelässä järjestettyihin tilaisuuksiin, ja Lapissa tietysti saisi juttua vaikka miten. Siellä eivät Kuokten aikaansaannokset kummempia kuin muidenkaan. On kävelty ja katseltu, hiihdetty, napattu kuvia ja väliin kalojakin. Joskus on oltu liikkeellä omalla porukalla, mutta enimmäkseen kuljetaan muiden matkassa. Talkoissa on oltu toiset enemmän toiset vähemmän, ja joitakin voisi pitää talkookalustoon kuuluvina.

Kerhon pääluku ei ole mainittavasti muuttunut. Kun jäsenvärväystä ei ole harrastettu vaan jokainen on tullut mukaan oma-aloitteisesti, on saatu kokoon pieni, mutta toimiva joukko. Valitettavasti eivät kaikki alueellamme asuvat tunturilatulaiset ole liityneet mukaan. Vaikka olemme mieleltämme nuoria, kaipaisimme toimintaamme mukaan sellaisia, jotka ovat sitä myös iältään.

Rainer Paasonen

Kolbma

Tampereella oli tunturilatulaista toimintaa jo vuosia ennen Kolbman perustamista, sillä muutamat 'primus motorit' kutsuivat jo tuolloin tunturisusia koolle ja järjestivät yhteisiä tilaisuuksia, kuvailtoja ja retkiä. Maaperä oli siis otollinen, kun Helsingistä tuli 27.05.67 tunturilatulaisten lähetystö Höytämöjärven rannalle, Kaisa Simosen mökille, jossa Tunturikerho Kolbma perustettiin Antero Tarvaisen toimiessa perustavan kokouksen puheenjohtajana. Mukana oli kaikkiaan kahdeksan tamperelaista sekä 'kummeina' kuusi helsinkiläistä.
Kerholla on ollut kohta sen kymmenvuotisen toiminnan aikana vain yksi puheenjohtaja, kolme henkilöä on vuorotellut varapuheenjohtajan ja kolme sihteerin tehtävissä. Rahastonhoitajana on nykyinen viides ja kalustonhoitajan uusi virka on ensimmäisen henkilön hallussa. Kerhotoimikunnan vahvuus on tällä hetkellä kahdeksan.
Perustavassa kokouksessa mukana olleista kahdeksasta henkilöstä alkoi jäsenmäärä nopeasti nousta ja ylitti v. -71 100henkilön lukumäärän. Tällä hetkellä on jäseniä kerhossamme n. 170, joista pääosa tamperelaisia, mutta runsaasti myös ympäristökunnissa ja kauempanakin asuvia. Tunturisusia oli perustamisen jälkeen kerhon jäseninä 14, joista yksi kantoi punaista punosta susimerkkinsä ympärillä. Susien lauma kasvoi varsinkin alkuvuosina nopeasti ja on nyt (tämän vuoden sudet eivät ole mukana) 65, joista yksi ikä- ja kahdeksan johtajasutta.

Alusta alkaen ryhtyi Tunturikerho Kolbma vireästi toimimaan.Toiminnasta tiedoitettiin jäsenille muistiolla, joka monistettiin aluksi kaksi kertaa ja vuodesta -72 kolme kertaa vuodessa. Kerhon kotoisessa toiminnassa on ollut selvästi kaksi erillistä sektoria. Lukumääräisesti eniten toimintatapahtumia on ollut Tampereen kaupungin nuorisolautakunnan hallitsemissa askarteilutiloissa linja-autoasemalla. Näitä kerhoiltoja on ollut joka maanantai kesäkuukausia lukuunottamatta. Toinen sektori on tähdännyt fyysisen kunnon hoitamiseen ja eräretkeilytaitojen kehittämiseen. Tämä toiminta on tapahtunut maastossa, poluilla ja laduilla.
Kerhoiltojen antia on retkeily-, retkialue- ja retkivarustetietojen karttuminen. Siellä on pohdittu anorakin mallia ja hiihtomyssyn väriä, suunniteltu laavuja ja telttoja sekä käyty opintokerhon puitteissa läpi monet retkivarusteet ja -välineet. Siellä on saatu oppia eräretken suunnittelussa ja ensiaputaidossa. On kuunneltu asiantuntijoiden alustuksia suksien voitelusta, ympäristönsuojelusta, Suonikylän koltista ym: STA. Siellä on tehty rinkkoja ja ahkiolaitteita, korjattu ja kunnostettu retkivarusteita. Mutta on siellä käyty ilman asiaakin, kyselty ja kerrottu kuulumisia - heitetty huulta.
Kerhoilloista on muodostunut kiinteä yhdysside kerholaisten kesken.
Kerhoiltojen tietoja on sitten sovellettu käytäntöön maastossa tekemällä retkiä telttа-, rakotuli- ym yöpymisineen. Pirkanmaa on tullut laajalti tutuksi. Alkuvuosina olivat Höytämö ja kaupungin ulkoilumajat tukikohtina. Myöhemmin on retkeilty Kuhmoisten Lortikan erämaissa, Sata-Hämeen taipaleen poluilla Kurussa ja Ruovedellä, Siikanevan alueella ja ennenkaikkea Orivedellä, Latosaaren maisemissa.
Latosaaren majan saimme Nokia Oy:ltä käyttöömme v. -71. Olemme sitä hieman kunnostellet ja rakentaneet mm. savusaunan. Majasta on muodostunut retkeilyllinen toimintapiste kerhollemme. Mutta muuallakin olemme kulkeneet. Laavulauttame on uinut eri puolilla toiminta-aluettamme ja purettuna antanut tunnelmallisen suojan monella kauniilla asentopaikalla.
Retkitietoja ja -»taitoja olemme käyneet punnitsemassa SL:n leiripäivillä ja Erävaelluksen SM-kilpailuissa. Kerhomme joukkueet ovat menestyneetkin tuoden 'kotiin' yht. 4 kulta-, 2 hopea- ja 2 pronssimitalia muista hyvistä sijoituksista puhumattakaan.
Kohokohdiksi Kolbman toiminnassa ovat muodostuneet: Susivihkiäisten järjestäminen v.-69, Sudenpesän korjaustalkoot v.-70 ja Erävaelluksen SM-kilpailujen järjestäminen v.-74. Ne ovat antaneet aikanaan paljon työtä, mutta myös paljon meille itsekullekin. Mieleen ovat myös jääneet Tunturiladun talkoot ja muut tilaisuudet, joihin olemme innolla osallistuneet. Myös omat pikkujoulut ja Lapinillat ovat olleet kohokohtia kerhomme toiminnassa.
Tärkein toimintakenttämme on kuitenkin ollut Lapissa. Kaikki muu toiminta onkin vain tämän antoisen harrastuksemme - lapinretkeilyn valmistelua. Olemme suorittaneet pitkiä eräretkiä sekä joukolla, että pienissä ryhmissä pitkin poikki Lappia. Tuttuja ovat maisemat Savukoskelta Nuorgamiin, Utsjoelta Äkäslompoloon, Haltilta Inariin. Tutuksi on tullut Susikyrön kenttä ja Susipesän siljo. Kullan merkit on huuhdottu Susiäytsissä. Kuruja on kuljettu ja tunturеita taivallettu kotoisessa Lapissamme, mutta myös Norjan ja Ruotsin suurtuntureilla. Tutustuipa eräs retkiveikkomme itäisen naapurimme tunturеihinkin, tosin Raja-Joosepista alkaen - linja-auton ikkunasta.
Kalustoakin on vuosien varrella kerholle karttunut: astioita monenlaisia - susipannukin, on laavu, Leko-teltta ja kamina, ahkioita vetolaitteineen 15 kpl ym. Mutta myös kerhon jäsenet ovat valmistaneet itselleen yksilöllisiä rinkkoja, laavoja, telttoja, ahkioita ym. Kerho on välittänyt jäsenilleen paitsi laavu- ym. kankaita, myös retkimuonaa, suksia ja retkikarttojakin.
V.-70 kerho sai oman hihamerkin ja standaarin, jotka suunnitteli Pentti Luostarinen. Standaaria on luovutettu neljä kappaletta, mutta hihamerkki koristaa lähes kahtasataa anorakkia.
Kaikki tämä on vaatinut myös rahaa. Aluksi kerho ei kantanut jäsenmaksua ollenkaan, vaan tilaisuudet rahoitettiin 'panemalla hattu kiertämään' Vuodesta -71 on kerätty pieni jäsenmaksu lähinnä jäsenluettelon ajantasalla pitämiseksi sekä postituskulujen peittämiseksi. Toimintaansa on kerho rahoittanut pienillä, eri yhteisöiltä saaduilla avustuksilla ja ostetuilla teatterinäytöksillä, mutta varsinkin suorittamalla 'metsämarsseja' » metsäm perkausta ja istutusta. Kun alkuvuosien tilinpäätökset päättyivät vajaaseen kahteensataan markkaan ovat taseet nykyisin lähes 30-kertaiset. Paitsi oman kerhon toimintaan on Kolbma käyttänyt rahaa myös lahjoituksiin. Susikyrön sauna on saanut kiukaan ja padan sekä Susipesä ja sauna karhuntaljat.

Kerhomme edustajia on ollut TL:n johtokunnassa ja Susivaliokunnassa, SL:n tunturivaliokunnassa, erävaeluskilpailujen järjestelytoimikunnassa ja varustevaliokunnassa. Mutta myös ulkopuolella SL:n piirin on arvostettu retkeilytietojamme, sillä edustajiamme on Pirkanmaan Taipaleen järjestelytehtävissä. Olemme myös käyneet muiden järjestöjen tilaisuuksissa pitämässä esitelmiä ja alustuksia eräretkeilystä. Lisäksi suoritamme edelleen varustekokeiluja eräille retkivarusteiden valmistajille.

Pienestä alusta on kasvanut joka suhteessa - jos ei nyt aivan suuri, niin vireä ja toimelias yhteisö, joka haluaa ja pystyy tarjoamaan jäsenilleen tolmintatilaisuuksia meitä kaikkia yhdistävän harrastuksen piirissä. Meille on yhteistä kaipuu Lappiin. Sinne kurujen kupeille ja kirkkaiden lompoloiden äärille aina palaamme. Siellä ovat yhteiset Susikyrömme ja Susipesämme. Siellä ne kutsuvat meitä suojiinsa nauttimaan Lapin taiasta ja tunnelmista kauaksi kivikylien hälinästä.

YKA

Njellän perustava kokous tammikuussa 1970.

Njellä

Tunturikerho Njellän syntyyn on Kultalazn siltatalkoilla merkittävä osuus. Siellä näet tapasivat kerhon puh.johtaja ja sihteeri ensikerran, tosin onnellisen tietämättöminä tulevasta yhteistyöstä. Kaitpa jo Kultalassa kävi ajatus kerhon perustmisesta mielessämme, mutta emme uskoneet mahdollisuuksiimme.

Seuraavan kerran asiasta keskustelimme Pekan kanssa Tampereen susiaisissa ja olimme sitä mieltä, että kannattaisi yrittää yhteistä kerhoa Pieksämäen ja Mikkelin kesken. Kahden eri kerhon perustaminen 80 km. alueelle olisi epävarma yritys. Marraskuussa 1969 kokoontui Mikkeliin parikymmentä pieksämäkeläistä ja mikkeliläistä asiaa pohtimaan. Oltiin puolesta ja vastaan, joku näki kerhon perustamisen paikallisia latuyhdistyksiä hajoittavana. Keskustelun tuloksena päätimme pyytää Tunturiladun edustajaa kerhon perustavaan tilaisuuteen. Tammikuun 16.päivänä 1970 saapuivat Mikkeliin Tunturiladusta Antero Tarvainen ja Tampereen kummit, sekä joukko tulevia kerholaisia. Kerho oli järjestyksessä neljäs ja sai nimekseen Njellä. Kerhon toiminta-alueena olisi Suur-Savo ja jäseniksi hyväksyttäisiin "aatteelle vihkiytyneitä", kuten paikallislehti Länsi-Savo asian ilmaisi.
Kerhon puheenjohtajaksi valittiin Pekka Huttunen Pieksämäeltä ja sihteeriksi Eila Hämäläinen Mikkelistä, sekä muut tarvittavat toimihenkilöt. Henkilövaihdokset eivät ole kuluneina vuosina meitä rasittaneet, nimet ovat pysyneet jokseenkin samoina vuodesta toiseen.
Kuusi vuotiaana ihminen ei ole vielä kovin paljon merkittävää aikaan saanut. Ompahan oppinut itse syömään ja pitämään housunsa kuivina. Sen kai mekin, mutta toisten tunturilatulaisten kanssa paljon muutakin. Virkistäviä, muistorikkaita ja rakentavia kokemuksia yhdessäolon merkeissä. Milloin talkoissa ja vaelluksilla Lapissa, susiaiset etelässä tai joku muu yhdessäolomuoto ystävien kanssa. Tunturiladun suuressa perheessä tunnemme mekin olevamme tarpeellisia, kukin omalla panoksellamme. Tuskinpa meidän "piällysmiehemme" Pekkakaan on ehtinyt näinä vuosina tarpeetto-mana turhautua, niin on hommaa ja menoa riittänyt. Ilman Pekkaa ei olisi Njellääkään, joten syvä "niijjaus piällysmiehelle" kuudesta vuodesta.
Savolaiselle lupsakkuudelle olemme toimintamme rakentaneet. Alussa mainittu aatteelle vihkiytyminenkin on vuosien kuluessa romuutettu. Joukkoomme on jokainen tervetullut. Emme metsästä suuria lukuja toiminnassamme, viihtyvyys on sitäkin tärkeämpi. Aatteelle vihkiytyneitäkin tarvitaan toiminnan eteenpäin viemiseksi, mutta siitä ei saisi tulla itsetarkoitus, joka karkoittaa aloittelijat pois. Liika tehokkuus on usien pahitteeksi, eikä rakennukseksi, kuten ehkä luultiin.
On turha luetella aikaansaannoksia, me jokainen omalla käyttäytymisellämme edustamme kerhoamme ja itseämme ja ne ovat jokaisen nähtävissä missä liikummekin.
Njelläläisinä haluamme onnitella Tunturilatua 30-vuotispäivän johdosta. Saamme olla onnellisia ja ylpeitä kuuluessamme yhdistykseen jonka nimenä on TUNTURILATU. Mitä olisi Tunturilatu ilman meitä ja me ilman Tunturilatua?

Eila Hämäläinen

Tunturikerho Vihttan kokouus- ja kuvailta Vaasan keskussairaalan hoitajien kerhohuoneessa 21.5.1970.

Vihtta

Perustava kokous pidettiin Vaasan Säästöpankin kerhohuoneessa tammikuun 29 p:nä 1970, joten kuluva vuosi on kerhon seitsemäs toimintavuosi. Kokouksessa olivat mm. läsnä Tunturilatu RY:n silloinen puheenjohtaja Jam Jam (Bjarne Lampen), joka kerhon kummin ominaisuudessa lahjoitti sopivan tukun seteleitä vasta perustetun kerhon alkuun pääsemiseksi sekä lahtelainen naiskummi tunturisusi Kirsti lahjoitti puheenjohtajan nuijan ja kun vielä oli muutamia viikkoja aikaisemmin perustettu tunturikerho Njellä lahjoitti upean vieraskirjan, niin uusi tulokas sai vastaanottaa kumminlahjoja oikein roppakaupalla.

Sanotussa kokouksessa läsnäolleet Vaasan tunturikerho r.y:n ja Vaasan Metsäveikot r.y:n toimeliaat jäsenet suhtautuivat myötämielisesti kerhon alulle pääsemiseen sekä ovat jatkuvasti innolla olleet mukana toiminnassa, joten matkaan päästiin onnellisten tähtien alla.

Toiminnan painopiste on koetettu soveltaa Suomen Ladun ja Tunturiladun päämäärien tavoitteluun, siis kuntoliikunnan merkeissä. Lähiympäristön maastoissa on järjestetty lukuisia polkuretkiä, silloin tällöin pitempiäkin, samoin polkupyörärteket ovat saaneet suosiota osakseen. Edelleen suunnistusharjoituksiin on kiinnitetty huomio ota perehtymällä asiantuntijain opetuksiin sekä käytännön harjoituksiin maastossa. Niinpä kuntoliikunnan esitaistelija TAHKO toteaakin, että suunnistus on kuntoliikunnan ykkönen. Talviseen aikaan, mikäli saadaan riittävästi lunta hiihto on luonnollisesti etualalla. Meillä on täällä oma Vihtta-kivi hiihto.

Finbyn metsämaastossa sijaitsee lähes pienen kirkon kokoinen kiven järkäle, ja on ollut tapana hiihdellä sanotulle kivelle - Vihtta-kivelle, samoin Öjbergin hiihtomaastot ovat ahkerassa käytössämme. Lisäksi monet kerholaiset säännöllisesti osallistuvat valtakunnalliseen Botnia-hiihtoon. Myös Valassaarille on tehty useita hiihtomatkoja. Minkäänlaisessa kilpailumielessä kerhomme keskuudessa kuntoliikuntaa ei harrasteta, eikä myöskään osanottomaksuja peritä.

Kokouksia ja illanviettoja järjestetään vuosittain useita kertoja ja varsinkin syksyiset kuvaillat, jolloin lapinkävijät esittävät diakuvia sekä filmejä vaelluksistaan ovat suosiossa. Illanviettotilaisuuksiin ovat pankkilaitokset kohtuullista vuokraa vastaan luovuttavat kerhohuoneitaan käyttöömme, ja emäntämme kun aina keittelevät hyvää kahvia, niin kahvituloilla saamme vuokramaksut korvatuiksi, ja aina jääkin muutama kymppi säästöön, joten Jam Jamin lahjoittama alkupääoma on hieman kasvanutkin. Mainittakoon tässä vielä, että linjaautolla on tehty muutamia tutustumisretkiä maakuntiin, mm. Perhon aarnimetsäalueelle sekä Ähtärin eläinpuistoon.

Varsinaiset Lapin retket muodostavat ennen kaikkea huomattavan osan toiminnassa. Keskuudessamme on parisenkymmentä tunturisutta, joiden johdolla ensikertalaistenkin on turvallista lähteä Lapin selkosille. Lisäksi osa heistä toimii tilapäisinä oppaina Suomen Ladun, Saanan Majan, Vaasan tunturikerhon ja Metsäveikkojen järjestämillä eräretkillä tai hiihtoviikoilla. Tulkoon tässä mainituksi, että kuluneen kesän aikana kerhomme keskuudessaan järjesti kaksi erävaellusta, toinen Kultala-Lemmenjoen seuduille, toinen Saariselän itäkairoja sivuten.

Samanlaatuista toiminta varmasti on kaikissa tunturikerhoissa, joskin monissa muissa vastaavissa lienee toiminta huomattavasti laajempaa ja monipuolisempaa kuin kuin suhteellisen pienen Vihtta-kerhon aikaansaannokset yhteisellä työsaralamme. Pääasia kuitenkin on, että jatkuvasti toimitaan liikunnan edistämiseksi sekä ettei Suomen Ladun ja Tunturiladun toimintaa pääse politiikka sotkemaan ja pilaamaan, kuten näyttää kilpaurheilun alalla tapahtuneen.

A.O.

Kuhtta

Vire oman tunturikerhon saamiseen Helsingin nukkumalähiöön Itäiseen Helsinkiin oli itänyt jo vuodesta 1967, kun ensimmäisen kerran Rohevan puitteissa hiihtolomalla lappiin matkaa tehtiin.

Mitä tuohon nimeen Roheva tulee niin nimi on lyhennys Roihuvuoren-, Herttoniemen- ja Vartiokylän seurakunnista. Siis Rohevan seurakuntapojat suuntasivat Poikien kurssikeskukseen Tievatuvalle.

Osa majoittui saunakamariin ja loput pihalle talviteltaan.

Tievatuvalta käsin tehtiin sitten sellaisia päivänkakkara retkiä tunturiin.

Ensimmäisellä retkellä oli vetäjinä Kauko Sahla, Paavo Mäntysalo ja Alpo Mäntynen Tämän vetäjäporukan keskuudessa syntyi kipinä omas ta kerhosta. Ajatusta kypsyteltiin puolin ja toisin niin kesä- kuin talvivaelluksillakin ja kiinnostus sen kuin vain kasvoi.

Vuonna 1970 otimme sitten yhteyttä Tunturilatuun tunnustellen maaperää kerhoasialle.

Tunturiladussa oltiin myötämielisiä hankkeellemme. Antero Tarvainen tuli vierailulle kerhoomme ja antoi samalla evästystä ja ohjeita tulevalle toiminnallemme.

Kerhollemme laadittiin säännöt, jotka sitten Tunturiladussa hyväksyttiin.

Kerhomme perustava kokous pidettiin tammikuussa 1971. Mukana olivat myös Antero Tarvainen Tunturiladusta sekä muutamia vieraita Kolbmasta. Perustavassa kokouksessa puheenjohtajan tehtäviä hoiteli nuoriso-ohjaaja Kauko Sahla ja sihteerinä toimi Tuija Tukia. Kokouksessa valittiin ensimmäiset toimihenkilöt vuodeksi eteenpäin. Alpo Mäntynen valittiin kerhon puheenjohtajaksi ja varalle Kauko Sahla. Sihteeriksi valittiin Tuija Tukia ja kassanhoitajaksi Meeri Lönberg.

Meeri ja Alpo ovat edelleenkin remmissä mukana. Muissa tehtävissä ovat osat vaihtuneet. Kerhomme jäsenmäärä on noin 50 maksanutta. Jäsenistömme on melko nuorta, sillä keski-ikä kerhossamme on noin 20 vuotta.

Kerhomme on kokoontunut joka toinen tiistai Lappi- tai luontoaiheen piirissä. Kerhoilloissa on ollut noin 20 innokasta kerholaista mukana

Kerhoilloissamme on vierailut mm. Kuokten jäseniä ja me puolestamme olemme suorittaneet vastavierailuja. Tällaisia kerhoiltoja pitäisi kehitellä eteenpäin, sillä ne lisäisivät yhteenkuuluvuutta eri kerhojen välille.

Kerhomme on järjestänyt muutamia yleisöiltoja vaihtelevalla menestyksellä.

Kolmen partion voimin otimme osaa Erätaitokilpailuihin tuolla Parkanon erämaissa, joskin melko huonolla menestyksellä, mutta opittiinhan taas jotain uutta ja mielenkiintoista.

Kerhollamme on kummiperhe Lapissa. Näin yritämme kerätä oman kortemme kekoon.

Kerhollamme on oma laulukuoro, kuten paremmissakin perheissä. Tahdittajana tälle kuorolle on ollut Risto Hemminki. Kuoro on esiintynyt pari kertaa susiaisissakin.

Olemme osallistuneet myös Tunturiluuta-kampanjaan muitten mukana. Kerhomme jäsenissä on pari johtajasutta, muutama tavallinen susi ja lukematon määrä pentuja on kasvamassa.

Retkien ja vaellusten kantavina voimina ovat olleet Tatu Nevalainen, Heikki Nurmi, Kauko Sahla ja Risto Hemminki.

A. M.

Kavtsi

Kavtsi, helsinkiläinen tunturikerho, syntyi verraten myöhään eli vasta syksyllä 1972 Tunturilatu ry:n kahdeksanneksi (KAVTSI 8) alaosastoksi. Syynä tähän on tietysti se että pääkallopaikalla sijaitsi jo äiti Tunturilatu itse. Tunturihenkistä joukkoa oli kuitenkin paljon, ja alettiin kaivata paikallista toimintaa pienemmissäkin puitteissa. Tunturilatu tarvitsi myös paikallista työrukkasta, ja niinpä KAVTSI syntyi perustavassa kokouksessa Pauligin huvilalla 23.10.1972.

Kutsu oli lähetetty kaikille Helsingissä tai ympäristökunnissa asuville Tunturiladun jäsenille, ja innokkaita saapui yli 100 henkeä kokoukseen.

Valittiin kerhon ensimmäiseksi puheenjohtajaksi Lasse Lindberg sekä kerhotoimikuntaan kuusi jäsentä, joiden tehtävät jakaantuivat seuraavasti: Matti Mähönen-varapuheenjohtaja, Maire Kalanti -rahasto ja jäsenkortisto, Brita Saloriutta-naistoimikunta, Rae Ylisäe ja Reino Kärkkäinen-harrastustoimikunta,

Marjatta Lindberg- sihteeri. Laadittiin kerholle säännöt, jotka sittemmin Tunturiladun johtokunta vahvisti.

Kerhon toiminta lähti heti vilkkaasti käyntiin. Alkoivat kerhoillat, joissa on kuunneltu tarinaa Lapin monista eri aiheista, kuten säästä, Lapin puvuista, valokuvauksesta,

kanoottiretkistä, entisaikojen retkeilystä, eräretken varusteista, Lapin kasveista jne jne. Kerhoiltoja on ollut 7-8 kertaa vuodessa, ja jäseniä ne ovat koonneet 50-80 henkeä.

Viikonloppu- ja sunnuntairetkiä on ollut enemmänkin, ja iltalenkkejä joka viikko. On pelattu kyykkää ja lentopalloa. Kavtsilla on oma kaunis merkki, jonka on suunnitellut Esko Alen. On myös oma anorakki ja T-paita, omia tulitikkuja, postikortteja jne. Jäsenistön lainattavissa on

Kavtsin laavu sekä pikkuinen kirjasto. -Mutta parasta kaikessa: Kavtsilla on oma tukikohta, pienoinen kämppä Inkoossa. Tila nimeltään Alkärr, ja -74 laskiaisriehassa se suuren nimikisan päätteeksi ristittiin Kärrikaltioksi. Tupa on kodikas ja sopivasti luonnon helmassa ja hyvien retkimaastojen äärellä, eikä juna- tai bussimatka Helsingistä ole kohtuuton. Kärrikaltio on ollut ahkerassa käytössä, talkoita on ollut virallisia ja epävirallisia. Kämppä on tukikohtana suunnistuskilpailulle, pikkujouluista ja muusta luppoilusta puhumattakaan. Toistaiseksi olemme vielä vuokralla, mutta omaksi ostaminen on vireillä ja käsittelyn alla byrokratian myllyssä.

Kämppärahastokin on tässä kauniisti karttunut, ja varsinkin ovat rahaa tuoneet kolmet hyvin onnistuneet joulumyyjäiset.

Tunturiladun työ rukkasena on myös oltu. On järjestetty susiaisia, kuvailtoja ja Tunturiladun pikkujouluja. On oltu Susipesän talkoissa ja tunturiluutimassa, on oltu Ladun leiripäivillä ja Ulko-Tammiossa.

Tänä syksynä tulee Kavtsi toimineeksi neljä vuotta. Kaikesta toiminnasta on tiedotettu kiertokirjein, ja kerhotoimikunta on saanut ahertaa kokoontumalla ainakin kuukausittain. Lasse veti kerhotoimikuntaa kaksi ensimmäistä vuotta, tahtoi sitten vetäytyä syrjään ja uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Jussi Saarinen. Kerhotoimikunnassakin on ollut jäsenvaihdoksia erovuoroisten väsähdettyä, ja nykyinen kokoonpano on seuraava: Sirkka Seliste-sihteeri, Leena Kangasrahastonhoitaja, Brita Saloriutta-naistoimikunta, Timo Sarkkinen-varapuheenjohtaja, Reino Kärkkäinen ja Birger Fagerström-retkeilytoimikunta. Brita ja Reiska ovat olleet mukana alusta asti.

Jäsenmäärä oli jo ensimmäisen toimintavuoden lopussa noin 250, ja nyt melkein 300. Meitä on paljon, mutta "nukkuvia" taitaa olla yli puolet. Kaikki mukaan! Uutta susipolvea kasvatetaan, ja löytyy vanhoja viisaita harmaaturkkeja neuvojiksi, vaikkapa kerhoiltojen puitteissa. Sinä aikana vuodesta, jolloin emme voi olla tunturissa, meillä kuitenki on KAVTSI.

J. S.

Erinomainen sijoitus-vaihtoehto

Kansan tavoitesäästövakuutuksen ideana on turvata sijoituksesi 100 %:nen arvonsäilyvyys.

Vakuutukseen sisältyy:

- indeksiehto sekä sijoitukselle että vakuutusturvalle
- todellinen korkotuotto
- henki- ja tapaturmavakuutusturva
- takaisinmyyntioikeus

Kysy tavoitesäästövakuutusta edustajiltamme tai toimistoistamme.

KANSA

Pääkonttori: Hämeentie 33, 00500 Helsinki 50. Puhelinvaihde 731 61

Antero Tarvainen

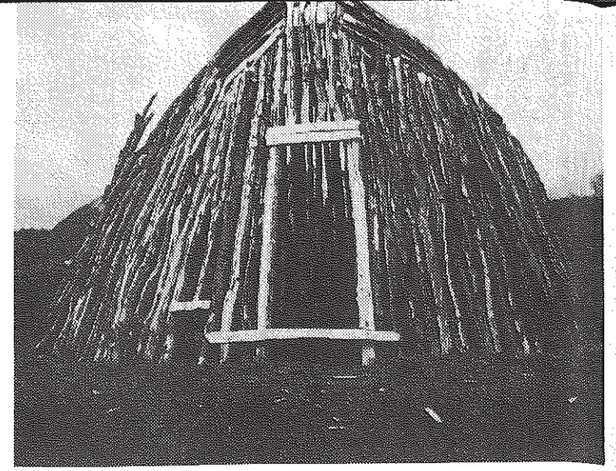
Turvekodat

Tunnustettakoon heti aluksi, että turvekota on tämän kirjoittajalle merkinnyt erästä Lapin eräretkiin ja saamelaiskulttuuriin voimakkaimmin liittynyttä tunneelämystä. Aidosti avotunturiin istuvana ja häkellyttävästi metsään häviävänä on turvekota osa luontoa ja sen ehdoilla elämistä. Alkuperäisen luonnonmukaita elämää mahdollisimmam tarkasti noudattavan, Lapin ihmisen ja elon jutaamiseen perustuvan kahdeksanjakoisen porovuosikulttuurin osana turvekota on jalostunut niin tarkoituksenmukaiseksi kuin vain jokin kulttuurin piirre voi vuosisatojen karussa saatossa kehittyä. Toisaalta Jäämeren puuttomat rannat ovat puolestaan kehittäneet turvekodasta pysyvän, monihuoneisen ja karjasuojaisenkin rakennemallin, joka omalla tavallaan on heijastunut myös metsälapin poroelon tarvitsemiin rakennusratkaisuihin. Turvekotakulttuurin huipentumia ovat siten olleet Ruotsin saamelaisten jutaamisreittien varsille ja päätepisteisiin syntyneet, säännöllisessä mutta osittaisvuotisessa käytössä olleet turvekammikylät sekä jäämeren rantojenympärivuotisessa ja jatkuvassa käytössä olleet turveasumukset. Kummassakin tapauksessa erityisolosuhteisiin sopeutuvat ja paikalta hankittavissa oleviin tarveaineisiin perustuvat ratkaisumallit takasivat turvekotakulttuurin kehittymisen ja säilymisen meidän päiviimme saakka.

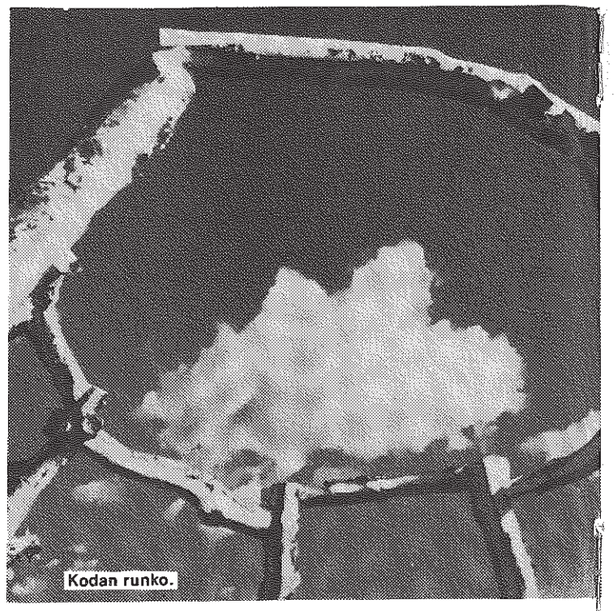
Omat kokemukseni ovat nimenomaan Ruotsin suuntureilta ja sieltä toimme myös viisikymmentäluvulla idean eräretkeilijäkäyttöön rakennettavista turvekodista. Ruotsissahan oli jo aikaisin Ruotsissahan turvekota oli jo aikaisin astunut palvelemaan myös retkeilijöitä. Luontoon perustuvien reittien risteämispisteisiin syntyi ensin helposti rakennettavia ja kustannuksiltaan edullisia turvekotia. Vasta alueiden ja reittien suosion kasvaessa rakennettiin kotien viereen tunturitupia. Kirjoittajalle turvekota on aina merkinnyt 'vanhaa hyvää aikaa', jolloinaarratulen loisteessa saattoi elää Lapin tunnelmaa aidoimmillaan. Turistihotellikin pysyi tarjoamaan itsepalveluun perustuvan reservitilan turvekammeistaan.

Suomen metsäinen Lappi on tarjonnut aina liian hyvät edellytykset eräkämppien rakentamiseen, jotta turvekotakulttuuri olisi päässyt täällä todella kukoistamaan. Ja jos turvekotaa käytettiin asumuksina, senkin perustuksena oli usein muutama hirsikerta. Kairaan syntyneet turvekodat olivat enimmäkseen tilapäiseen tarpeeseen rakennettuina kehittymättömiä rakenteiltaan ja hätäisesti kasattuja, jolloin niiden tarjoamat palvelukset ja säilyvyys olivat heikkoja. Turvekatto, koivuinen runko ja risulattia vaativat kunnossa pysyäkseen säännöllistä asumista ja jatkuvaa huoltoa.

Suomeen jälleen tuotuna turvekotaidea ei ehkä pakottavan tarpeen puuttuessa ole lyönyt itseään läpi. Muutamat yritelmät ovat olleet alkeellisia, eivätkä ratkaisut ole pohjautuneet vankkaan ja omaksuttuun kulttuuriperinteeseen. Tietämystä on ollut liian vähän. Kun koko kotakulttuuri on häviämässä, olisi avotunturienmukana kuljetettaviin kotapuurakenteisiin perustuva turvekotarakenne saatava yleiseen tietoon ja

Pårekin lapinkotakylään valmistuvan uuden turvekodan runkorakennetta.

Kodan runko.

Tjaddejaunekota.

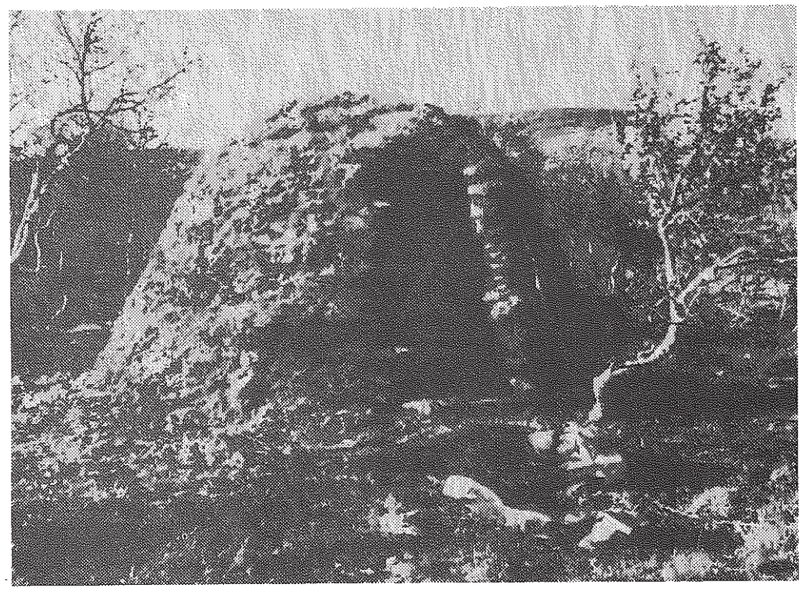

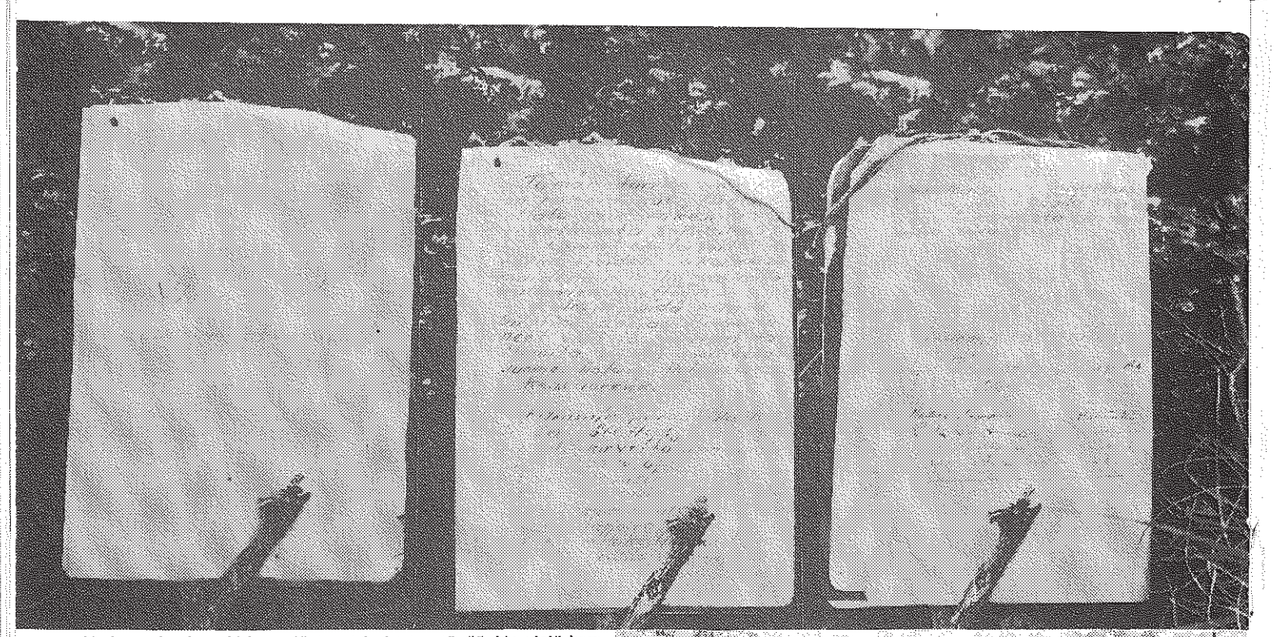
Seitsemän päivää viettivät Antero Tarvainen ja Unto Tovi Vongoivan kodan tähden. Rakennustarvikkeet kannettiin Suomen ensimmäiseen eräretkeilijöille tarkoitettuun turvekotaan pitäjän rajalta Kiilopään, Palovangan, Pikku-Luirojärven, Muorravaarakan ja Anterin kautta rakennuspaikalle. Ovilaudat kannettiin Anterijoen varresta tunturin yli Vongoivan latvalle. Kodan runko kasattiin neljästä kaarevasta runkoparista ja pian runko oli valokuvauksellisimmillaan. Kodan seinien puut aisattiin ja lyötiin paikalleen, ovenpielet ja ovi viimeisteltiin. Tuohen asemesta käytettiin tervapaperia, joka oli helppo asentaa, mutta rikkoutui käytössä. Turpeen kiskomisessa, kantamisessa, latomisessa ja tiiviiksi polkemisessa homman vaiva sitten olikin (yllä).

Vongoivan kota valmiina. Paikka oli valittu kahden lavapuron haarukkaan lähelle puurajaa. Kodan rakentamiseen kului kolme vuorokautta (alla).

huolellisesti rakennettavien uusien turvekotien kautta käyttökelpoiseksi ja tavoitelluksi tunturirakentamisen vaihtoehdoksi myös meillä Suomessa. Taloudellisuus, tunnelmallisuus, luontoon sulautuvuus ja luonnonläheisyys ovat turvekodan valttteja. Lisäksi koko kotakulttuurin rappeutuminen ja häviäminen olisivat korvaamattomia vahinkoja, jotka turvekotien rakentamisella voidaan välttää.

Kotaperinteen siirtäminen vain museoaitojen sisälle on mielestäni liian aikaista. Turvekota tarjoaa vielä tänäänkin toteutettavaksi kelpaavan perinteitä säilyttävän ja aidolta pohjalta saamelaiskulttuuria tukevan rakennusvaihtoehdon. Joten - asettakaamme kotakulttuuri sille kuuluvaan arvoon arktisen elämän kehittyneenä rakennusvaihtoehtona.

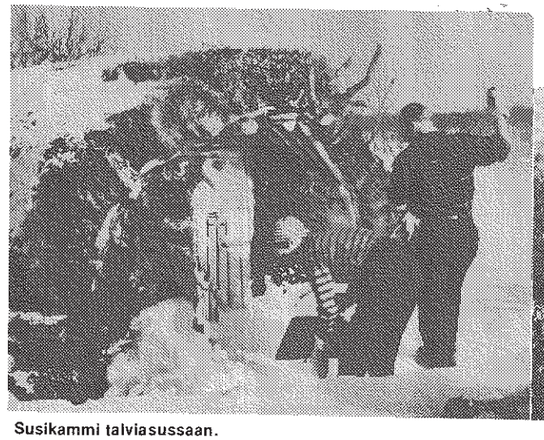
Akukammin vieraskirja on löytynyt ja kertoo tänäänkin vielä kammin rakentajista ja kävijöistä, luettelee alkuperäisen kaluston ja muuta.

Akukammin rakentajat talkootyönsä edustalla 1959.

Morishveinin kammin rakentajat runkopuita tekemässä. Talkoojoukon muodostivat alkuvaiheessa Topi Harjanne, Ville Rantala, Lasse Paananen, Eki Pietilä, Brita Saloriutta, Helena Viljanen, Mirkku Rantala.

Susikammi talviasussaan.

Susikammin talkoita vietettiin 1958 sateella ja paisteella.

SELKOS-RETKIPUKU

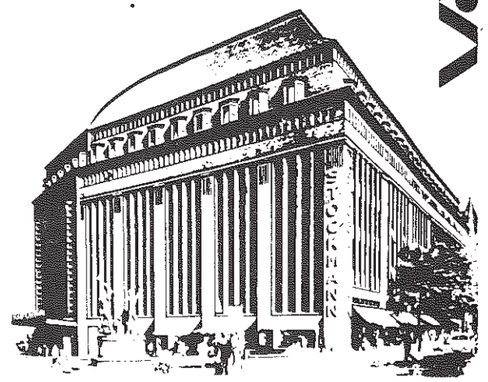

Materiaali: vettähylkivä, hyvin tuulenpitävä, mutta kevyt ja hengittävä Dio-gabardiini.

Takki suljetaan vetoketjulla sekä painonapeilla ja on varustettu hupulla. Hihojen ja lahkeiden suissa on kiristysmahdollisuus. Puvussa on useita tilavia taskuja. Valmistetaan myös vuorellisena.

Takkeja sekä housuja myydään erikseenkin. Värivalikoima runsas. Koot: 46—48/50—52/54—56.

LK-tuote Oy
Tampere, Ilmarinkatu 34, puh. 931-56 121
Helsinki, Korkeavuorenkatu 25, puh. 90-611 354

Meiltä saat kunnon välineet talviurheiluun.

Myös paljon sellaista jota on vain meillä!

URHEILU 2 KERROS

STOCKMANN

Tunturiladun polku

Kun Tunturilatu perustettiin 30 vuotta sitten, olivat olosuhteet aika lailla erilaiset kuin nykyisin. 1940-luvun loppupuolella totuteltiin elämään sodan jälkeisessä maailmassa. Järjestöön kohdistuvat odotukset olivat ajan hengen mukaiset. Miten Tunturiladun henki on muuttunut vuosien varrella? Minkälaisia toimintaan kohdistuvia odotuksia jäsenistöllä on 30-vuotisjuhlien kynnyksellä? Olen kysellyt edellä mainittuja asioita muutamilta Tunturiladun jäseniltä. Pari heistä oli helsinkiläisiä ja puolisenkymmentä asui Helsingin ulkopuolella. He edustavat eri-ikäisiä ja eri vuosikymmeninä Tunturilatuun liittyneitä henkilöitä.

Alkuaikoje: tunturilatulaisuus oli perhekeskeistä. Jäsenet tunsivat kaikki toisensa ja vaellusmatkoja tehtiin yhteisillä porukoilla. Yhteisiä olivat monet muutkin ilot ja surut. Jäsenmäärän kasvaessa toiminta hajaantui. Aktiiviseen mukanaoloon oli tilaisuus vain muutamilla ja toiminta keskittyi Helsinkiin. Susivihkiäiset ja vuosikokous olivat pitkään ainoat yhteiset tilaisuudet vuosittain. Jäsenet tunsivat itsensä irrallisiksi ja jäsenyytensä muodolliseksi. Joillekin se riitti, mutta toiset halusivat lisää aktiivista toimintaa.

Tunturikerhotoiminta on laajentanut Tunturiladun toimintamahdollisuuksia. Sen avulla on ollut tilaisuus levittää retkeilytietoutta jäsenistölle. Pieni ryhmä voi aina paremmin kuin suuri ryhmä samaistaa kulkemisideologiansa ja rikastuttaa jäsentensä kokemuspiiriä. Tunturikerhot ovat tuoneet takaisin alkuaikojen perhekeskeisyyttä. Yksi suurperhe vaan on jakaantunut eri paikkakunnille kotiutuneiksi pienemmiksi perheyksiköiksi.

Tunturikerhon perustaminen Helsinkiin on koettu erikoisen hyvänä asiana. Sitä mietittiin kauan lähinnä siksi, että Helsingissä tuntui jo olevan liian paljon muuta yhdistystoimintaa. Oltiin varmoja, ettei tunturikerho saisi jäseniä. Toisin kuitenkin kävi.

jatkuu sivulla 39

Sudenpesä

Ensimmäinen tunturilatulaisten rakennustalkookoitos oli Sudenpesän rakentaminen Saariselälle Kaarnepään juurelle vuonna 1952. Kevätkelillä kuljetti kolmen tunturisuden, Veli Grönforsin, Ale Laineen ja Matti Niemisen ahkioraito rakennustarpeita Korvasesta Luiron kautta rakennuspaikalle 100-kiloinen ahkio ei varmaan kulkenut yhtä helposti silloin kuin nykyiset moottorikelkan vetämät koska pojat olivat levähdyspaikan vieraskirjaan riimitelleet mm.: Keli huono, naulat painaa, moni vois'jo olla vainaa".
Elokuussa 23 (17 naista ja 6 miestä) tunturisutta osallistui Yrjö Pitkäsen johdolla varsinaiseen rakennustyöhön ja Sudenpesä valmistui vielä samana syksynä.
Se oli Saariselkän idyllisimpiä autiomajoja ja varmaan myös suosituimpia, koska eräänäkin pääsiäisenä kerrotaan sinne majoittuneen peräti 59 henkilöä. Kaikki olivat kuulema sisällä, mutta tarina ei kerro olivatko yhtä aikaa.
Vähemmästäkin käytöstä kämppä kuluu.Sudenpesä korjattiin melko perusteellisesti elokuussa 1970 ja sen tekivät tunturikerho Kolbman jäsenet jälleen talkoovoimin.

Seuraavana vuonna, 1971 tuli tuhosi tuon mainon majan.

Suomen Latu r.y.
HELSINKI
[illegible]renkatu 25 A 1
[illegible] 39500
[illegible] Nro 6401

T u n t u r i l a t u r.y.,
HELSINKI.

Suomen Latu r.y:n hallitus kokouksessaan 30.9.52 merkitsi pöytäkirjaan, että tunturisudet olivat kesän aikana rakentaneet talkootyönä ja keskuudestaan keräämillään varoilla autiotuvan Saariselän tuntureille, ja päätti yksimielisesti lausua Tunturilatu r.y:lle tunnustuksen ja parhaat kiitokset hyvin suoritetusta työstä ja esimerkillisestä toiminnasta.

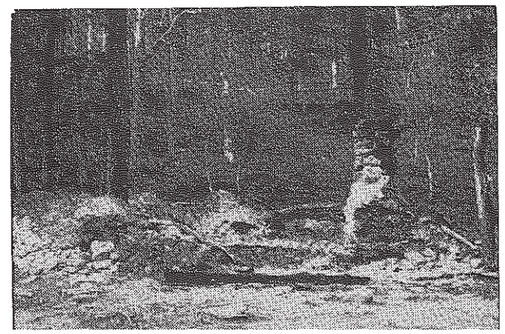
Helsingissä lokakuun 16 p:nä 1952.

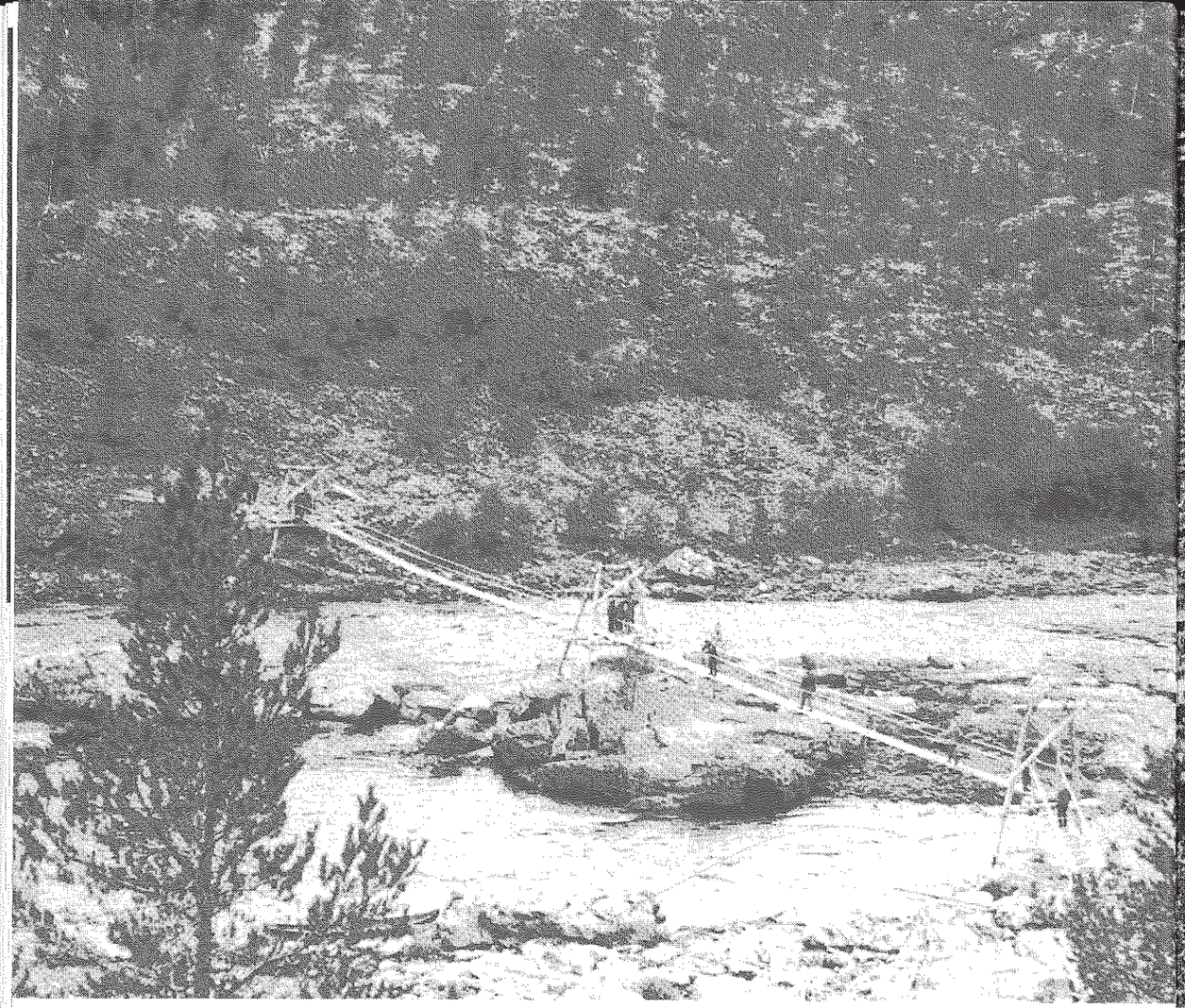
Puheenjohtaja: Ilmari Luostarinen
Ilmari Luostarinen

Yleissihteeri: T. I. Sorjonen
T I Sorjonen

1952 ja 1971

Sudenpesän rakentajien saama kiitoskirje sekä kämpän rauniot ovat jäljellä.

YKIN SILTA I

YKIN SILTA II

Ykin sillan vaiheita

Parhaat retkireitit suuntautuvat Ivalojoen yli vanhan kultalan kautta. Ivalojoki, leveä, kuohuva ja koskinen, useimmille retkeilijöille kauttaaltaan ylittämätön, on kohdannut voittajansa, sillä juuri Kultalan yläpuolella, Saunakoskella, johtaa joen yli riippusilta, todellinen insinööritaidon mestarinäyte, merkkinä Tunturiladun elävästä talkoohengestä ja monumenttinä Tunturiladun edesmenneelle mittavalle puheenjohtajalle Yrjö Pitkäselle. Pituutta on sillalla 78,5 metriä ja leveyttä metri, ja yli viisi metriä kuohujen yläpuolella se ylpeänä johtaa rantakalliolta toiselle. Mestarillisinta on myös se, että riippusilta on kaunis ja maisemaan sulautuva, etten sanoisi siro. Mutta ennenkuin tähän on tultu, on paljon tapahtunut

Idea sillasta Ivalojoen yli syttyi jo varhain, ja kukapa sitä hartaammin olisi elätellyt kuin Tunturiladun puheenjohtaja Yki Pitkänen, diplomi-insinööri ja nimenomaan sillanrakennukseen perehtynyt. Sillan paikkaa katsastettiin jo talvella -61, ja kevättalvella -62 etsinnät jatkuivat, Ykin johdolla luonnollisesti. Kesällä -62 paikka tuli lopullisesti valituksi: Kultalan alapuolelle 300m päähän , joessa olevan saaren kohdalle. Mittausretkikunta kävi puuhissaan kesällä -63, ja sen jälkeen alkoi sillan suunnittelu ja piirtäminen. Työn suoritti Yki, ja Ykitoimi myös rakennustöiden pomona myöhemmin.

Puutarvikkeet siltaa varten hankki aluemetsänhoitaja Siitonen, ja Kutturan miehet toimittivat puutavaran kuljetuksen rakennuspaikalle. Lisäksi saatiin metalliosat KeskoOy:ltä sekä rahallista apua lukuisita toiminimiltä ja yksityisiltä.

Talkookutsu käynyt, ja 1.8.-64 lähti 36 innokasta tunturilatulaista Kutturan kautta Kultalaan, osa maitse ja osa tavaroiden kanssa veneellä. Talkootyö kesti yhdeksän vuorokautta. Sinä aikana rakentuivat ja nousivat paikoilleen kolme valtavaa pukkia, yksi kummallekin rannalle ja kolmas keskelle Ivalojoen saareen. Kiinnitettiin vaijerit ja kiikut, rakennettiin lankuista sillankansi. Oli päällikköä ja omatekoista kirvesmiestä, oli apumiestä, tavarankuljettajaa, oli muonitusemäntää ja pikkupiikaa. Aherruksen kauniiksi päätökseksi seisoi silta uljaasti valmiina, ja juhlallisissa avajaisissa se kastettiin "Ykin sillaksi". Ikäsusi Aaro Raappana paikkakuntalaisena sai kunnian leukulla katkaista silkkinauhan ja avata sillan liikenteelle. Lauttureita ei enää tarvittu.

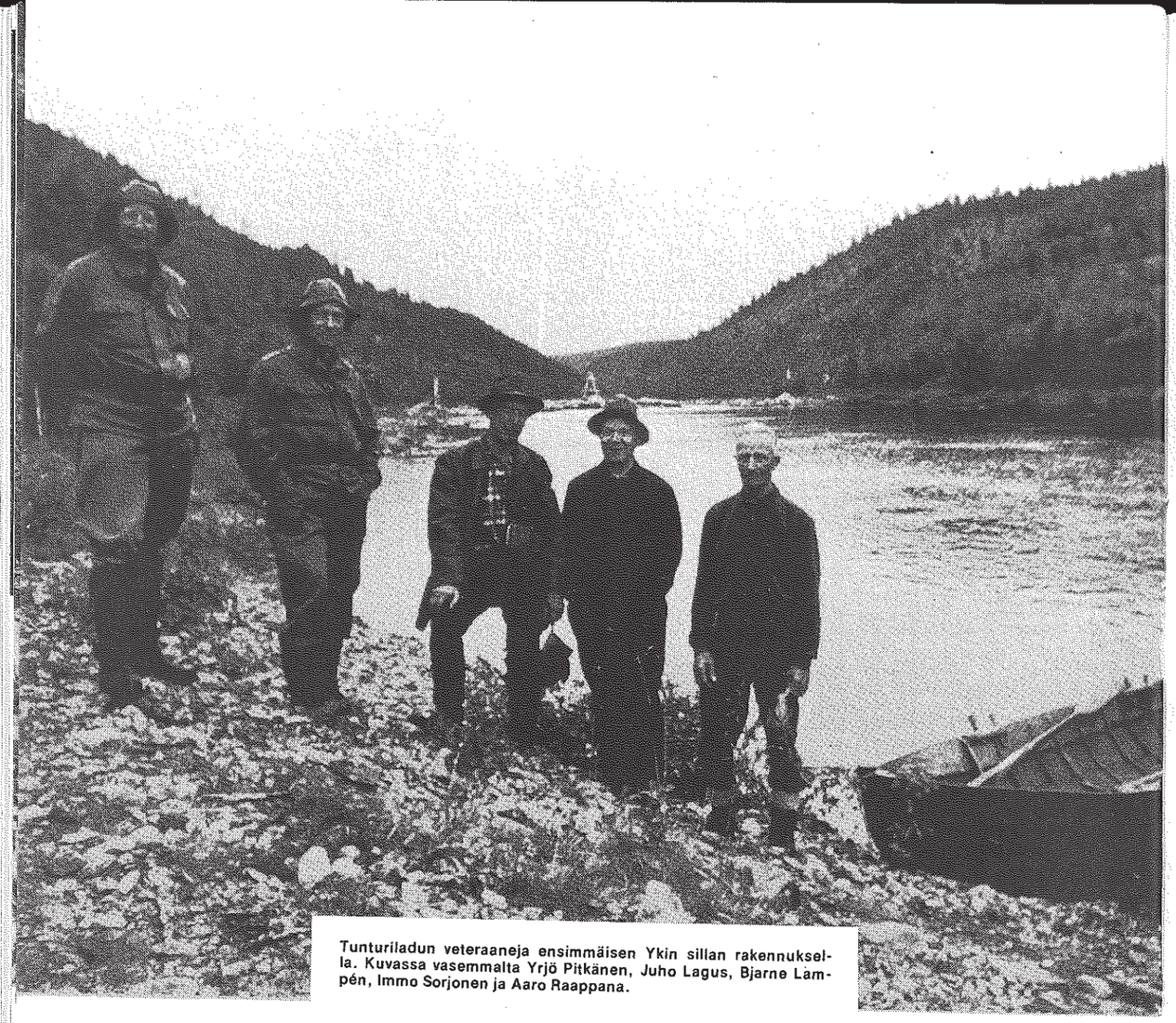
Seuraavana vuonna, elokuun -65 alusa suoritettiin vielä sillan puuosien kyllästysmaalaus, porukkana viisi sutta.

Ivalojoki oli nyt retkeilijöiden ylitettävissä. - Mutta ei tahtonut suuri erämaan virta näin tulla taamotuksi, vaan kehitti keväällä 1966 sellaisen vuosisadan tulvan, ettei paikallisten muistissa toista ollut. Hurjat jäämassat veivät koko sillan mennessään, eipä jäänyt kuin vähäisiä vaijerinpätkiä jäljelle. Poissa oli ihmisen tekele, osoittaen koko yrityksen mahdottomuuden

Mahdottomuuden? Ei koskaan. Nousi entistä vimmastuneempi susien ulvonta, ja kesällä -67 oli jo uusi mittausretkikunta liikkeellä. Vahingosta oli viisastuttu ja valittiin uusi sillan paikka, missä rannat olisivat niin korkealla etteivät mitkään jäämassat enää yltäisi. Sopivaksi katsottiin Saunakoski juuri Kultalan yläpuolella. Uudesta sillasta oli tuleva entistä ehompi, nyt yksijänteinen, pituutta peräti 78,5 metriä. Ykin uudet piirustukset valmistuivat, ja talkookutsu kävi taas.

Metsähallitus lahjoitti puutavaran ja antoi jälleen rakennusluvan, tulihan silta metsähallituksen maalle. Ehtona oli että silta valmistuttuaan jäisi metsähallituksen omistukseen, mikä toisaalta takaisi myös huollon ja kunnossapidon. Vaijerit tulivat lahjoituksena Keskolta ja K-kauppiailta. Lisäksi saatiin tukea eri liikelaitoksilta ja eräältä vakuutusyhtiöltä.

Rakennustalkoot tapahtuivat ajalla 22.7 - 4.8.-68. Talkoolaisia oli 49, ja vaellus Kultalaan kävi Pahaojalta käsin. Muonat tulivat Kutturasta vaivalloisen kuljetuksen takaa. Alkoivat liki parikymmentuntiset työpäivät, Yki osasi pitää joukkonsa aherruksessa ja aikataulussa. Puutavara ja raskas teräs "kuivauitettiin" alas Ivalojoen 80m korkealta rantatörmältä puista

Tunturiladun veteraaneja ensimmäisen Ykin sillan rakennuksella. Kuvassa vasemmalta Yrjö Pitkänen, Juho Lagus, Bjarne Lämpén, Immo Sorjonen ja Aaro Raappana.

kourua pitkin, suoritus sinänsä. Nousivat jälleen paikoilleen pukit ja vaijerit, ja loppujen lopuksi lepäsi sillankansikin paikoillaan 38 keinun varassa tuulivaijereilla sidottuna vahvoine kaiteineen. Työ oli vaatinut myös uhrinsa, sillä yksi talkoolainen loukkaantui korkealta pukilta alas pudottuaan ja jouduttiin hakemaan helikopterilla sivistykseen.

Pariviikkoisten talkoitten tuloksena oli nyt "Ykin silta" n:o 2, ja "siinä sivussa" oli myös rakennettu komea keittokatos Kultalaan alkuun talkoolaisten ja varsinaisesti retkeilijöiden tarpeiksi. Yki saattoi olla siltaansa ja laumaansa tyytyväinen, ja juhlalliset olivat jälleen sillan valmistusseremoniat.

Vuodet kuluivat, ja uljas riippusilta palveli retkeilijöitä. Alkoivat sillanrakentajatkin uudelleen muistaa talkootyönsä kohdetta, jäljellejääneet sillanrakentajat, sillä Yki itse oli poistunut ikuisiin kairoihin. Käytiin katsastamassa sillan kuntoa. Kyllästysaine oli haihtunut puuosista, ja kannatinvaijerit olivat ruosteessa ja sillankansikin vinossa. Ei ollut metsähallitus ehtinyt siltaa huoltaa, sensijaan uutukainen autiotupa oli ilmestynyt Kultalan pihapiiriin. Hyvä niinkin

Metsähallitukselta anottiin nyt lupa sillan kunnostukseen sekä tarveaineet, ja niin voitiin kunnostustalkoot pitää kesällä -73 tunturiluutaoperaation ohessa. Talkoot alkoivat 22.7 ja kestivät neljä vuorokautta, ja mukana olleista 17:sta oli vanhoja sillanrakentajaveteraaneja peräti 9. Sillan vaijerit ruostesuojattiin, puuosat valtattiin ja sillankansi oikaistiin. Eipä tainnut susien päätä palella vaappuvilla tikkailla työtä tehdessään, kymmenisen metriäkin kuohujen yläpuolella. Mutta kukaan ei pudonnut, ja Ykin silta voitiin jättää entistä ehompana luonnonvoimien kulutusta uhmaamaan.

Ykin silta on Tunturiladun lahja koko Suomen retkeilyväelle. Ykin silta ei suotta ole ylpeytemme aihe, mutta se on myös velvoittavana esimerkkinä meille uudemman polven susille.

"Yksi Ykin sillan ylittänyt".

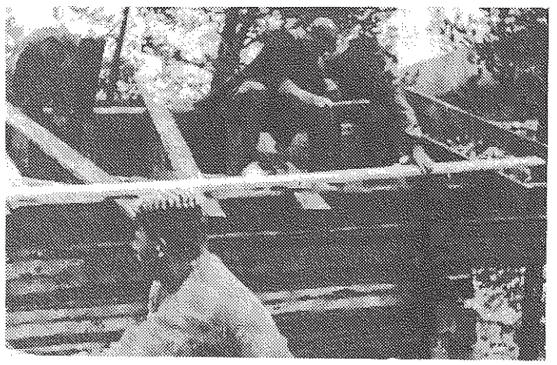

Susinili sijaitsee keskeisimmällä paikalla Susikyrössä. Eino Häjänen toteutti Hannu Hiltusen piirroksen ja se valmistui susiaisiin.

Nili komeilee myös Susikyrön hihamerkissä ja sen pienoismalli on Tunturiladun arvopalkinto.

Sangen suppea selostus Susikyrön syntymästä selkosiin

Sepustaja Ville Rantala, ikäsusi n:o 23.

Susikyrön savusauna syntymässä.

Tunturilatu ry eli XV toimintakauttaan ja - tietenkin - valmisteli 15-vuotisjuhlansa viettoa. Täytyyhän juhlille jokin syy olla.

Syntyi ajatus oman kämpän hankkimisesta Lapista jäsenkunnan käyttöön. Jo samana vuonna lähetettiin retkikunnat tutkimaan Raattaman ja Tolosjoen maastoja. Tämänlaatuinen hanke "ei vain olekhan" niin yksinkertainen kuin tämän päivän tunturilatulainen voisi luulla.

Seuraavana vuonna, toimintavuosi 1961-1962, oli taasen tutkimus- ja suunnittelumatkoja Ivalo - Pallas maastossa sekä Kiellajoki - Lemmenjoki - Ivalo maastossa.

Vuokrasopimuksen saaminen Metsähallituksen kanssa kariutui Kiellajoen puolella ja aloitettiin kirjeenvaihto Ylikyrön Oskari Kyrön kanssa. Se sujui, kuten nämä asiat yleensäkin, varsin verkkaisesti. Kuitenkin asia edistyi niin, että 24.11.1963 päivätyllä kauppakirjalla siirtyi noin hehtaarin maa-alue Enontekiön kunnan Ylikyrön kylässä Tunturiladun omistukseen.

Perustettu rakennustoimikunta laati kovalla kiireellä suunnitelmat ja piirustukset tontin käyttöä sekä rakennuksia varten. Tontti vaakittiin jo ennen lumen tuloa - tai oikeastaan samanaikaisesti, piirrettiin korkeuskäyräkartta ja laadittiin pienoismallit.

Susikyrön kämppä ennen siirtämistään Pekanjängän pomokämppänä.

Lokakuun 29 päivänä 1964 pidettiin lohkomistoimitus, jonka lopputuloksena toimituksen pöytäkirjaan merkittiin tontin nimeksi SUSIKYRÖ.

Jo vaakitusmatkan yhteydessä oli löydetty Äkäslompolon puolesta Pekanjängän laidalta kaksi metsähallituksen myyntiin ilmoittamaa hirsikämppää, joista toinen oli sahatusta hirrestä ja toinen pyöreästä kelosta rakennettu. Kiireisten neuvottelujen perusteella molemmat kämpät ostettiin Tunturiladun nimiin. Talkooporukka purki kämpät ja ne siirrettiin myöhemmin Susikyröön odottamaan rakennustöiden alkua.

Toiminta 1965-66 saatiin myös rakennusluvat ja taasen talkoilla pantiin kelohirsikämppä pystyyn. Susikyrö valmistui 10.10.1967, jolloinka yhdistyksemme vietti myöskin 20-vuotisjuhlaansa. Savusauna valmistui saman vuoden elokuussa. Sitä yritettiin polttaa jo vuotta myöhemmin, mutta yritys ei onneksi onnistunut kokonaan.

1968-1969 korjattiin sauna ja muutettiin uloslämpiäväksi.

1969-1970 vietettiin ensimmäinen Susiviikko Susikyrössä. Tämän yhteydessä samoinkuin jäsenten omien käyntien aikana on jatkuvasti kunnostettu ja täydennetty alueen rakennelmia ja varustelua niin, että kämppä ympäristöineen on todella edustavan näköinen.

Tunturiladun XXV toiminta vuonna rakennettiin Susikyröön kesätalkoissa kellari ja vaja. Samanaikaisesti valmisteltiin neljännesvuosisataisen yhdistyksemme juhlaa, joka pidettiinkin sitten syksyllä, tarkemmin sanottuna 16.9.1972 Susikyrön omilla tanhuvilla Lapin läänin maaherran Martti Miettusen rouvansa kanssa juhlistaessa tilaisuutta, johon oli kutsuttu Raattaman, Ylikyrön kylän sekä Muonion, Enontekiön ja Kittilän kuntien edustajat ja laaja tunturilatulaisjoukko, kaikkiaan noin 300 henkeä kansoitti lähikankaat. Siellä oli minullakin kunnia ja ilo tulla kutsutuksi korkeaan "rääthyyn" ja samalla voin todeta, etten kirjoittaessani v 1963 kevättalvella Tunturilatu-lehteen erehtynyt uskossani joukkomme innostukseen ja voimaan kämppähankkeemme loppuun viemisestä.

Tällä välin oli taasen myös ostettu Susikyrön palstaan toinen hehtaari lisämaata, jotteivät muut ehtineet meidän takamaillemme, alue on myös jo lohottu ja maarekisteriin merkitty.

Kun nyt jo valmistelemme tulevia 30-vuotisjuhliamme on syytä todeta Tsarmituntu-rin juurella olevan palstamme saaneen kämpän ja suunnitelmia ties minkämoisia on kehkeytymässä tunturilatulaisten kuumissa päissä.

Montakohan muuta vastaavanlaista porukkaa voidaan osoittaa, joitten työn tuloksena pitkäjänteisen toiminnan muodot kukkivat näin runsaana ja monimuotoisena? Tunnen ylpeyttä ja myös kiitollisuutta voidessani vuosikymmenien aikana lukeutua näin loistavan veljes- ja ystäväpiirin joukkoon

Susikyrön keittokatos harjakorkeudessaan.

E

Kuluttajain oma tuotanto osa turvallisuutta

Keskusosuusliike OTK

jatkoa sivulta 31.

Käymissäni keskusteluissa puhuttiin myös siitä, että Tunturiladun jäsenistö edustaa melko kapeaa osaa väestöstä. Tunturilatu on ollut ja on edelleen "valkokaulusretkeilijöiden järjestö". Joku kuvasi asiaa entiset partiopojat ry:llä. Sitä ei pidetty pahan asiana. Todettiin kuitenkin, että tavallisen duunarin ei ole vieläkään aivan helppo tulla mukaan. Ihanteellista olisi, jos Tunturiladun jäsenistö muodostaisi läpileikkauksen koko väestöstä.

Jos käydyistä keskusteluista vielä jotain yhteenvetoa tekisi niin yleensä todettiin, että hallituksen jäseniä ja muita aktiivisesti toiminnassa mukana olevia henkilöitä olisi mukava nähdä useammin kuin susivihkiäisissä kerran vuodessa. Toivottiin jopa, että puheenjohtajalta ja hallituksen jäseniltä liikenisi aikaa tunti pari kuukaudessa tunturikerhoille.

Tunturiladun toimintaan kohdistettiin odotuksia myös niin, että Tunturilatu järjestönä ottaisi aktiivisemmin kantaa luonnon- ja ympäristönsuojeluun liittyvissä asioissa. Saamelaiskulttuurin tukeminen nähtiin myös asiana, johon voisi kiinnittää huomiota entistä enemmän.

Tunturiladun henki on muuttunut vuosien varrella entistä totisemmaksi. Alkuaikoina leikkimielellä oli tärkeä sija. Nykyisin näytetään mielellään, että mekin pystymme johonkin. Hyvähän se on toisaalta, mutta tehokkuutta ei kuitenkaan pitäisi asettaa ykköstavoitteeksi silloin kun on kysymys vapaa-ajan järjestöstä.

LEENA HEINONEN

Tunturiluuta

Tunturilatu järjesti kesällä 1973 Saariselän autiotupien janiiden ympäristöjen siivoamisen talkootyönä. Työ suoritettiin metsähallituksen luvalla ja sen antamia ohjeita noudattaen. Yksityisten hallinnassa olevat autiotuvat otettiin mukaan työohjelmaan, kun asianomaisilta oli saatu siihen lupa.

Hannu Hiltunen toimi kummina ja antoi tälle talkootyölle nimen "Tunturiluuta" Tunturiluudan tavoitteena oli ensiksikin varsinainen siivoustyön suorittaminen ja toiseksi se, että työn jälki esimerkillään vaikuttaisi estävästi tai ainakin vähentävästi autiotuvissa ja niiden ympäristössä todettuun roskaantumisilmiöön.

Tunturiluudan järjestelytyöt käynnistettiin siten, että yhdistyksemme johtokunta nimesi luutatoimikunnan, jonka vetäjäksi tuli Aarno Wäänänen ja jäseniksi Sirkka Laakso, Toivo Harjanne ja Yrjö Suunnittu sekä sihteeriksi Eila Wäänänen.

Ottaen huomioon talkootyön laajuuden, sen suorittamista ei haluttu monopolisoida yksinomaan tunturilatulaisten tehtäväksi, vaan mukaan kutsuttiin muitakin siihen halukkaita. Varsinainen talkootyö suunniteltiin suoritettavaksi eräretken yhteydessä. Metsähallitukselta saatuja ohjeita noudattaen luutatoimikunta laati yksityiskohtaiset kirjalliset ohjeet siitä, mitä töitä oli tarkoitus tehdä ja miten ne tuli suorittaa.

Metsähallitukselle ja sen eri portaan hallintoelimille sekä Nattasen ja Kaunispään palovartioihin lähetettiin siivoustyön suunnitelmat kuukausiohjelmien muodossa. Talkootyön tulosten kokoamiseksi luutatoimikunta laati 25 kohtaa käsittävän toimenpideilmoituslomakkeen annettavaksi jokaiselle retkikunnan vetäjälle. Työn tultua suoritetuksi vetäjän oli määrä palauttaa lomake täytettynä luutatoimikunnalle.

Metsähallitus huolehti tarvittavista työkaluista omille autiotuvilleen. Muita työkohteita varten ne saatiin lahjoituksina Helsingistä Kesko OY:ltä ja Rake OY:ltä.

Tunturiluutaan osallistuivat yhdistyksemme seitsemän tunturikerhoa. Lisäksi siihen tulivat mukaan seuraavat muut yhdistykset tai vastaavat: Suomen Ladun eräretkenjohtajakurssi, Karhulan susikerho, Nuorten retkeilyn tuki ry, Pieksän latu ry, Kemin taajojat ry, Imatran lapin kävijät ry sekä eräät yksityise asiasta kiinnostuneet henkilöt. Kaikkiaan tunturiluutaan osallistui n.20 suuruudeltaanvaihtelevaa retkijoukkoa ja yhteensä n.175 henkilöä. Siivottuja kohteita oli 34. Eräiden retkenvetäjien laskelmien mukaan vilkkaassa käytössä olevan autiotuvan ja sen ympäristön siivoaminen vaatii keskimäärin 70 miestyötuntia, jolloin siihen sisältyy myös jossain määrin kunnostustöitä.

Tunturikerho Kavtsin silloinen sihteeri Marjatta Lindberg teki kesäkuussa -73 laajan tutkimuskierroksen Saariselällä. Hän kävi ennalta tutustumassa 25:een siivous kohteeseen ja laati jokaisesta niiden kuntoa koskevan raportin. Suunnilleen saman

kierroksen hän teki uudelleen syyskuussa ja antoi jälleen raportit siivoustyön jälkeen tekemistään havainnoista.
Miten operaatio "tunturiluuta" sitten onnistui? Jos tuloksia katsotaan kokonaisuuden kannalta, se onnistui hyvin ja vietiin läpi suunnitelmien mukaisesti. Marjatta Lindberg kertoi raportissaan "valtavasta erosta" siivoamattomien ja siivottujen autiotupien välillä. Tunturiluuta herätti myös positiivista huomiota Saariselällä vaeltaneiden muiden retkeilijöiden keskuudessa. Siivotut autiotuvat ja niiden ympäristöt näyttivät ainakin kesän -73 aikana säilyneen siisteinä.
Tunturilatu luovutti tulokset tunturiluudasta laajan kirjallisen materiaalin muodossa metsähallitukselle, johon vastauksena saatiin 22.10.73 päivätty metsähallituksen pääjohtajan allekirjoittama kiitoskirjelmä.
Lopuksi mainittakoon, että tunturiluuta on katsottava eräänlaiseksi kokeiluksi. Saavutetut tulokset näyttävät kuitenkin osoittavan, että talkootyön avulla olisi Lapin autiotupien ja niiden ympäristöjen roskaantumisongelma ainakin jossain määrin hoidettavissa. Uskomme, että tällainen talkootyö esimerkillään vaikuttaa vastuunsa tuntevan retkiväen keskuudessa asennemuutokseen, joka jo sinänsä on omiaan ehkäisemään roskaantumisongelman syntymistä.

Aarno Wäänänen

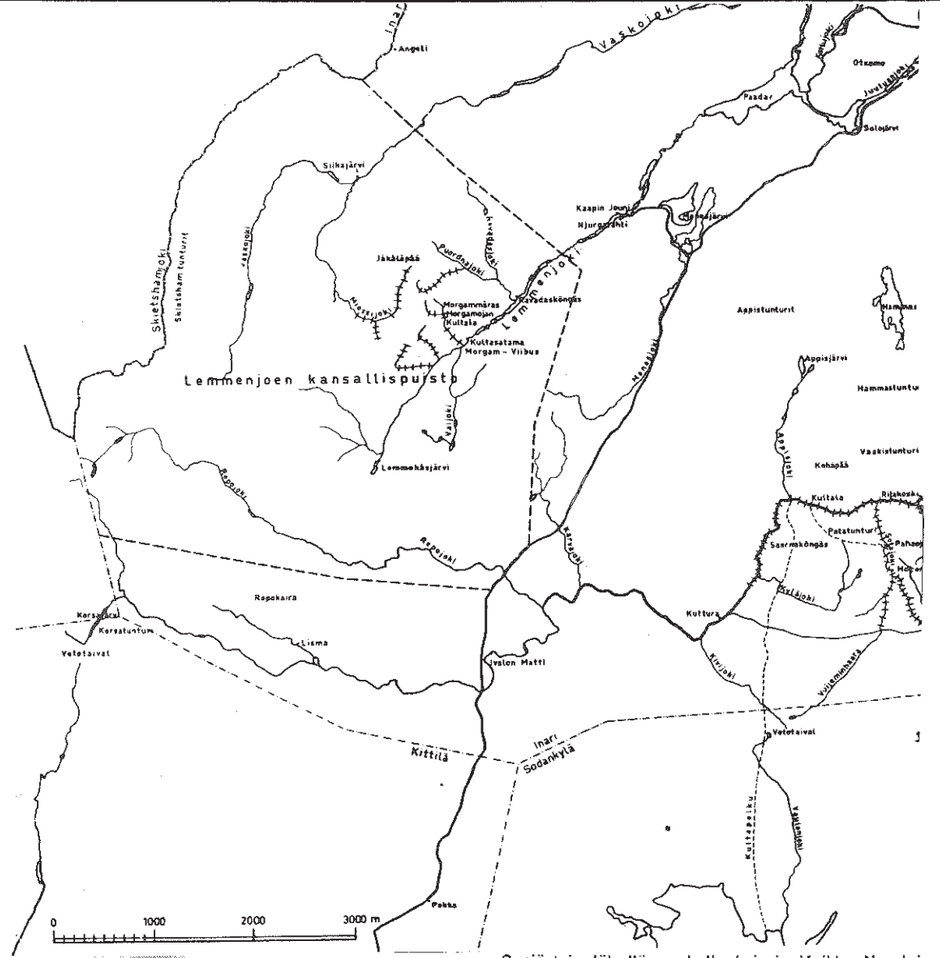
Karhulan tytöt tekemässä sillä siistiä Luirojärven rantamilla käistiin toiseen paikkaan.

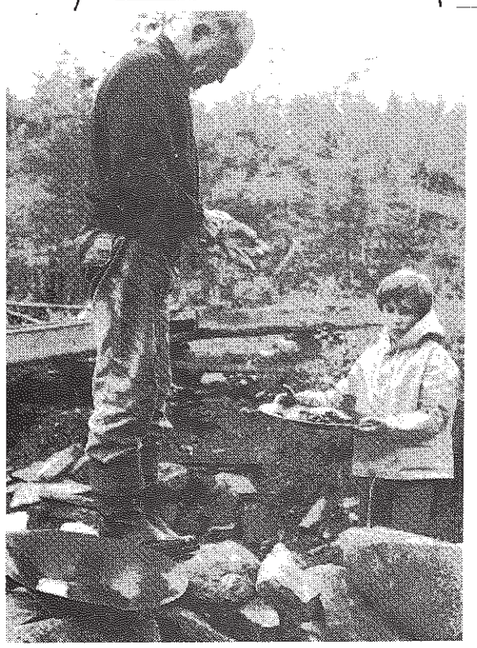

Vellinsärpimäojan PuuSee ennen ja jälkeen "Tunturiluudan". PuuSeen ympäristö pyyhkäistiin puhtaaksi ja koko huusi hyyskäistiin taiseen paikkaan.

Susiäytsin lähellä on kullankaivaja Veikko Nevalaisen kämppä. Hän on valmis jakamaan kullanhuuhdontaa koskevia neuvoja, milloin vain on kotosalla. Tässä Juha Laakso on jo lapioinut kultahiekkaa vaskooliinsa ja odottaa mestarin ohjeita.

Susiäytsi

Lemmenjoen kansallispuistossa, tuolla mainehikkaitten kullanhuuhtojien asuinsijoilla on tunturilatulaisilla ollut mahdollisuus kokeilla kultaonneaan omalla valtauksellaan vuodesta 1972 alkaen.
Susi-äytsi, jonka nimen tämä Jäkälä-äytsin varrella oleva valtaus kasteessa sai on joitakin "hengettömiä" hippuja luovuttanut valtaajilleen. Se SUURI kuitenkin vielä odottaa löytäjäänsä jossain peruskallion kolossa.

Saamelaiset ja me

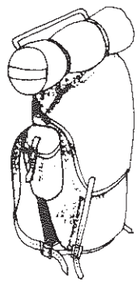
Saamelaisia on noin 35000. Suomen Lapissa heitä asuu noin 3000. Eniten saamelaisväestöä asuu Norjassa, jossa heitä on noin 20000, Ruotsissa asuu noin 10000 saamelaista ja loput noin 2000 asuu Neuvostoliiton puolella.
Suomen saamelaisista puhuu noin 2000 pohjoissaamea eli tunturilappia. Inarin ja koltan saamea puhuvia on kumpiakin noin 500 henkilöä.
Saamelaisten asema suomalaisessa yhteiskunnassa on koko historian ajan ollut alistettu. Vähä vähältä heidät on työnnetty muun asutuksen tieltä yhä kauemmas pohjoiseen. Maan valtaväestöstä heidät on aina erottanut omaleimainen kulttuuri ja kieli, joka kuitenkin on kaukaista sukua suomen kielelle. Edelleen saamelaisten mahdollisuudet saada yhteiskunnan palveluksia ovat huomattavasti pienemmät kuin muun väestön. 1970-luvun puolessavälissä meillä on vielä saamelaislapsia, jotka aloittavat koulunkäyntinsä hallitsematta läheskään kieltä, jolla heidän on koulunsa kaytävä.
Saamelaisväestö jakaantuu koko Pohjoiskalotin alueelle. Sen keskuudessa ovat valtakunnalliset rajat menettäneet melkoisesti merkitystään. Heimon sisäistä samoin kuin ulospäin suuntautuvaa tiedotustoimintaa rajoittaa kuitenkin se, että saamelaiset puhuvat viittä eri päämurretta eikä yksikään niistä ole kohonnut sellaiseen valta-asemaan, että siitä voitaisiin kehittää koko alueen kirja- ja yleiskieli. Suomen saamelaisten keskuudessa koltat erottuvat selvästi omaksi ryhmäkseen. Heidän ongelmakenttänsä on erittäin vaikea osittain koltan kielen ja osittain muista syrjässä olevan asuinpaikan johdosta.
Saamelaisväestö ei elä nykyajanvaatimuksia vastaavalla tavalla entisten elinkeinojensa varassa. Uusia elinkeinomahdollisuuksia on löydettävä, mutta niiden on lähdettävä perinteisen saamelaiskulttuurin pohjalta.
Tunturilatulaisina olemme oppineet rakastamaan Lapin luontoa ja liikkumaan siellä. Meidän retkeilymaastomme ovat paikkakuntalaisten jokapäiväisen toimeentulon lähteitä. Porolaitumet ovat erittäin hitaasti uusiutuvia pohjoisen karuissa olsuhteissa. Siksi ei ole samantekevää, miten tunturimaastossa liikutaan. Pohjoisen asukkaat valittavat, että retkeilijöiden ja muiden turistien "avoimien ovien taktiikka" on viime aikoina aiheuttanut paljon hankaluuksia. Poroaidat ovat poronhoidon kannalta välttämättömiä. Niitä ei ole turhan takia tehty retkeilijän vaellusreitin riesaksi. Poroaitojen veräjät on tarkoitettu olemaan kiinni. Ne on muistettava sulkea silloinkin, kun edellinen kulkija on jättänyt ne auki tai kun poroaita kulkee metsäautotien poikki.
Moottorikelkka on oivallinen matkanteon helpottaja. Toistaiseksi retkeilijällä on oikeus huristella moottorikelkallaan pilkkijärvelle tai lähituntureita kauemmas maisemia katselemaan. Kaikella kulkemisella on kuitenkin oma tekniikkansa. Jos moottorikelkalla liikkuminen on välttämätöntä tulisi liikkuessaan tarkoin suojella puustoa ja taimistoa. Poro on yleinen varoitusmerkki, mikä pitäisi kiertää kaukaa.
Kun retkeilijöiden lukumäärä tuntureilla lisääntyy, on roskaantumiskysymys jatkuvasti ajankohtainen asia. Se on meidän jokaisen oma asia. Kalojen perkausjätteet ja muut roskat on helppo kätkeä kivien alle ja koloihin, joissa ne eivät likaa luontoa. Se on pelkästään tottumiskysymys.
Saamelainen ajattelee monista asioista toisin kuin etelän asukas. Utsjoen kulmilta katseltuna Helsinki on syrjäinen paikka. Saamelaisen on vaikea ymmärtää etelän ihmisen kiirettä ja hoppua. Hänen on vaikea tajuta, että määrättyjen asioiden etelän ihmisten mielestä on pakko tapahtua sovittuna aikana. Se on osa sitä ajattelun ja elämän menon erilaisuutta, jota tapaamme napapiirin pohjoispuolella. Pohjois-suomalainen aikakäsite on toisenlainen kuin etelä-suomalainen.
Älä pety jos et tapaa saamelaista lapinpuku päällä jokapäiväisissä askareissaan. Aika on muuttunut. Perinteinen kansallispuku on tänään enemmän juhla- kuin arkivaate. Jos haluat tutustua paikkakunnan väestöön ole oma itsesi, mutta elä maassa maan tavalla. Kuuntele, seuraa tilanteita ja tutustu vähitellen. Jos haluat kuvata saamelaisia aidossa ympäristössä tee se huomaavaisesti. Jokainen ei pidä siitä, että saa olla juuri sinun valokuvamallisi.

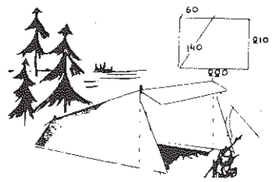
Leena Heinonen

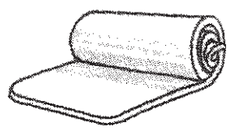
LEIRINTÄÄN - ERÄRETKEILYYN

Telttoja - makuupusseja - rinkkoja - keittimiä - retkeilyastiastoja - kumiveneitä - KARRIMAT-makuualustoja - kanootteja - retkimuonia.

Tutustukaa myymäläämme ja laajaan uusittuun retkeilyhalliimme tai tiedustelkaa esitteitä.
Palvelemme maaseutuasiakkaita myös postitse

PARTIO AITTA

Yrjönkatu 34, 00100 Helsinki 10, puh. 643 622

Avoinna:
ark. 8.30—17.00
la 8.30—14.00

Susikyröstä Susipesälle

Puljutunturilta näkyy kauas.

Susi kuulee aina kairan kutsun, milloin kiehtovana ja houkuttelevana, milloin pakottavana ja polttavana. On päästävä. Ja suuri hiljainen erämaa odottaa ja ottaa haltuunsa.

Viikko tai kaksi parantaa jo sielun. Mutta joskus, jos vaellushimo on pahinta laatua ja lomatkin sen sattumoisin sallivat, voi mielessä kangastella vieläkin pitkäaikaisempi retki. Tällaiseen tarkoitukseen sopii erinomaisesti vaellus Susikyröstä Susipesälle, susien omalta tukikohdalta toiselle. Ajatuksen Susikyrö-Susipesä-vaelluksesta heitti eräässä vuosikokouksessa esiin Antero, Tunturilatumme puheenjohtaja. Otimme haasteen vastaan ja toteutimme sen jo kesällä 1975, Jolloin Susipesää vielä esitti puutavarapino Sarmin palstalla.

Talvellahan kyseinen matka sujuu parissakin viikossa, ja voi hienosti oikaista yli jänkien. Mutta kesävaelluksessa Susikyröstä Susipesälle on aivan erityinen viehätyksensä, on hiljaisuutta ja rauhaa parhaanakin turistisesonkina, sillä reitti vie väkisinkin harvemmin kuljettuja maita. Olimme varanneet aikaa kolme viikkoa, ja se ummelleen kului. Luppopäiviä ei pidetty. Porukan muodosti kaksi henkeä, suuri mies ja ei- aivan-niin-suuri mutta mielestään urhoollinen nainen. Rinkat painoivat lähdössä 24 kg ja 34 kg, sillä muonatäydennyksiä matkan varrella ei hyväksytty. Ja matkan pituudeksi tuli kaikkiaan, maastohyvityksineen, 420 km. Mutta silti suosittelemme, suosittelemme kelle tahansa joka korvessa viihtyy ja jaksaa rinkkaa kantaa. Emme olleet mitään huippukuntoisia urheilijoita mekään.

Kun Susikyröstä lähdetään, on ensiksi kuljettava kolmisen kilometriä tietä Ounasjoelle. Ylikyröstä saa helposti venekyydin joen yli, ja sitten ollaankin jo aidossa erämaassa. Matka Susikyröstä koilliseen Nunnasen tielle vie läpi hyvin hiljaisen kairan, joka karttan mukaan on pääosin suota ja rääseikköä, tuntureista ei tietoakaan. Mutta tätäkin aluetta voi mainostaa kauniina. On runsaasti kauniita pieniä järviä, on avaraa hongikkoa ja juhlavaa kuusikkoa, on hurjia kelottuneita kuusia ja käkkyräisiä koivuja. Suota toki on, mutta kartanlukutaitoinen pystyy kyllä jängän kiertämään ja kulkemaan pääosin kuivia maita. Ja onhan suokin kaunis, kun pounikko kukkii täynnä suopursua, suokukkaa, ja paljon paljon hillankukkia kuin suuria valkoisia lumihiutaleita olisi rahkasammalpounuille satanut. Ja kaiken yllä kiehaava räkäparvi: aidointa Lapin kesää. Turisti ei varistele tänne appelsiininkuoriaan, sensijaan täällä asuu Laulujoutsen. Ja vaikka itse tuntureita ei alueella juuri olekaan, komottaa takana Pallaksen massiivi ja seuraa meitä vähitellen pienentyvänä läpi metsäisen kairan.

Kämppiä alueella on niukasti, eikä niitä kesällä tarvitsekaan. Reitillä Iso Salankijärvi-Käyräjärvi-Heinäjärvi-Salmijärvi-Pitkäjärvi on kauniita leiripaikkoja vapaasti valita. Pitkäjärven pohjoispäässä ei ole kämppää, vaikka autoimajakirja niin väittää (ehkä sensijaan reilusti, yli 1km, kauempana?). Pienellä Kuolajärvellä on kämppä, pieni poromiesten hirsitupa, joka könöttää korkealla järven itäisen rantatörmän päällä. Kapperpalossa maantien lähellä olisi myös kämppä, mutta viehättävämpää on vetää reitti Kuolajärveltä Puljutunturin pohjoispuolella olevalle pienelle Allijärvelle, jonka rannoilta löytyy tasaista jäkäläkangasta teltan alle. Valajärvi Puljutunturin juurella on kauttaaltaan suorantainen, enkä sinne asuntoa pystyttäisi. Ainoa varsinainen seikkailu matkalla on Ison Siettelön ylitys. Se on kaunis joki, joka syvänä, leveänä ja tummana soljuu vartevien koivujen ja mahtavien pajupuskikojen reunustamana keskellä aukeaa jänkää, joka kilometrisenä vartioi jokea kahden puolen. Joen yli ei kahlaa kuin farkut kaulassa, ja mahdollisuuksien rajoissa olevaa ylityspaikkaa saa kyllä etsiä kauankin.

Pulju on ihan oikea tunturi, vaikkei se ylpeile korkeuslukemillaan. Puljulle kannattaa nousta, sillä ei metsien pohjia kulkeva kuitenkaan maailman avaruudesta mitään tiedä. Koska ympäröivä kaira on matalaa, näkyy Puljulta kauas. Lounaassa Aakenus, Levi. Lännessä koko upea Pallaksen jono. Pohjoisessa Enonotekiön maanselän tunturit. Koillisessa Korsatunturi, idässä Kätkä. Pohjoiskoillisessa piirtyy taivaanrantaan Skietsimin jono, ja Korsasta oikealle kaukana kaukana näkyy Morgan Viibus ja muita Lemmenjoen tuntureita. Ja jos tapaat palovartijan, voit häntäkin haastattaa.

Seuraavaksi pn ylitettävä Nunnasen-Puljun välinen maantie, ja tien jälkeen on kohtalainen taiteileminen kartan avulla kuivia suon jänteitä pitkin, ennenkuin ollaan Narkijärven pohjoispäässä. Narkijärvi on kaunis ja avara, hiekkarantainen päästänsä. Narkijärveltä suoraan pohjoiseen vie kuvankaunis reitti, ensin muutaman metrin levyistä koivuista kannasta suon yli, sitten jäkäläistä Narkipuoltsaa, joka on kuin ihana korkea punkaharju keskellä suota.(Njarga-niemi, Puoldsa-jäkälää kasvava kangas.) Väljää hongikkoa ja tasaista kangasta, lisäksi pari kirkasta lampea jotka ovat kuin luotuja leiripaikoiksi. Puoltsaojalle on 1:50000 kartassa merkitty kämppä, jota ei ole olemassakaan, eikä ole koskaan ollutkaan. Joka tahtoo katon päänsä päälle, jatkakoon Korsatuvalle asti, joka sekään ei enää ole kaukana, viitisen kilometriä vain.

Korsajärvi on pitkä ja kapea kanjonijärvi jylhässä kourussaan, ja ylhäällä rantatörmän päällä vie paikoin hyväkin poropolku. Korsajärven pohjoispuolelta löytyy vanha Kultakurun tupa, jo röttelöinen ja hatara, mutta vielä hyvin yösijaksi kelpaava. Lieneekö matkaajien etappipaikka kuitakuumeen ajoilta? Jopa pieni savusaunakin könöttää puron rannalla. Täältä on helppo käväistä Korsatunturin huipulla, missä on kolmen kunnan rajapyykki, tosin käytännössä vain kivikasa poroaidan kupeessa. Ja maailmaa näkyy: Puljutunturi, Pallaksen jono, Peltotunturi, Skietsim, Lemmenjoen tunturit. Kaakossa ovat Uurrekarkea ja Kätkä, idässä kaukana näkyvät hyvällä säällä Appis ja Hammastunturi.

Kultakurun tuvalta vie vanha, sammaloitunut, karttaankin merkitty polku Ivalojoelle. Polkua kannattaa seurata, sillä se tulee juuri paikkaan missä Avvel on koskinen ja saappaissa kahlattavissa. Sinänsä Ivalojoen latva on jo täälläkin syvä ja kymmenisen metriä leveä. Ja reitti jatkuu, seuraavina kumpuilevia vaaroja: Mänty-Jolkka, Jolkkavaara, Risu-Jolkka.

Huuvaäytsi on todellinen nähtävyys. Jos on Korsajärvi jylhä, on tämä jos mahdollista vielä jylhempi ja kapeampi, rannat pystypahtaa ja louhikkoa. Jos haluaa äytsin länsipuolelle, on yli mentävä jo melko etelästä, pienen lompoloketjun kohdalta, sillä senjälkeen on Huuvaäytsi täysin
ylittämätön
Piekana naukuu pahdan yllä, ja kaltaan poropolulla törmää karhun jätökseen. Alhaalla ovat rannat reheviä: vartevaa koivua, pajua, vihreää sammalta ja rentukkaa, pieniä haaleansi-

Keskiyön näkymä Morgam Viibukselta.

nisiä suo-orvokkeja, kulleroita. Vastapäisessä pystyjyrkässä kallioseinässä näkyy kämpän raunio. Kuulimme poromiehiltä myöhemmin, että korsu oli ollut omituisen erakon, joka 50-luvulla teki kairaan piilopirttejään ja sitten itsekin katosi. Huuvajärven länsirannalla on lappalaisten vanha asentopaikka, on kodan kehikkoja, upea kivinen tulisija, ja tasainen nurmikko koivujen katveessa kutsuvana leiripaikkana.

Huuvajärveltä vie hyväkulkuinen reitti yli Repovaaran ja Reposeljän uudelle Vaskolompolon tuvalle. Siitä itään päin varsinkin Vaskonkuolpuna kauniine lampineen on erinomaista leirimaastoa. Postilatvan kämpälle pääsee suoraa reittiä ilman jänkää, viimeisenä "koivujen hautausmaa", iso laakea vaara jossa tunturimittari on tehnyt tuhojaan.

Me kuljimme tällä kertaa Postilatvalta Pellisen kämpälle, sieltä Kultahaminan kautta Morgan Viibuksen huipulle ja edelleen Oahujoelle. Pellisellä ja Lemmenjoen haminassa vallitsee kuitenkin kesäiseen turistiaikaan sen verran markkinatunnelma, että lisäpituudestaan huolimatta suosittelisin toista reittiä, meille ruska-ajalta tuttua, omasta mielestäni kauniimpanakin ja ehdottoman rauhallisena. Postilatvalta kuljetaan ensin etelään Naukuseljälle, ja sitten kaakkoon pitkin kauniita kuivia kankaita, jotka vievät Vertijängän ja Naugusjängän välistä Lemmekäsjärvelle. Tietysti Lemmekäsjärvelle pääsisi suoraan Huuvajärveltäkin, mutta soissa rypemistä ei tällöin voi välttää.

Lemmekäsjärvi on kaunis ja hiljainen, mutta suo- ja ruohikkorantainen, ja paremmat leiripaikat odottavat parin-kolmen kilometrin päässä. Lemmenjoki kannattaa ylittää kun vielä pääsee, esimerkiksi Naukusojan suulta missä ylitys on mahdollinen vaan ei helppo. Pitkin Lemmenjoen vartta alajuoksulle on sitten ihania jäkäläisiä tasaisia terasseja kasvaen harvakseltaan katajaa ja pientä koivua. Honka alkaa vasta ennen Poijuskaidia. Leiriä voi missä tahansa, jos vain malttaa.

Poijuskaidilta kuljetaan koilliseen. Vaijoen kuru pitäisi päästä ylittämään ennenkuin kanjoni repeää vallan mahdottomaksi. Itse ylitimme Vaijoen Nihasanjoen suun luona, mikä kartassa oli täysin mahdollisen näköinen paikka, mutta kiipeäminen kävi kyllä neljää raajaa käyttämällä ja pystyrinteen tunturikoivuissa roikkumalla, siis rinkka selässä.

Yli Nihasanoaivin vie Morgam Viibuksen huipulle helppo ja tasainen nousu, ei mikään hengenahdistuksen tie. Morgam Viibus on kuitenkin huippujen huippu, nousipa sinne miltä suunnalta tahansa. Maailmaa näkyy kauas ja jos sattuu paikallekauniina kesäyön hetkenä, voi unohtua tuijottelemaan aurinkoa ja tulenkarvaisia pilviä Maraksen yllä. Pohjoiseen taivaanrantaan piirtyvät sinisenä silhuettina Muotkat, ylinnä suippo Koarvikodds, korkein. Ja Viibukselta on aivan ihanteellinen kulkumaa Villinkijärvelle, Oahoaivilfe ja Oahujoen kämpälle, tasaista tunturinummea ja paljakkaa.

Oahun jälkeen on seuraava maisemien katselupaikka Urraoaivi, näyttävät panoraamat jälleen. Pian sen jälkeen on ylitettävä Pokan-Menesjärven tie. Menesjärven kämppä, "punainen tupa", voi ehkä sopia taukopaikaksi, mutta ei varsinaisesti rinkkaselkäisen yöpymiseen, sen verran levoton on majatalo aina maantien poskessa. Jos ei tahdo katsella matkaradiota ja maitotölkkejä, löytyy Menesjoen varresta kyllä taukopaikkakin parempi.

Maantien pöly kaikkoaa nenästä kyllä viimeistään Kynsileikkamajärvillä. Kaunista, erämaista, sopivaa teltanpohjaksi. -Kynsileikkamapäät on omituinen tunturi. Huippuja on kolme, tai matalin itäisin mukaanluettuna neljäkin, joiden sisäänsä sukema kattilapainanne on täysin erillään muusta maailmasta. Meidän uteliaisuuttamme tämä kiihoitti, ja nyt tiedämme mitä Kynsileikkamapäiden maailma sisällään pitää: kaunis laakso, kasvaa kulleroa, pajua, käkkyräistä koivua ja kynttiläkuusta harvakseltaan. Mutta pohja on pounikkoinen ja soinen, ja takertelevat rehevät vaivaiskoivu- ja paju puskikot kirvoittavat ruman sanan väsyneen kulkijan suusta. Onneksi tiesimme, ettei karttaan merkittyä Kynsileikkamapäiden kämppää ole olemassakaan, sillä jos sitäkin olisimme turhaan etsineet, olisi mielenterveys ollut vaarassa.

Riekkopää sitävastoin on kuin luotu pientä kevyttä sunnuntaikävelyä varten, tasaista ja puutarhamaista. Riekko-ojan kämppä näkyy kauas ylämaista tulevalle, ja Oahulta asti vaeltaneen on hyvä oikaista koipensa pienen idyllisen kämpän pienelle laverille ja vaipua pitkään tajuttomuuden tilaan.

Riekko-ojalta kannattaa kulkea yli Appisenpalon ja oudon kelokuusimetsikön, katsastaa pieni LAVUn kämppä ja ylittää Appisjoki Ylimmäisen Appislompolon pohjoispään kahlaamosta. Appisjoki on ylimalkaan niin syvä, leveä ja soinen, että muuta kunnon ylityspaikkaa ei lähimailla liene. Ja senjälkeen on aika suunnata jo etelään pitkin Hentun Matin pään sivua. Täällä kasvaa kilometreittäin niin villiä ja juhlallista kuusikkoa, että suorastaan luulisi pieniä metsähiisiä viliseväri.

Kehäpäälle kannattaa nousta, sillä se esittelee jälleen ylämaita komeasti: Appis, Hammastunturi, Vaskis. Edessä jylhä Ivalojoen laakso. Ja Kehäpäältä laskeudutaan sitten, aluksi verkkaan ja lopuksi yhä jyrkemmin ja jyrkemmin alas Ivalojoen Kultalaan, joka ei esittelyjä kaivanne. (Jos kaipaisi, käykää ihmeessä tutustumassa!)

Suorin tie Kultalasta Pahaojalle vie viitoitettua reittiä Patatunturin sivuitse. Riippusillat, hieno hyväkuntoinen Ykin silta yli Ivalojoen sekä pienempi, viime talvena korjattu metsähallituksen teettämä silta yli Sotajoen houkuttelevat valitsemaan juuri tämän tien. Pahaojan uusitulla ja korjatulla kämpällä voi vahvistaa ruumistaan, jotta jaksaisi vielä Multatunturin pohjoispuolitse Harrijoen latvalle. Täällä lahoaa maassa karttaankin merkitty koivuinen porokaarre, ja karttaan merkityistä turvekodoista pohjoisin on todella kunnollinen lapinkota, tiivis, koivunrungoilla vuorattu aukko keskellä katossa ja kivinen tulisija alla. Sateinenkin ehtoo sujuu tunnelmallisesti kotatulen äärellä. (Talvisessa lumimyrskyssä ei kuulemma kuitenkaan ole kämpän veroinen.)

Harripäät ovat hyväkulkuista maata, ja Tolosjoesta pääsee leveydestään huolimatta melko helposti yli, varsinkin jos viitsii riisua saappaat jalastaan. Mutta sitten on edessä todella vaikea, voimille ottava ylitys: nelostie. Me yritimme juosta yli kohtisuoraan ja kovaa jostakin Kaunispään eteläpuolelta, mutta silti näimme jä kuulimme viisi autoa (automobile, kulkeepyörien päällä bensan voimalla.) Bensan käry jäi kaikertelemaan nenään, eikä tunnelmia yhtään kohottanut Kaunispään laskettelurinne heinäkuisessa asussaan. Tulimme Vellinsärpimälle, minne johdatteli metrin levyinen mukulakivikatu. Ja kämpällä yöpyi jokin meluisa nuorisoleiri. Vellinsärpi-

Sarmin laulu

Sarmilla on oma sharmi
ihan selkäpiitä karmi
korpi kolkko, suuri erämaa,
missä hukka yksin vaeltaa,
karhu kaapii, nukkuu talviunta,
se on Sarmi, Inari on kunta.

Etäinen on tämä kaista
polku kiven kiemuraista
jotain pientä heinäalaa
kolttaperheelle ja kalaa,
pyyntimaata eikä muuta
puron yli pari puuta.
Vesi pursuu syvyydestä
sitähän ei mikään estä,
syntyy puro, koski, joki,
lompolo ja järvi toki,
Sarmijärvi Luojan luoma
suojana vain karu vuoma.

Sanoin kuvata ei saata
mit on vuoltehissa maata.
Kilo kirkas kirpaiseepi
kuohu kaunis karkaiseepi
pohjasta voi kiinni pitää
ei oo länttä eikä itää,
unohtuupi maa ja taivas
kaikki mikä äsken.
Koskessa käy loiske, kumu,
tunturia kiertää sumu
lompolo jää usvan alle
kiinnekohta kulkijalle.
Sumu haihtuu, luonnon mahti,
Sarmin huipulla on vahti
katsoo silmänsiintämätä
eikä tarkkaamatta jätä
joka suuntaa joka haaraa
seudun metsäpalovaaraa.

Tiedän Talaslompolossa
eräkämpän, saunan jossa
eräsusi huokaa tovin
kylpee syö ja kuorsaa kovin
makaa matkan rasitukset
aukikun on talon ukset
oli talvi taikka kesä
- se on uusi Susipesä.
Päättyy lepohetki ratto
alla jälleen sammalmatto
askel painaa rinkka hiertää
erämies kun käy ja kiertää
tekee tulet laavun laittaa
ihan minne mieli maittaa
tutun tunteen tuolloin tapaa
- ihminen on täällä vapaa.

AKSENTTI

On hyvä, että ajattelet terveyttäsi ja kuntoilet. Mutta älä tee sitä jalkojesi kustannuksella.

Kuntohölkkä ja -kävely rasittaa jalkoja enemmän kuin arvaatkaan.

Väärät jalkineet aiheuttavat tarpeettomia haittoja – venähtämisiä, hiertymiä, lihasten kipeytymisiä. Myös kova juoksualusta, routainen maanpinta käy jalkoihin. Kunnollisilla jalkineilla estät monta kiusallista vammaa. Ja mikä tärkeintä, kykenet kuntoilemaan säännöllisesti.

Urheilulääkäri, kir. apul.prof. Pekka Peltokallio on sanonut esitelmässään:

"Kuntoilijoiden tulisi entistä enemmän kiinnittää huomiota jalkineisiin, sillä alaraajojen rasitusvammoissa ja kiputiloissa jalkineet näyttelevät pääosaa juoksualustan ja -tyylin ohella. Tukevat, sisäpohjan tuella varustetut ja ns. kiilapohjaiset tossut, joissa kantapää on korkeammalla, helpottavat huomattavasti jalkaan kohdistuvaa rasitusta."

Karhu valmistaa oikeita kuntoilujalkineita.

Karhun Trampakset ja M-valmennuskengät ovat jokaiselle kuntoilijalle ja urheilijalle sopivat jalkineet. Tutustu meillä koko valikoimaan, vaikkapa pururata-tossuihin, ja pane omat jalkaasi.

Hanki Karhu-jalkineet ja nauti liikunnasta. Terveellisesti. Urheiluliikkeistä ja tavaratalojen urheiluosastoilta.

Jatkoa

mältä Kivipään yli Kivipään kämpälle ei kuitenkaan matka ole kohtuuton, varsinkaan kahvitauon jälkeen, eikä Kivipään kämppä suinkaan ole niitä Saariselän vilkkaimpia. Sinne mekin mahduimme.

Kivipäältä pääsee Kulasjoen yli ja Suomun varteen kukin toivomaansa kautta, kämppien kautta tai ilman. Sarmin suuntaan vaeltavan on kuitenkin ylitettävä lutto, ja yksi mahdollinen kahluupaikka on Oskarinkoski.

Oskarinkoskella seisoo vielä pystyssä vanha kämppä koltta-asutuksen ajoilta, katto pitää vettä ja piisi vetää: keidas kaatosateella, ankea pakkasilmoilla. Luton vartta pääsee helposti Raja-Joosepin tielle., ja metsäautotietä voi jatkaa pitkin Nahkimaojan vartta ja poiketa luoteeseen Vuoksijärvelle. Vuoksijärven luoteisrannalla sejsoo kämppä, ulkoa kuin noita-akan mökki, sisältä sievä. Hyvä on kämppä, ainakin kesäiseen tarpeeseen.

Sarmin kaira on hiljainen, vain me tunturilatulaiset siellä nykyään mellastamme. Kämppiä on muitakin, sieviä ja kodikkaita: Kolmosjärvi, Korppijärvi , Valolompolo, Pikku Ärttajärvi. Näiden kautta vie ainakin suorin reitti Susipesälle.

Akalauttapää, Sarmin kairan korkein tunturi, on laakeahko ja helposti valloitettavissa, mutta maisemat eivät ole mitättömät. Haikeaksi vatää mielen katsellessa itärajan takaista komeata Saariselkää, jonne joskus toivoisi pääsevänsä. Pahakuru lampineen on jylhä ja villi Akalauttapäiden välissä, pystypahdoillakin pääsee keikkumaan ken tahtoo. -Ohimennessään voi vielä vilkaista ison Nilijärven porokämpän, ja sitten mieli vetääkinjo omalle Susipesälle.

Löysimme Talasjärven lompolot, löysimme palstan, löysimme puutavarapinot talkoolaisia odottamassa. Katsastimme paikkaa ja sen hyväksi havaitsimme. Joen rannalla leirimme, ja senjälkeen oli matka polkua pitkin järviketjua myötäillen kohti Nellimön tietä. Aamubussia odotimme Mustolan luona tien penkalla, äänettöminä ja haikeina, mielessämme vielä varhaisaamun kirkkaus Sarmijärven ulapalla.

Tämä oli vaellus Susikyröstä Susipesälle, joka etukäteen oli tehty monia monituisia kertoja kartan Ääressä, nyt toteutettuna ja muistoihin siirtyvänä. Päällimmäisenä oli mielessä täyttymyksen tunne ja myös hienoinen ylpeys, sillä pitkä ja vaiheikas oli ollut kolmiviikkoinen erämainen taival. Muona ei loppunut kesken, eivätkä voimatkaan. -Mutta koskaan ennen emme olleet tajunneet Lappia näin laajaksi, erämaata niin mittaamattomaksi kuin se vielä koskemattomissa pohjoisissa kairoissamme on. Pienen pieni ja mitätön on tärkeä ihmisen lapsi suuren tunturimaan sylissä, ja pieni on ihmiskunta kaikenkaikkiaan mahtipontisine pyrkimyksineen. Sitten kun meitä ei ketään enää ole, seisovat tunturit muuttumattomina paikoillaan, ja tuuli ujeltaa rakkaisilla huipuilla.

Susipesä

Susipesän talkoopaikalle jouduttiin kuljettamaan suurin osa tavaroista hartiavoimin. Vaikka matkalla olikin vesiteitä, ei tainnut helpottaa ainakaan Pekka Huttusta, joka taas on joutunut toimeen tarttumaan.

Nämä pojat eivät työtä pelkää. Uskaltavat istahtaa kahvittelemaankin näin lähelle työtä. Kuvassa oikealta Eikka Häjänen, Heikki Laine, Pekka Huttunen, Kalevi Laaksonen, Viljo Teittinen, Väinö Tarkiainen, Rainer Rantanen ja Yrjö Suuniittu. Emäntänä toiminut Marjatta Haikonen yrittää piiloutua Väiskin mukin taakse.

Rainer Rantanen ja Pekka Huttunen saunan nurkalla.

Tunturilatulaisten joukon ja rakkaan Susikyrön kävijämäärän yhä kasvaessa alkoi moni haaveilla uudesta kämpästä. Tämä ajatus voimistui silloin kun v. 1971 tuli poltti tunturilatulaisin voimin rakennetun Sudenpesän Saariselällä. Uusi tukikohta tulisi saada erämaahan, pois tien tuntumasta.

Tunturiladun johtokunnassa asiasta monesti oli keskusteltu ja taisi olla Petteri Wäänänen, jonka silmään ensiksi pisti Sarmitunturin seutu. Tutkittiin tämän alueen karttaa entistä tarkemmin ja seurauksena oli Pekka Huttusen suorittama palstan etsintäretki kohteena Sarmin kartalta löytyneet yksityisomistuksessa olevat palstat.

Pekka kuljeskeli alueen ristiin rastiin ja mm. Talasjärven lompoloiden palsta, jonka omisti Paadarin perikunta, oli yksi hänen ehdokkaistaan. Myös Talasjärven niemellä oli saman perikunnan omistama palsta ja tämän niemen puolikkaasta, 0,5 ha pian tehtiin tarjouskin, joka ei kuitenkaan tuottanut tulosta. Kun Pekka sitten syyskuussa teki uuden retken Njangu-järven ja Livingojärven seuduille, alkoi Talasjärven lompoloitten palsta näyttää parhaalle tarjolla olevista. Vielä lokakuussa veiPekka Tunturiladun puheenjohtajan katsomaan aluetta ja nyt ruska-aikana siltä sai entistä myönteisemmän kuvan. Palstan suuruus oli 7,7 ha ja hinta putosi tinkimisen jälkeen 15000 markkaan.

Vuosikokouksessa marraskuussa tunturilatuväki teki päätöksen palstan ostamisesta ja niinpä kauppakirja allekirjoitettiin vielä samana vuonna päivänä, jolloin aurinko näyttäytyi viimeisen kerran vuonna 1974 Sarmitunturilla 22. p:nä marraskuuta. Järvet olivat silloin jäissä ja lunta vain väriksi.

Palsta nimettiin Susipesäksi, mikä nimi oli jossain vaiheessa vilahdellut nyt tuhkana olevan Sudenpesän yhteydessä. Sudenpesänpois meno merkitsi tunturilatulaisten rakentaman kämpän nimen häviämistä Saariselän karttalehdeltä. Näin se kuitenkin säilyisi itäisessä Lapissa, susien kairassa.

Alueen hankinta jouduttiin rahoittamaan osittain pankkilainan turvin ja niinpä olikin vuosikokouksessa päätetty seuraavan vuoden jäsenmaksun yhteyteen liittää vapaaehtoinen kämppärahastoon kerättävä maksu, jonka avulla lisäksi voitaisiin aloittaa kämpän rakennustyöt. Pieksämäkeläinen Viljo R. Teittinen lupasi samassa kokouksessa, että hän lahjoittaa rakennustarvikkeitten kuljetuksen Suomen mistä kolkasta tahansa Sarmitunturia lähinnä olevan tien varteen Näinhän sitten tapahtuikin ja tämä lahjoitus on arvioitu ainakin 5000 markan suuruiseksi.

Vapaaehtoinen keräys tuotti huomattavan summan rahaa joukossa muitakin suurlahjoittajia. Lähes jokainen jäsen oli osallistunut tähän, kukin voimiensa ja mahdollisuuksiensa mukaan. Samaan aikaan oli Pekka Huttunen valppaana puretavien hirsirakennusten suhteen. Hän katsasti kaikkiaan 40 riihtä ja lopulta iski silmäänsä Pieksämäellä olevaan Rusalan tilan purkutuomion alaiseen aittaan, joka sijaitsi Viljo Teittisen talosta vain 80 m:n päässä. Aitta osoittautui kohtuuhintaiseksi ja sen hirret suhteellisen hyväkuntoisiksi ja Pekka oli saman tien mielessään minkäälaiseksi se rakennettaisiin Sarmijärven palstalle. Pekka sai valtuudet kaupankäyntiin ja aitta oli kohta Tunturiladun.

Pieksämäen Njälläläiset purkivat aitan ja lisätavaraa he irroittivat toisesta purkutuomion saaneesta rakennuksesta, jonka paikkakunnan osuuskauppa lahjoitti. Jäsenkunnan ulkopuolelta tuli lisäksi lahjoituksina ovia, ikkunoita ja liesi. Muiden Tunturiladun kerhojen keskuudesta tuli tavaraa lisää, Kolbmasta vuorivillaa ja myöhemmin telttasauna, Kavtsista saunan kiuas katonläpivienteineen sekä kattohuovat ja Karhulan Susikerholta kotapata.

Nämä, sekä lisäksi työkaluja kuljettivat lähimpien naapureittemme Paadarin ja Wahlqvistin pojat moottorikelkoillaan Sudenpesälle kevätkelillä Sarmijärven Kolttakylästä, jonne Viljon rekka-auton lasti oli purettu. Kelirikko oli vähällä keskeyttää kuljetuksen, mutta kuitenkin saatiin tarvikkeet perille ja olivat valmiina odottamassa kämpän rakennustalkoita.

Rakennustalkoot alkoivat 13. 7. 1975. Ensimmäiset viisi talkoolaista kuljettivat Susipesälle omien tavaroittensa lisäksi ikkunalaseja, ikkunan kehyksiä ja erilaisia työkaluja. Tämä 14 km:n matka tehtiin veneellä ja vesistöjen väliset osuudet tavaroita kantaen tai venettä vetäen. Venematkaa oli 11 km ja kaikki järvet oli soudettava kahteen kertaan edestakaisin tavaroiden paljoudesta johtuen. Maataipaleet jouduttiin niinikään kulkemaan useampaan kertaan. Samaa raskasta reittiä ja kuljetustapaa kulki 5 sementtisäkkiä a 50 kg kahden naisen ja yhden miehen voimalla vuorokauden kuluessa ja kilpaa sateen kanssa.

Sade ja tuuli vaikeuttivatkin rakennustyötä, mutta silti alkoi nousta erämaahan hirsinen rakennus, jonka harjahirreksi elokuun 2. p:nä nostettiin komea kelo. Tämä kelohirsi oli uiden kuljetettutompolon toiselta reunalta.

Kämppä oli viidessä viikossa asuttavassa kunnossa. Talkoolaisia oli tullut sekä Mustolan että Kivijärven suunnilta. Heitä ilmestyi myös muualta sovittaen eräväelluksensa Susipesälle mutta useimmat tulivat vain osallistuakseen Lapissa oman kämpän rakentamiseen. Joukossa oli vain harvoja ammattimiehiä, mutta sitä enemmän innokkaita apumiehiä ja -naisia. Kaikkiaan 100 tunturilatulaista kävi tuon viiden viikon kuluessa talkoopaikalla ja heistä ainakin 78 osallistui varsinaiseen yöhön. Talkootyöpäiviä on laskettu kertyneen 580. Kaikki

Susipesän sauna elokuussa 1976.

Susipesälle tuolloin käyneet kuitenkin osallistuivat talkoihin mahdollisuuksien mukaan. Sekin joka ehti olla vain päivän, saattoi raivata tontilta pois nuotion verran roskia. ja jonkun toisen työhön osallistumiseen soi mahdollisuuden perheenjäsenen pelkkä läsnäolo.

Viimeisellä talkooviikolla saivat rakentajat nauttia vielä saunankin löylyistä. Tamperelainen Kauko Kangasniemi, joka oli talkoista joutunut lähtemään 1. viikon jälkeen, oli valmistutanut suuren teltan, joka kulki talkoopaikalle naapurikaupungin miehen mukana. Kiuas ja savutorvi, jotka Susipesällä jo olivat, pantiin keskelle, lauteet ympärille ja teltan tukipuut pystyyn ja tässä pikasaunassa saatiin löylyt vielä samana iltana.

Vaikka telttasauna olikin palvellut loistavasti niin talkoolaisia kuin retkeilijöitäkin, oli suunnitelmien varsinainen saunarakennus vielä toteutettava. Jo kämppätaikoissa se oli saanut tukipilarit, sementtiä kun ei sopinut jättää seuraavaa kesää odottelemaan, ja hirsikauppoja käytiin Metsähallituksen kanssa.

Metsähallitukselta saatiin lupakirja "leimata pystyyn saunan rakennuspuut". Myöhemmin on saatu lasku: 1400,- Puut oli leimattu n. 100-300 metrin etäsyydeltä kämpältä ja hirsisavottaan osallistui 12 miestä ja 6 naista 11-18. 4. -76. Puut kaatuivat rytisten. Oksat karsittiin ja puut katkottiin saunan seinän mittaisiksi. Ne vedettiin kahden paikkakuntalaisen moottorikelkan voimalla tulevan saunan viereen, jonne moottorikelkkatie piti paikoitellen tehdä miesvoimin tallaten. Puut kuorittiin ja osa lisäksi halkaistiin kämpän huonekalutarpeiksi, sekä pinottiin kaikki kuivumaan ja kesän rakennusväkeä odottelemaan.

Hirsisavotalla myös kuorittiin saunan hirret. Pöllin kimpussa Jarmo Häijänen, Matti Nyman, Eino Häjänen, Matti Rekola ja Heikki Gröhn.

Saunan rakentaminenhan oli jo alkanut kämppätalkoissa pilarin valulla. Nyt 14. 7. 76 tuli ensimmäinen tämän kertainen rakentaja Topi Hartikainen ja heti seuraavina päivinä lisää väkeä. Joukossa oli monta viime kesän kämppä- ja kevään hirsitalkoisiin osallistunutta, mutta oli myös Susipesän ensikertalaisia.

Pyöreät, valkokylkiset hirret saivatkokea teräviä kirveeniskuja ja tuntea taitavaa moottorisahan käsittelyä kyljissään kun ne lovettiin ja hirsikerrosten kohotessa korkeammalle taito sen kun vain parani. Tämän kirjoittajan lähtiessä Susipesältä 31.7. puuttui saunan harjakorkeudesta vain pari kerrosta.

Talkooväkeä oli siihen mennessä ollut parisenkymmentä, joku oli vain käymässä joku pidempään. Oli miehiä, jotka rakensivat ja naisia, jotka huolsivat näitä rakentajia, sekä suorittivat tehtäviä, joiden tekemättä jättäminen vasta olisi näkyneen oli siis syntymässä ja Pekka Huttunen optimistiseen tapaansa arveli sen olevan valmis vielä tämän syksyn aikana. Myös kämpän kalustamiseen tarvittavat komeat hirret jäivät höyläämisen huolellisten käsien jäljiltä odottelemaan pääsyä omille paikoilleen ja kaapin paikka oli piirretty paperille.

Hirsisauna parhaimmillaan, löyly-, pesu- ja pukuhuone-

Susipesä on nyt olemassa. Rakennuspäällikkömme hautoo uusia suunnitelmia keittokatoksesta, heinätalkoista, turvekammista ja ties mistä, mutta ovathan toteutuneet aikaisemmatkin, hurjilta tuntuneet suunnitelmat tunturilatulaisten jäsenkunnan voimin.

Sudenpesää oli rakentamassa 23 tunturisutta v. 1952, kukinkuuden päivän ajan. Susipesän kämppää v. 1974 rakentamassa olleiden 78 tunturilatulaisten työpäivien yhteismäärä oli 550 pv, siis keskimäärin 7 pv. jokaista kohti. Näin laskeskellen ovat talkoolaisten voimavarat pysyneet lähes samana. Tosin silloisesta 60:sta tunturisudesta osallistui 23 talkoisiin - nyt 1800 tunturilatulaisesta 1/23.

Noista Sudenpesän ajoista on Tunturiladun toiminta kuitenkin laajentunut ja niinpä se nykypäivänä antaa mahdollisuuden niiden 1700 tunturilatulaisen, joilla ei ole mahdollisuutta osallistua rakennustalkoisiin, kantaa kortensa yhteiseen kekoon. Myös heidän ansiostaan Susipesä syntyi ja kasvoi erämaahan kahdessa vuodessa.

S L.

Eräretkeilymaastot eilen ja tänään

Erämaita-onko niitä enää olemassa? Saariselkä-vieläkö sinne kannattaa kulkijan samota? Joko on kaikki salot saastutettu, kaikki tunturit turmeltu?

Paljolta niin väitetään. Sanotaan autiomajojen ympäristön muuttuneen kaatopaikan kaltaisiksi ruostuneiden tölkkien röykkiöiksi. Kerrotaan kalojen kaikonneen Suomusta, Muorravaarakasta ja muistakin vesistä yleisimpien kulkureittien varsilta.

Liekö tuossa perää- ja minkä verran?

On tieten muutosta havaittavissa. On paljonkin. En toki sanoisi, että erämaat olisi peräti pilattu. Ehkä paikoin, ei silti kaikkialta. Ei edes järin laajalti.

Millaista sitten oli erämaissa ennen, miespolvi taaksepäin?

Kun kolusin tuntureita kohta kolme vuosikymmentä sitten ensimmäisiä kertoja, ei erämaassa juuri tavannut muita kulkijoita. Pallaksen ja Hetan välillä telttailimme kymmenisen päivää. Pyhäkeron palovartijan lisäksi näimme Montellon majalla yhden ainoan retkeilijäporukan.

Ensimmäisellä Saariselän vaelluksellani olimme olleet erämaassa toista viikkoa, siitä Luirojärvellä yli neljän yön, ennen kuin ensimmäiset vieraat tapasimme: pari parroittunutta partiojohtajaa tuli etsimään rajamiesten kämpältä kuivaa suolaa ja kysymään, "mikä päivä nyt on?"

Nykyisin ei pääse samassa määrin nauttimaan yksinäisyyden ylellisyydestä Pallaksella eikä Saariselällä. Ei ainakaan sesonkiaikoina. Eikä varsinkaan vaeltaessaan niitä tavanomaisimpia polkuja kämpältä toiselle. On päinvastoin pakko lähteä siitä otaksumasta, ettei autiomajoille mahdu. Tai jos mahtukin, se riippuu siitä, minkä verran sopu sijaa antaa.

Vaan kuitenkin kaikitenkin! Kahdella viimeksi tekemälläni eräretkellä olen kuin olenkin saanut liikkua ja majailla enimmäkseen ihan omissa oloissani. Ei ole ollut vaellusväleillä vastaantulijaa eikä tuvilla tungosta. Selitys: vaelluksen ajankohta on valittu vasitenkin niin, ettei silloin liiku väkeä liiemmälti erämaissa. Myös vaeliusreitti on harkiten satutettu sivuun suosikkiseuduilta.

Hiihtelimme viime Vapunpäivän aikoihin talven viimeisillä lumilla Utsjoen kirkolta Inarin kirkolle. Toista viikkoa tunturissa viivyttiin ja matkaa taitettiin mitä lie kertynyt päälle kahdensadan kilometrin. Yhdeksän yötä oltiin autiomajoilla, niistä seitsemän ihan yksin omalla joukolla. Vain kahtena yönä oli muuta porukkaa, mutta sen verran kohtuullisesti, ettei tungosta syntynyt.

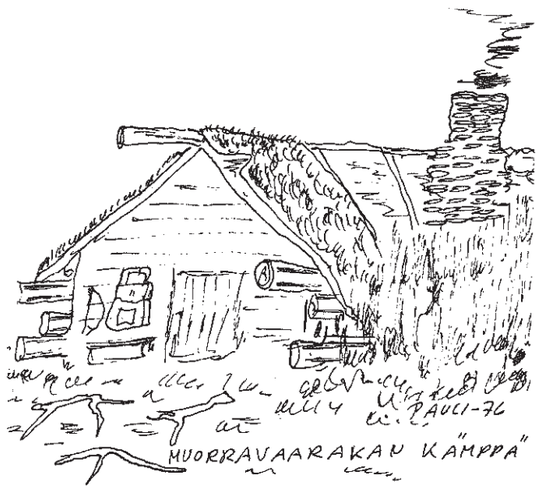
Vaellusväleillä emme liioin muita ihmisiä kohdanneet kuin kerran, kaksi enintään, silloinkin kämppien lähimaastossa.

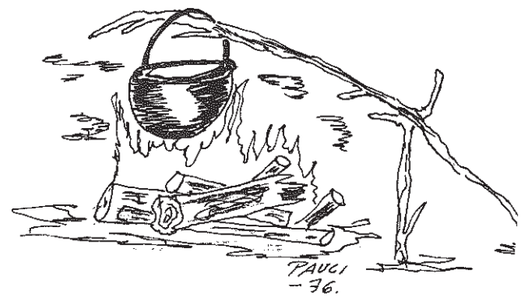
Viime vaellukseni Saariselälle todisti samaten ainakin itselleni että tuolla tuhansien kulkijain turmelemaksi väitetyllä alueella saa olla ihan yllättävän yksikseen, kun kiertää autiomajat ja karttaa niiden välille syöpyneitä tossupolkuja. Viisainta on tehdä niin kuin eräs susiveikko kerran piruili tämän kirjoittajalle: lukea ensin tarkkaan "Lumikurusta", minkä reitin Kemppinen on neuvonut, ja sitten vaeltaa visusti toista reittiä..!

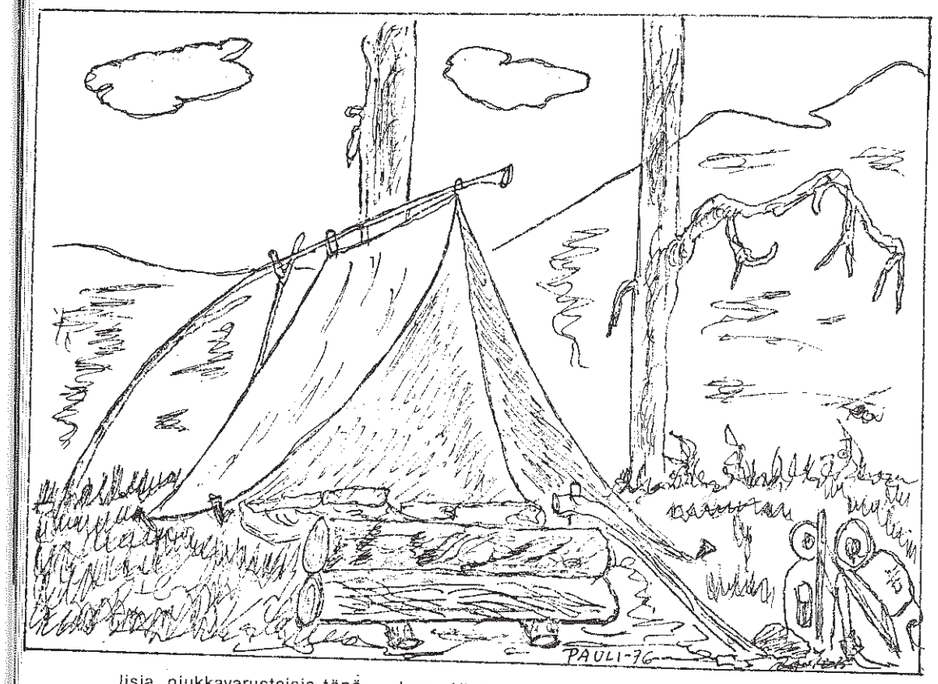
Tapaat taatusti muita kulkijoita, jos lähdet Muorravaarakalta länteen läpi Lumikurun ja Pirunportin. Vaan jos vedät vähän vasemmalle, kuljet Suppukotavaaran vieritse tai Riitelemäpään alitse, eipä tarvitse tällä välillä törmätä moneenkaan vastaantulijaan.

Myös majoitusolot ovat muuttuneet melko lailla. Ennen olivat kämpät mustia, hataria ja vetoisia, nykyisin viihtyisiä ja valoisia, hyvin varustettuja. Yhtä hyvin voi tietenkin sanoa, että kämpät olivat ennen tunnelmallisia, erähenkisiä, ja nykyisin liiankin sivistettyjä, teknisiä. Jokaisella makkaralla on ne kuuluisat kaksi päätänsä...

Vaan jos tykkäät mustuneista katto-orsista, nokisesta takasta ja olet valmis sietämään vähän vilua, ehkäpä vuotavan katonkin, mikä ihmeen pakko sinun on vaeltaa vastapystytetyltä tuvalta toiselle samanlaiselle. Enemmän toki erämaissamme on edelleenkin noita tunnelmal-

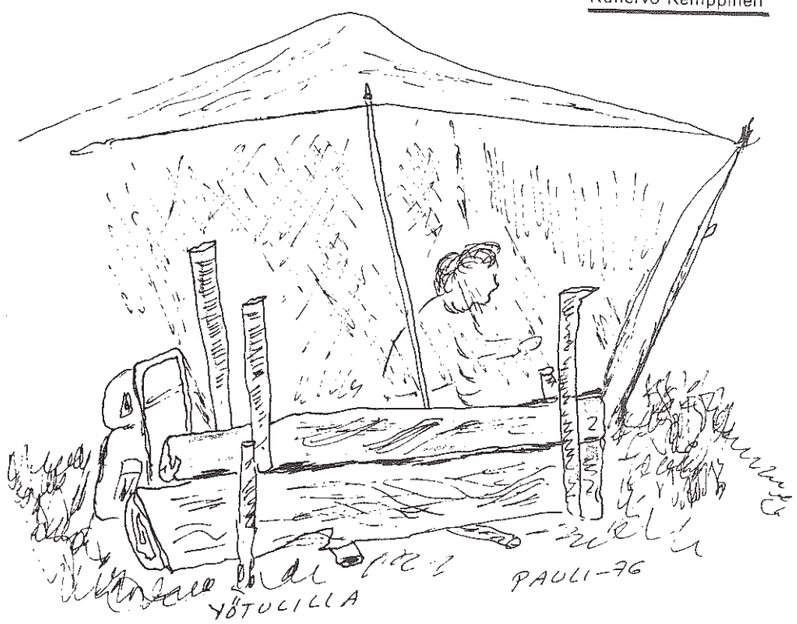

lisia, niukkavarusteisia tönöja. Ja jos taas mielesi tekee turvautua uusien majojen suojaan ja kaminan lämpöön, silloin saat oppia sietämään myös muiden kulkijain seuraa niin tuvilla kuin niiden välisillä taipaleillakin.
Kalansaannissa on tänään myös eroja eliiseen, paikoin paljonkin. Ennen sai verkkainen vaeltelija Suomusta ja Muorrasta varrasakalat vähin vaivoin. Kun vain viitsi tuntikauden vedellä vilkkuaan nivapaikan pyörteissä, sai saaliista olla varma. Nykyisin on kieltämättä paistinkalakin tiukassa. Ainakin siellä, missä väkeä runsaammin vaeltelee. Mutta kyllä vieläkin kärsivällinen kalamies palkitaan. Tarvitaan kenties enemmän aikaa, taitoakin. Ehkä pitää etsiä jälleen vähemmän piiskattuja vesistöjä. Mutta onhan niitäkin laajassa Lapinmaassa.
Vähiten ovat muuttuneet erämaan maisemat. Tunturit ja jängät, kosket ja korpimaat ovat kutakuinkin entisellään. Erona ehkäpä vain se sinänsä surullinen seikka, että erämaiden koristukset, koukero-oksaiset kruunupääkelot, ovat harventuneet, paikoin tyystin kadonneet. Mutta muutoin on maisema ennallaan. Yhtä mahtavana kaartuvat tunturien kyömyt. Yhtä hilpeänä laulaa rinnettä alas viilstävä puro. Yhtä vaikuttavan viiltävä on aapamaiseman alakuloisuus.
Eikä ole eroa entiseen kapustarinnan vihellyksen nuotissa, ei liioin riekkokukon rehvakkaassa kotkotuksessa, kun se koivikosta lentoon lehahtaa.
Ehkäpä kaikkein suurimman muutoksen ovat kokeneet - tunturiseutujen kartat! Niitä kun ei ennen kaikilta tienoilta saanut juuri minkäänlaisia. ja jos alueelta oli olemassa 'taloudellinen' 1:100 000 ei se järin paljon totuudesta tiennyt.
Toista on nykyisin: nythän lähes koko Lappi on kartoitettu. Saat ostaa vaikka repullisen tarkkoja topografikarttoja, joissa on oikein kuvattuna jopa tienoon komeat yksinäiskivet ja suuret puutkin. Ei tarvitse eksyksissä hortoilla ainakaan kartan kehnouden takia.
Eri asia on - jälleen - kuka tätä kehitystä pitää hyvänä, kuka pahana. Toki on toisaalta nautinto etukäteen suunnitella retkensä kartalta tarkalleen ja se sitten maastossa samalla tavoin toteuttaa. Mutta kieltämättä silloin menettää sen tutkimusmatkailijan tunnelman, jonka koki miespolvi sitten, kehnojen karttojen aikana.
On siis eroja jos on yhtäläisyyttäkin. Ovathan tunturit tallella ja erämaat - enimmäkseen - entiselläänKyllä sinne yhä kannattaa vaeltaa, kun ottaa sopivan järkevästi varteen vallitsevat tosiolot ja muutkin niin sanotut realiteetit.
Itse ainakin lastaan rinkkani kerta kerran jälkeen niin kauan kuin jalka nousta jaksaa.

Kullervo Kemppinen

Sudet 1976

Ikäsudet

Ikäsusi 35
Heikki Gröhn

Heikki kulki Lappia pitkin ja poikin, vihittiin vuonna 1960 tunturisudeksi 211, ja ja vuotta myöhemmin johtajasudeksi no 7. Hän ihastui Lappiin ja muutti Helsingistä v.1963 Rovaniemelle asumaan. Sieltä, napapiiriltä hän on toiminut Tunturiladun tehokkaana yhdysmiehenä milloin minnekkin suuntaan Lappia. Hänen ansiotaan on, että Tunturiladun lähettämät joulupaketit ovat kulkeneet perille asti Suomen pohjoisiimpiinkin kolkkiin. Hän on se, joka valtuutettiin tekemään Susikyrön tonttikaupat Oskari Kyron kanssa. Susipesän saunahirret kasvaisivat ehkä vieläkin jollei Heikki olisi neuvotellut niiden ostostamisesta Metsähallituksen edustajien kanssa. Hän osallistui myös hirsisavotassa tukinkaatoon ja pöllinkuorintaan.

Tämä ehtivä ikäsusi on Suomen Ladun hallituksen jäsen, Kiilopään koulutuskeskuksen hallintokunnan ja rakennustoimikunnan jäsen ja puheenjohtaja, Lapin latualueen aluetoimikunnan jäsen ja puheenjohtaja sekä Ounasvaaran Latu ry:n ja Kansainvälisen laturetken-Napapiirin Hiihto- järjestelytoimikunnan puheenjohtaja vuodesta 1965.

Hän on suorittanut Suomen Ladun hiihdonneuvojakurssin ja vetänyt Ladun eräretkiä. Hän on ollut liikuntalomakurssin vetäjänä Vierumäen Urheiluopistolla sekä toiminut SVUL:n Lapin piirin kuntourheilujaoston jäsenenä ja puheenjohtajana. Lapin Urheiluopistosäätiön valtuuskunnan jäsen hän on ollut vuodesta 1971 alkaen.

Näistä ansioistaan hänelle on myönnetty Suomen urheilun hopeinen ansiomitalli sekä Suomen Ladun hopeinen plaketti ja nyt hänet kutsutaan ikäsusien korkeaan rääthyyn.

Ikäsusi 36
Hannu Hiltunen

Hannu aloitti retkeilyn jo 40-luvulla partiolaisena, jolloin metsät ja meri tuli tutuiksi. Partiopoikakautta seurasi urheiluseuratoiminta vetäjänä ja itsekin eri lajeja harrastaen: talvisin hiihti maakuntaviesteissä, kesällä suunnisti ja juoksi terveydekseen (400m-52sek., 800-1.58sek) sekä toimi palkintotuomarina 50-luvun kilpikeissä yleisurheilumaaotteluissa. Urheiluseuratoiminnastaan hän on saanut SUL:n hopeisen ansio plaketin.

Lappi otti hänet sitten omakseen. Ensimmäinen eräretki suuntautui Saariselälle v. 1 ennen Kemppisen Lumikurun ilmestymistä. Tunturisudeksi hänet vihittiin v. 1960. Eräretkiä on kertynyt 13, joissa kymmenessä ollut vetäjänä. Muita Lapinkäyntejä toinen mokoma. Tunturien huiputuksia on 85, joista yli 1000 metrisiä 7 kpl. Hän on kolunnut Tahkon-, Pirkan- ja Finlandiahiihdot ja kuntosuorituksia 25 vuoden ajalta 700-2600/v.

Perhe on joutunut mukaan harrasteeseen: vaimo on tunturisusi ja sudenpennut Jouni (11) ja Marko (9) otettiin Lappiin mukaan pienestä pitäen. Jouni vedettiin 1 1/2 vuotiaana tunturiin ja Marko hiihti 2-vuotiaana Susikyröstä Vuontispirtille. Pojillekin on kertynyt 8 Lapinkäyntiä, joista 3 eräretkeä, pisin niistä 180 km.

Hannu on ollut Tunturiladun johtokunnan jäsen vuodesta 1966. Yhdistyksemme useimmat taiteelliset tuotteet ovat hänen käsialaansa. Hän on suunnitellut Tunturiladun metallisen rintamerkin, Susikyrön merkin sekä susivihkiäisten lavasteet, näyttelyt ja illalliskortit kymmenen vuoden ajan. Hän on tehnyt piirustukset Susikyrön niliaittaan sekä suunnitellut "Älä eksy tunturiin"-opaslehtisen yhdessä Anteron kanssa. Suomen Ladun hopeinen ansioplaketti hänelle myönnettiin v.1971.

Näiden harrastusten lisäksi ovat valokuvaus ja kaitafilmaus hänelle "sydämen ja hartioiden asia" (joskus on kameroita rinkassa enemmän kuin ruokaa) ja Lapinkirjallisuutta keräämällä, n. 200 teosta hyllyssään, on tällä ikäsudella mahdollisuus pistäytyä Lapissa milloin tahansa näitä lukiessaan.

Ikäsusi 38
Sirkka Laakso

Koulutytön haaveissa ensimmäinen "käynti" Lapissa Kokon Sudenhampaisen kaulanauhan lukuhetkillä joskus 50-luvulla. Ensimmäinen todellinen käynti vasta vuosikymmenen verran myöhemmin 1962, jolloin Lapin todellisuuteen tutustuttiin eräretkellä Hetasta Ylläkselle.
Sitä on seurannut kolmisenkymmentä muuta käyntiä Lapissa, näistä 24 on ollut eräretkiä, joukossa yksi yli 300 km:n pituinen.
Retkillä on katseltu 134 tunturia niiden yläpäästä käsin, joukossa Kebnekaise ja Korvatunturi. Yli tuhatmetrisiä valloitetuista tuntureista on ollut 22.
Tunturiladun puuhiin Sirkka Laakso on osallistunut kaikessa hiljaisuudessa monella tavalla. Talkooreisuja ikäsusi Laakso on tehnyt Susikyröön ja Susipesälle. Muissa talkoissa on pyöräytelty paketteja ja postimerkkejä on nuoltu kirjeisiin ja kortteihin. Tunturiladun johtokuntaan Sirkka Laakso tuli 1969 ja sen piirissä hän on osallistunut moniin talkoisiin, joista yksi on tämän Tunturilatu-lehden kokoon saattaminen pari kertaa vuodessa.
1964 Sirkka Laaksosta tuli tunturisusi numerolla 416.

Sudet 1976

Ainekset johtajasudenkin merkkiin lienevät koossa, mutta ei ole tullut jätetyksi susivaliokunnalle, Hän on pohdiskellut, mitä Lapissa pitää tehdä ensi avun jälkeen kun jatkoapua ei ole saatavissa. Näitä mietelmiä hän on luennoinut ja pannut paperille. Yksi kirjeopiston opintokirjekin on näiltä jäljiltä syntynyt.

Ikäsusi 39
Kauno Laine

Kaunon ensimmäinen Lapin matka tapahtui 25 vuotta sitten v. 1951. Sen jälkeen hän on tehnyt eräretkiä ja käyntejä eri puolille Lappia yhteensä 29 ja pari kertaa käynyt Ruijassakin Paulaharjun jälkiä haistelemassa.

Tuntureista hän on kiivennyt 50:n huipulle asti, joukossa on mm. Korvatunturi ja yli tuhatmetrisiä on 10.

Tunturisudeksi hänet vihittiin v. 1966 n:olla 521 ja v. 1968 johtajasudeksi n:o 44

Lapinharrastus on heijastunut hänen ammattiinsakin ja niinpä on sytynyt useampia Lappi-aiheisia lyhytelokuvia, joista monet varmaan ovat tuttuja tunturilatulaisille Mainittakoon Lapin taikaa, Eräpoluilla, Tunturihiihtoa, Neljän tuulen tuvilla, Yöttömillä taipaleilla, Lapin seidan kutsu, Oikea suunta sekä Tree Keys to Finland.

Tunturiladulle erittäin merittävän työn tämä ikäsusi teki taltioidessaan 16mm:n filmille Susivihkiäiset Susikyrössä v. 1972

Saamelaiskultturista kiinnostunut Kake, joka on kuvassaankin pukeutunut saamelaiseen kansallispukuun on tehnyt diasarjan (130) tästä pukukulttuurista Aslak Sarren kanssa ja saamen kieltä hän on opiskellut kolmena vuotena. Hän on toiminut aktiivijäsenenä Lapin Sivistysseurassa sekä saamelaisyhdistys Mii'ssä. Hänen innokkuutensa Lappia käsittelevän kirjallisuuden keräilijänä on tuottanut n.270 niteen kokoelman kirjastoonsa. Tunturiladun susivaliokunnan jäsen hän on ollut vuodesta 1969 alkaen

Ikäsusi 37
Reino Kärkkäinen

Kiinostus Lappia kohtaan alkoi jo 1950-luvulla. Ensimmäinen matka suuntautui Kilpisjärvelle. Tästä alkaen retkeily muodostui kiinteäksi harrastukseksi Reiskan elämässä. Hän liittyi Työväenopiston Retkeilijöihin (Hotorit) v. 1952 ja oli n. 16 vuotta sen johtokunnassa. Tunturiladuun hän liittyi v. 1958 ja on sen ainaisjäsen sekä vihittiin tunturisudeksi v. 1960 n:olla 224. Johtajasusi v. 1964 n:olla 18. Tänä aikana Lapissa käyntejä on kertynyt 53, joista süunnilleen puolessa toiminut vetäjänä joko kiinteillä kursseilla tai eräretkillä Kuuluu myös Latuneuvojiin samoin kuin toiminut HelsinginLadun piirissä.

Tunturiladun toiminnassa hän on ollut mukana liittymisestään saakka osallistuen mm. lukuisiin talkoisiin ja erinäisiin järjestelytehtäviin. Tunturikerho Kavtsin perustamisesta (v. 1972) lähtien hän on kuulunut sen kerhotoimikuntaan ja hoitanut Kavtsin lukuisten retkien suunnittelemisen ja johtamisen.

Muista harrastuksista mainittakoon osallistuminen Työväenopiston retkeilytoimintaan sekä kansantanhut ja kaitafilmaus.

Johtajasudet

Susivaliokunta on läpikäynyt saapuneet susianomukset ankaran myötämielisessä hengessä. Olkoonkin totta vain toinen puoli, mutta Rääthyyn pääsemiseksi on susivaatimukset täytettävä just eikä melkein, varsinkin kun rimaa ensi vuodeksi tullaan nostamaan sekä tunturisusien että varsinkin johtajasusien osalta, tämän on jo Tunturiladun johtokunta päättänyt.

Tunturisusianomuksia tuli kaikkiaan 60 kpl, joista 52 hyväksyttiin ja 8 jouduttiin hylkäämään. Uusia johtajasusia tuli 14 ja kaksi jouduttiin reputtamaan. Johtajasusien osaltahan lopullisen päätöksen teki Tunturiladun johtokunta.

Luettelo uudesta susilaumasta mallia -76 seuraa tässä. Salaperäiset numerot tarkoittavat: Kä-tunturikäynnit, Hu-tunturinhuiput, Er-eräretket, Jo-eräretket, joissa asianomainen on ollut johtajana. Lukumäärä voi olla hiukan toinen kuin anojan itsensä ilmoittama, sillä susivaliokunta ei ole hyväksynyt eräretkiksi alle 6 vrk retkiä, tuntureiksi napapiirin eteläpuolella olevia, jne.

106

Heiskanen, Matti, Kerava. Susi n:o 1171/75.
Johtajasusivaellus kevättalvella -76 Käsivarren ylätuntureilla 381 km, vetäjänä itse ja valvojana Allan Vainio. Harrastusnäytteenä maakotkien aiheuttamien porovahinkojen tutkiminen ja vahinkojen merkitys porotaloudessa.
Keravan Ladun puheenjohtaja.
Hu 46, Er 5, Jo 5.

107

Huhtinen, Heikki, Hämeenlinna. Susi n:o 1008/72.
Johtajasusivaellus 385 km huhtikuussa -73 Allan Vainion johdolla Käsivarren ylätuntureilla. Harrastusnäytteenä perehtyminen tunturivaeltajien kämppäkulttuuriin sekä siihen, miten autiomajoilla todella pitäisi menetellä ja käyttäytyä. Kokenut ja kova susi.
Hu 40, Er 15, Jo 11.

108

Lehto, Lauri, Hämeenlinna. Susi n:o 1084/73.
Johtajasusivaellus 343 km kevättalvella-76 Saariselällä itse tokkaa vetäen. Harrastus näyte Lapin autiotupien varustetasosta, saniteetti ja hygieniakysymyksistä. V. -72 varsinaisesti alkanut eräretkeily vauhdittaa eläkepäiviä.
Hu 37, Er 8, Jo 7.

Sudet 1976

109

Moilanen, Urpo, Suonenjoki. Susi n:o 1089/73.
Tehnyt peräti kaksi johtajasusivaellukseksi kelpaavaa eräretkeä, toisen 525 km v.55 Saariselkä-Kemihaara-Martti, ja toisen 312 km -73 Haltin maastossa, molemmat olivat hiihtoretkiä. Harrastusnäyte karhun elintavoista ja käyttäytymisestä. Suonenjoen Ladun puheenjohtaja.
Hu 34, Er 11, Jo 10.

110

Niskanen Veikko, Suonenjoki. Susi n:o 1092/73.
Johtajasusivaellus 313 km hiihtäen Käsivarren ylätuntureilla. Tallentaa retkiään kaitafilmille. Harrastusnäytteeksi esitellyt kelokäsitöitä, missä erikoistunut peilinkehyksiin.
Hu 30, Er 7, Jo 5.

111

Pitkänen Osmo, Hämeenlinna. Susi n:o 1144/74.
Johtajasusivaellus, 400 km hiihtäen, suoritettu Käsivarren alueella kahden Toivo Seppälän kanssa. Harrastus näytteenä syventynyt retkivarusteiden kuljetukseen talviolosuhteissa. Tutustunut kantamisen ja vetämisen moniin erilaisiin vaihtoehtoihin, itse pitää parhaana ahkiota jäykällä aisalla ja valjailla vedettynä. Hu 22, Er 6, Jo 3.

112

Pöntinen, Unto, Helsinki. Susi n:o 7/1948.
Aloittanut retkeilynsä jo 1930 luvulla Immu Sorjosen kanssa. Eräretkiä onkin kertynyt niin monta, ettei Unto kaikkia muistakaan. Kaikki kairat ovat tulleet tutuiksi Ruotsin Lappia myöten. Yli 300 km on jäänyt taakse ainakin Saariselällä. Tämä vanha susi on erittäin kokenut ja pidetty vetäjänä. Harrastusnäytteenä asiantunteva selvittely eräsukselta vaadittavista ominaisuuksista, tuntien nykyisten suksimarkkinoiden tarjoamat vaihtoehdot.
Hu 52, Er yli 15, Jo 12.

113

Saarinen, Jussi, Espoo.
Susi n:o 1105 /73.
Johtajasusivaellus kesällä-75 Susikyröstä Susipesälle, 417 km, kahden vaimonsa kanssa. Harrastusnäyte Natastuntureista, liitteenä pari tusinaa diaa otettuina eri huipuilta Saariselältä Morgam Viipukselle asti, kohteena Nattaset. Jussi on Kavtsin puheenjohtaja ja Tunturi ladun johtokunnan kuopus
Hu 51, Er 11, Jo 11

114

Saarinen, Tauno, Forssa.
Susi n:o 374/63.
Johtajasusivaellus 312 km kesällä -76 Nellimöstä Kiilopäälle Allan Vainion johdolla. Metsäasiantuntijan ansiokas Harrastusnäyte käsittelee Kevon koivikkojen tuhoa, jonka aiheutti tunturimittari 1966.
Hu 87, Er 11, Jo 6.

115

Saarinen, Ulla, Espoo.
Susi n:o 1106 /73.
Kävellyt Johtajasusivaelluksen 417 km Susikyröstä Susi pesälle kahden ukkonsa Jussin kanssa kesällä -75. Harrastusnäyte on "Kämppätietoa susille", luettelo Lapin autiomajoista, niiden sijainnista ja kunnosta. Susivaliokunnan sihteeri.
Hu 51, Er 11, Jo 11.

116

Seppälä, Toivo, Hattula.
Susi n:o 1210 /75
Johtajasusivaellus 400 km hiihdetty -76 Käsivarren maastossa yhdessä Osmo Pitkäsen kanssa. Laaja harrastusnäyte on poronhoidosta Suomessa, erityisesti poronhoito-organisaation kannalta
Hu 22, Er 6, Jo 3.

117

Taavitsainen, Veijo, Karhula
Susi n:o 1110 /73.
Johtajasusivaellus Nuorgam-Kiilopää tehty hiihtäen kolmen hengen porukassa -76. harrastusnäytteenä perehtynyt kukkiviin kasveihin Haltin maastossa.
Hu 43, Er10, Jo 5.

118

Tolvanen, Erkki, Vantaa.
Susi n:o 1114 /73.
Johtajasusivaelluksen 317km kävelty heinäkuisessa Käsivarren maastossa -76. Harrastusnäyte on omaa kaunokirjallisuutta, eli lukuisa joukko eri lehdissä julkaistuja Lappia ja Lapin retkeilyä koskevia artikkeleita. Kokenut Ladun retkenvetäjä ja ammattitaitoinen Lapin valokuvaaja
Hu 37, Er 11, Jo 11.

119

Vuorela, Jorma, Hyvinkää.
Susi n:o 1165 /74.
Johtajasusivaellus Sevettijärveltä Kiilopäälle kesällä -75, 320 km. Harrastusnäyte Lapin sodan taistelupaikoista. Kuokten sihteeri.
Hu 49, Er 8, Jo 7.

Tunturisudet

1220 Anivuo Arvo, Alastaro
8 - 28 - 8 - 5

1221 Haapala Matti, Turku
16 - 20+ - 6 - -

1222 Haapala Rauni, Turku
11 - 20+ - 2 - -

1223 Hellgren Lauri, Helsinki
16 - 20 - 1 - -

1224 Hyle Oili, Pori
11 - 20 - 4 - 2

1225 Hyle Oiva, Pori
11 - 20 - 4 - 2

1226 Hynninen Kerttu, Nokia
11 - 19 - 6 - -

1227 Ikonen Marjatta, Jyväskylä
6 - 18 - 1 - -

1228 Jyvämies Pirkko, Kerava
9 - 15 - 3 - -

1229 Jyvämies Tapio, Kerava
10 - 20 - 5 - 4

1230 Karp Martti, Koski
9 - 23 - 3 - 2

1231 Karttunen Sinikka, Helsinki
7 - 14 - 5 - -

1232 Keränen Orvokki, Tampere
7 - 35 - 5 - -

1233 Kilpeläinen Toivo, Tampere
12 - 20 - 7 - 7

1234 Kullaa Seppo, Kursu
15 - 15 - 4 - 4

1235 Kytö Pekka, Turku
14 - 20+ - 4 - 3

1236 Kössi Jouko, Raisio
6 - 10 - 4 - 1

1237 Lehtisalo Aarno, Lauttakylä
6 - 16 - 5 - 3

1238 Lehtonen Kyösti, Joensuu
6 - 16 - 1 - -

1239 Lehtonen Tyyne, Hämeenlinna
12 - 10 - 8 - 7

1240 Leinonen Elias, Tampere
6 - 10 - 5 - 1

1241 Mettälä Olli, Anjalankoski
6 - 22 - 4 - 1

Sudet 1976

1242 Minkkinen Esko, Espoo
6 - 10 - 1 - -

1243 Mäkipää Leena, Turku
17 - 22 - 2 - 1

1244 Määttänen Leena, Lahti
9 - 10 - 4 - 2

1245 Neiglick Pertti, Espoo
5 - 16 - 5 - 4

1246 Nikula Antti, Mynämäki
6 - 16 - 2 - -

1247 Nurmilaukas Helga, Kotka
5 - 12 - 1 - -

1248 Nylund Pirkko, Turku
6 - 18 - 2 - -

1249 Paasikoski Timo, Tampere
15 - 21 - 6 - 5

1250 Pekkala Pertti, Haapavesi
12 - 65 - 7 - 5

1251 Raita Marja, Helsinki
6 - 19 - 1 - -

1252 Rajala Teppo, Vantaa
11 - 15 - 6 - 3

1253 Rautanen Heikki, Alastaro
12 - 30+ - 12 - 12

1254 Rautanen Jaakko, Loimaa
11 - 20+ - 11 - 6

1255 Reiman Erkki, Helsinki
5 - 16 - 5 - -

1256 Renko Jukka, Myllykoski
9 - 20+ - 4 - 3

1257 Simola Aimo, Tampere
10 - 20+ - 5 - -

1258 Säde Esa, Jyväskylä
13 - 17 - 2 - 2

1259 Särkkä Lasse, Joensuu
5 - 25 - 3 - 1

1260 Tammela Erkki, Tikkakoski
8 - 22 - 2 -1

1261 Teittinen Viljo, Pieksämäki
7 - 50 - 4 - -

1262 Tuomi Kari, Vantaa
5 - 19 - 3 - 2

1263 Turkki Kyösti, Pori
6 - 17 - 3 - 1

1264 Tyrväinen Mirjam, Pieksämäki
22 - 40 - 9 - -

1265 Vainio Pentti, Iisalmi
13 - 22 - 8 - 4

1266 Varvio Matti, Tampere
11 - 21 - 3 - 2

1267 Verkkoniemi Teuvo, Kurikka
29 - 35 - 29 - 28

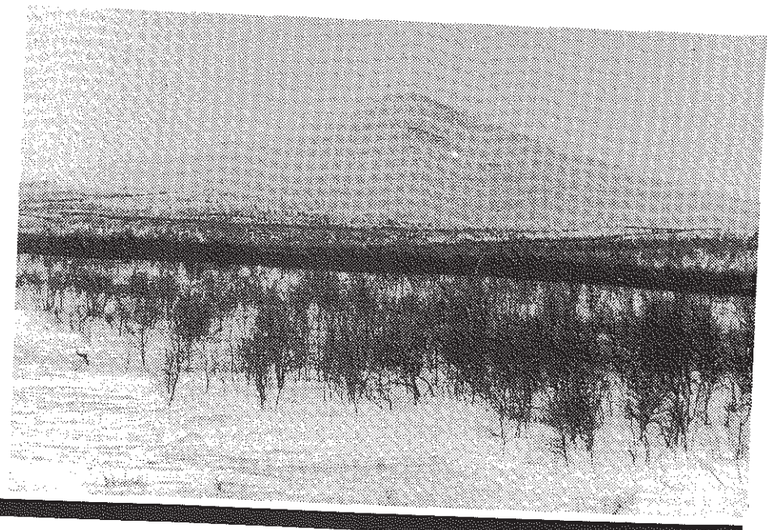
1268 Wickstrand Kaarlo, Helsinki
10 - 14 - 4 - 1

1269 Viitanen Yrjö J., Tampere
11 - 33 - 7 - 3

1270 Viitanen Yrjö R., Tampere
15 - 14 - 8 - 3

1271 Voutilainen Alpo, Helsinki
20 - 30+ - 14 - 14

Tekstissä ilmenevä mainin-ta 20+ tarkoittaa, että asianomainen on valloitta-nut yli 20 huippua, jotkut hyvinkin monta sen yli.

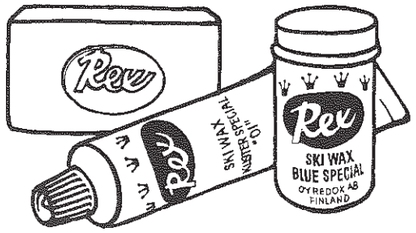
TUNTURILATU julkaisija Tunturilatu ry, vastaava toimittaja Antero Tarvainen, lehti-toimikunta: Anneli Eskola, Leena Heinonen, Hannu Hiltunen, Sirk-ka Laakso, Jussi Saarinen, Timo Sarkkinen.

Parempi luisto uudella Rex-voitelumenetelmällä.

Uusilla REX-voiteilla luistavat puu- ja muovipohja-sukset. Ja voide pysyy pohjassa pitkätkin taipaleet. Tämä on testattu myös alppimaastossa, jossa suk-sien pitää todella luistaa ja luiston sekä pidon säilyä maaliin asti.

Uusi REX-voitelumenetelmä:

1. pohjustusmenetelmä, jolla aikaansaadaan ainutlaatuinen kestävä ja luistava pohjustus.
2. suksien keskiosaan voidellaan kelivoiteet, joita ovat kaikki ennestään tunnetut REX-voiteet sekä uudet erikoisvoiteet "Blue Special" ja liisteri "OI".
3. suksien kärki- ja kantaosaan voidellaan luistovoide, joksi lämpötilan mukaan valitaan joko punainen, violetti, sininen tai vihreä REX luistopala.

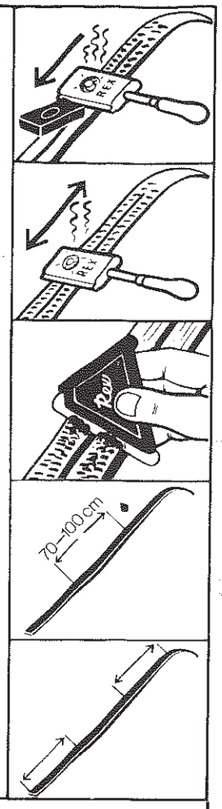

Pohjustaminen.
REX-pohjustusparafiini sulatetaan kuumalla REX-voidesiittimellä, jossa on lämpömittari. Sula parafiini tunkeutuu syvälle pohjan huokosiin.

Noin kaksi tuntia pohjustamisesta poiste-taan ylimääräinen parafiini REX-voide-kaapimen metalliterällä.

Voitelu
REX-kelivoidetta voidellaan suksien keskiosaan.

REX-luistovoidetta voidellaan suksien kärki- ja kantaosaan.

Urheiluliikkeistä ja tavaratalojen urheiluosastoilta.
OY REDOX AB

Camping Gaz

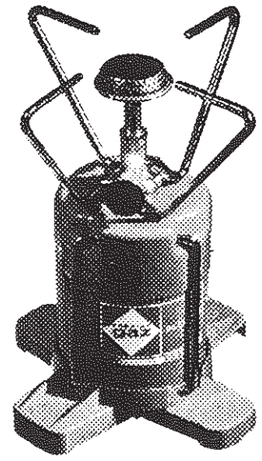
Sininen kaasu

Keittää

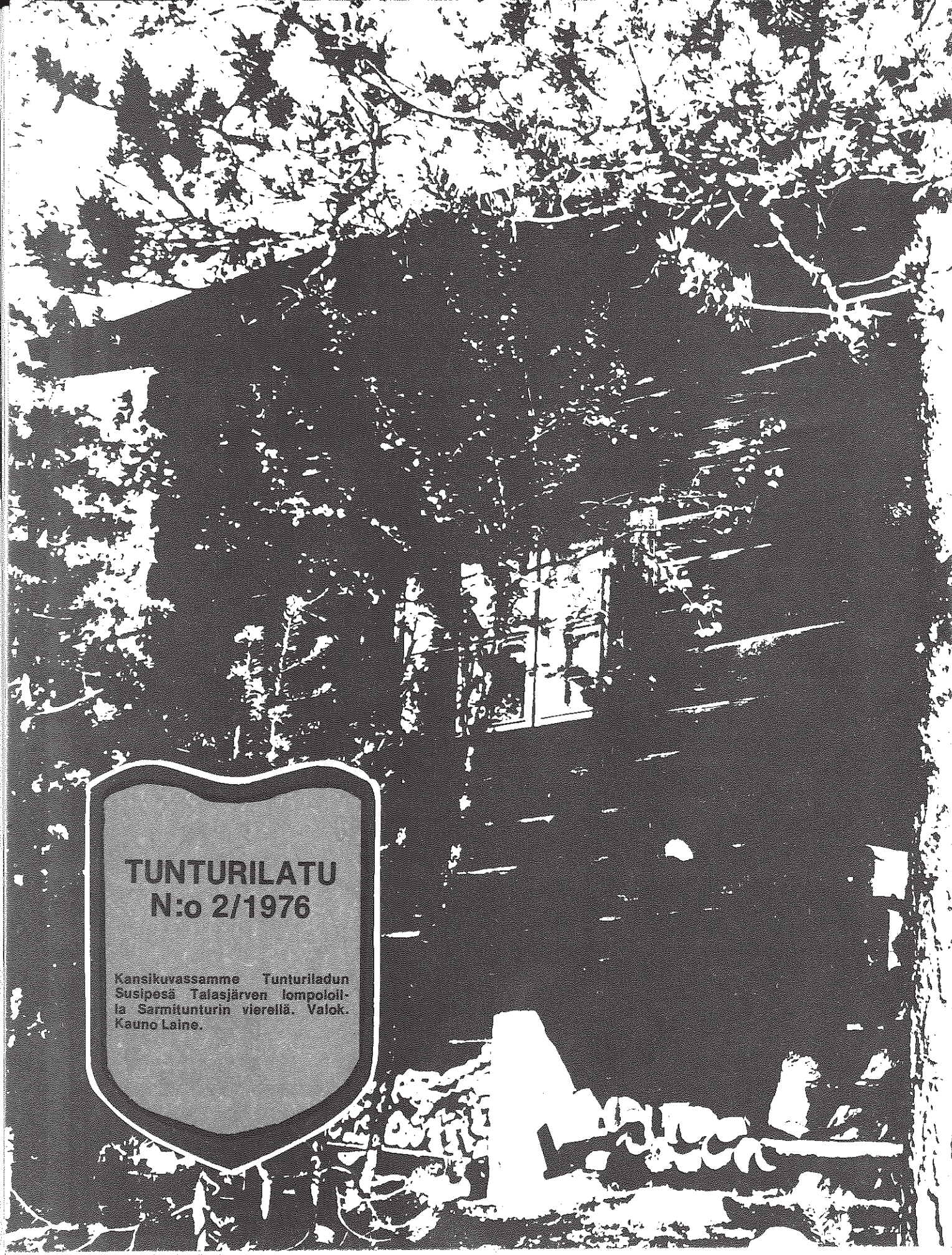
Kolme erilaista Camping Gaz-keitintä. Toimivat 200 gramman kaasurasialla 3–4 tuntia. Kätevyytensä, keveytensä ja käyttö-varmuutensa ansiosta ne ovat erityisen soveliaita retkeilyyn ja veneilyyn sekä varakeittimiksi.

Laajasta Camping Gaz-valikoimasta löydätte myös valaisimia ja lämpösäteilijöitä.

Laitteita ja kaasurasioita on saatavana alan liikkeistä ja huoltoasemilta kautta maan.

CAMPING gaz INTERNATIONAL

TUNTURILATU
N:o 2/1976

Kansikuvassamme Tunturiladun Susipesä Talasjärven lompoloilla Sarmitunturin vierellä. Valok. Kauno Laine.